

VOORTGANGSRAPPORT

MESTBANK

2003

BETREFFENDE

HET MESTBELEID IN

VLAANDEREN

INHOUDSTAFEL

1.	De reële dierlijke productie	8
1.1	De reële dierlijke productie in 2002.....	8
1.2	Prognoses op korte termijn	8
1.3	Afbouw van de varkensstapel	9
2.	Afzetmogelijkheden 2003	15
2.1	Inleiding.....	15
2.2	Achtergronden betreffende de berekeningen.	15
2.3	Berekeningswijze	16
2.4	De effectieve plaatsingsruimte voor stikstof vanaf 2003.....	17
2.5	De effectieve plaatsingsruimte voor P ₂ O ₅	18
2.6	Besluit	18
2.7	Oplossingen	19
3.	Mestoverschotten in Vlaanderen	23
4.	Mestverwerking.....	24
4.1	Wettelijk vastgestelde mestverwerkingsplicht.....	24
4.1.1	Inleiding.....	24
4.1.2	Verwerkingsplicht 2003.....	24
4.1.3	Verwerkingsplicht in 2004.....	26
4.1.4	Het aantal verwerkingsplichtige bedrijven in 2003	29
4.1.5	Scenario geen 100 % mestverwerking	33
4.2	Substitutie volgens het huidige decreet	33
4.3	Mestverwerkingsinitiatieven	35
4.3.1	Vergunde toestand	35
4.3.2	Operationaliteit.....	42
4.3.3	Knelpunten.....	43
4.4	Export en import van dierlijke en bewerkte mest	43
4.5	Superheffing mestverwerking 2001	48
4.6	Inspanningen van de mestbank	49
4.6.1	Beleidsmatig	49
4.6.2	Terrein.....	49
4.6.3	Administratief	50
5.	Vergelijking mesttransporten 2002/2003 tot eind augustus	51
5.1	Alle transporten	51
5.2	Transporten van producenten van dierlijke mest.....	51
5.3	Export van dierlijke en verwerkte dierlijke mest.....	52
5.4	Afzet van overschotsbedrijven	52
5.5	Afzet van grote overschotsbedrijven (overschot meer dan 5.000 kg P ₂ O ₅).....	52
5.6	Afname van mest van een selectie van akkerbouwbedrijven.....	52
6.	Geschat gebruik van dierlijke mest in 2003.....	65
6.1	Rundveehouders in kwetsbaar gebied water.....	65
6.2	Akkerbouwers in algemeen gebied.....	65
7.	Nitraatresidu in de bodem	66
8.	Ammoniakreductie uit de veeteeltsector in Vlaanderen	70
8.1	Doelstellingen.....	70
8.2	Evolutie van de NH ₃ emissie.....	70

8.2.1	Periode 1990-2001	70
8.2.2	Emissie uit de veeteeltsector in 2002	71
8.3	Maatregelen	72
8.3.1	Opkoopregeling varkens, pluimvee en rundvee	72
8.3.2	Verstrenge regeling voor emissiearm aanwenden van dierlijke mest	72
8.3.3	Introductie van emissiearme staltechnieken.....	73
8.3.4	Autonome afname van de rundveestapel.....	73
8.3.5	Voedertechische maatregelen.....	73
8.3.6	Verwerking van het mestoverschot (derde pijler van het mestbeleid) met aanvaardbare NH ₃ verliezen.....	74
8.3.7	Besluit	74
8.4	Wetenschappelijk onderzoek	75
8.4.1	Project emissiearme aanwending.....	75
8.4.2	Stallenproject	75
9.	De crisis rond de vogelpest	76
10.	Meetresultaten in oppervlaktewater en grondwater.	78
10.1	Oppervlaktewater	78
10.2	Grondwater.....	78
11.	Nutriëntenhalte	79
11.1	Wat is nutriëntenhalte ?.....	79
11.1.1	Basisprincipe nutriëntenhalte.....	79
11.1.2	Hoe werd de nutriëntenhalte berekend?	79
11.1.3	Procedure van toekenning.....	80
11.1.4	Mogelijkheden om een andere nutriëntenhalte te krijgen.....	80
11.1.5	Ambtshalve toekenning nutriëntenhalte ingevolge de decreetswijziging van 28 maart 2003.....	81
11.2	Vastgestelde nutriëntenhalte na beroepsprocedure	81
11.2.1	Initiële toekenning nutriëntenhalte	81
11.2.2	Herzieningen Mestbank	82
11.2.3	Bezwaren bij de Minister.....	82
11.3	Dossiers buiten de bezwaarprocedure.....	84
11.3.1	Herverdelingen.....	84
11.3.2	Ambtshalve herzieningen	84
11.3.3	Correctie van de uitscheidingsnormen (CUN).....	86
11.3.4	Verhoging van de nutriëntenhalte voor kinderboerderijen, onderwijsinstellingen, maneges,.....	86
11.3.5	Overnames	87
11.3.6	Varkensafbouw	87
11.4	Evolutie van de toegekende nutriëntenhalte	89
11.4.1	Toegekende nutriëntenhalte met startdatum 1 januari 2002 (voorlopig).....	89
11.4.2	Toegekende nutriëntenhalte met startdatum 1 januari 2003 (voorlopig).....	89
11.4.3	Toegekende nutriëntenhalte met startdatum 1 januari 2004.....	90
11.5	Vergelijking nutriëntenhalte – Dierlijke productie 2002	90
11.5.1	Berekende dierlijke productie 2002	90
11.5.2	Nutriëntenhalte horende bij aangifteplichtigen met dierlijke productie in 2002	91

LIJST MET TABELLEN

Tabel 1.	Vergelijking dierlijke productie 2001 en 2002 op 08-09-2003 in Vlaanderen.....	10
Tabel 2.	Dierlijke productie in Vlaanderen per diersoort en uitscheidingsbalans productiejaar 2002 (deel1)	11
Tabel 3.	Dierlijke productie in Vlaanderen per diersoort en uitscheidingsbalans productiejaar 2002 (deel2)	12
Tabel 4.	Een overzichtstabel betreffende de berekeningen rond de plaatsingsruimte van N. Voor meer achtergrond bij deze tabel wordt verwezen naar de tekst onder punt 2.2 en 2.4.....	20
Tabel 5.	Een overzichtstabel betreffende de berekeningen rond de plaatsingsruimte van P ₂ O ₅ . Voor meer achtergrond bij deze tabel wordt verwezen naar de tekst onder punt 2.2 en 2.4.....	21
Tabel 6.	Een overzichtstabel betreffende de berekeningen rond de plaatsingsruimte van N per provincie. Voor meer achtergrond bij deze tabel wordt verwezen naar de tekst onder punt 2.2 en 2.4.....	22
Tabel 7	Een overzichtstabel betreffende de berekeningen rond de plaatsingsruimte van P ₂ O ₅ per provincie. Voor meer achtergrond bij deze tabel wordt verwezen naar de tekst onder punt 2.2 en 2.4.	22
Tabel 8.	Wettelijk vastgestelde verwerkingsplicht in 2003 zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties	25
Tabel 9.	Aantal bedrijven die verwerkingsplichtig zijn in 2003 en overschot hebben, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties, uitgesplitst per bedrijfstype en P ₂ O ₅ productieklasse.....	25
Tabel 10.	De hoeveelheid te verwerken mest in kg P ₂ O ₅ volgens de verwerkingsplicht in 2003, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties, uitgesplitst per bedrijfstype en P ₂ O ₅ productieklasse.....	25
Tabel 11.	De hoeveelheid te verwerken mest in kg N volgens de verwerkingsplicht in 2003, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties, uitgesplitst per bedrijfstype en P ₂ O ₅ productieklasse.....	26
Tabel 12.	De gemiddelde hoeveelheid te verwerken mest in kg P ₂ O ₅ per bedrijf volgens de verwerkingsplicht in 2003, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties, uitgesplitst per bedrijfstype en P ₂ O ₅ productieklasse.....	26
Tabel 13.	Wettelijk vastgestelde verwerkingsplicht in 2004 zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties	27
Tabel 14.	Aantal bedrijven die verwerkingsplichtig zijn in 2004, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties, uitgesplitst per bedrijfstype en P ₂ O ₅ productieklasse	27
Tabel 15.	Aantal bedrijven die verwerkingsplichtig zijn in 2004 en overschot hebben, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties, uitgesplitst per bedrijfstype en P ₂ O ₅ productieklasse.....	27
Tabel 16.	De hoeveelheid te verwerken mest in kg P ₂ O ₅ volgens de verwerkingsplicht in 2004, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties, uitgesplitst per bedrijfstype en P ₂ O ₅ productieklasse.....	28
Tabel 17.	De hoeveelheid te verwerken mest in kg N volgens de verwerkingsplicht in 2004, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties, uitgesplitst per bedrijfstype en P ₂ O ₅ productieklasse.....	28

Tabel 18.	De gemiddelde hoeveelheid te verwerken mest in kg P ₂ O ₅ per bedrijf volgens de verwerkingsplicht in 2004, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties, uitgesplitst per bedrijfstype en P ₂ O ₅ productieklasse.....	28
Tabel 19.	De hoeveelheid te verwerken mest in kg P ₂ O ₅ volgens de verwerkingsplicht per mestsoort en provincie, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties.....	29
Tabel 20.	De hoeveelheid te verwerken mest, procentueel uitgedrukt, volgens de verwerkingsplicht, per mestsoort en provincie, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties	29
Tabel 21.	Het aantal bedrijven met het statuut van mestverwerkingsplicht in 2003	30
Tabel 22.	Aantal entiteiten met het statuut verwerkingsplicht in 2003	30
Tabel 23.	Aantal verwerkingsplichtige entiteiten in 2003 per gemeente voor gemeenten met meer dan 2 verwerkingsplichtige entiteiten	31
Tabel 24.	De hoeveelheid te verwerken kg P ₂ O ₅ volgens verschillende scenario' s van reductie van de 100 % verwerkingsplicht.....	32
Tabel 25.	De hoeveelheid te verwerken kg N volgens verschillende scenario' s van reductie van de 100 % verwerkingsplicht.....	32
Tabel 26.	Substitutiepercentages in het kader van de mestverwerking.....	34
Tabel 27.	De hoeveelheid te substitueren mest volgens het huidige mestdecreet.....	34
Tabel 28.	Aantal bedrijven met mestverwerkingssubstitutiemogelijkheden.....	34
Tabel 29.	Hoeveelheid te substitueren mest in kg P ₂ O ₅	35
Tabel 30.	Hoeveelheid te substitueren mest in kg N.....	35
Tabel 31.	Overzicht milieuvergunningdossiers (stand van zaken 30/06/03).....	35
Tabel 32.	Vergunde verwerkingscapaciteit (in kg P ₂ O ₅) in Vlaanderen (stand van zaken op 30/06/03, afgeronde berekening op basis van de verleende milieuvergunningen en mestsamenstellingen)	36
Tabel 33	Vergunde verwerkingscapaciteit (in kg N) in Vlaanderen (stand van zaken op 30/06/03, afgeronde berekening op basis van de verleende milieuvergunningen en gemiddelde mestsamenstellingen).....	36
Tabel 34	Mestverwerkingsinitiatieven in Vlaanderen, capaciteit en locatie	37
Tabel 35	Export van dierlijke mest in 2002 en 2003 per land van bestemming in kg P ₂ O ₅	45
Tabel 36	Export van dierlijke mest in 2002 en 2003 per land van bestemming in kg N	45
Tabel 37	Export van dierlijke mest in 2002 en 2003 per land van bestemming in ton.....	46
Tabel 38	import van dierlijke mest in 2002.....	46
Tabel 39	Export van dierlijke mest (Export) en export van verwerkte (Verwerking) mest in 2002	47
Tabel 40	Export van dierlijke mest (Export) en export van verwerkte (Verwerking) mest in 2003 (tot eind augustus).....	47
Tabel 41	Overzicht gegevens nitraatresidu in de bodem bij beheerovereenkomsten 2002	67
Tabel 42.	Ammoniakemissie door de landbouw in Vlaanderen in 2002 opgesplitst naar diercategorie en emissiestadium (en procentuele verdeling naar diercategorie en emissiestadium).....	72
Tabel 43.	NH ₃ emissiereductie verbonden aan de verschillende maatregelen	74
Tabel 44	Overzicht van de geruimde mest ten gevolge van de vogelpest	77
Tabel 45	Het percentage van de MAP-meetplaatsen waar de nitraatconcentratie in oppervlaktewater minstens één maal de 50 mg/liter-drempel overschreed per provincie, voor de laatste 3 jaar (Bron VMM).....	78

Tabel 46	Het percentage van de MAP-meetplaatsen waar de nitraatconcentratie in oppervlaktewater minstens één maal de 50 mg/liter-drempel overschreed, per bekken (Bron VMM).....	78
Tabel 47	Initieel toegekende nutriëntenhalte (stand van zaken 22 augustus 2003).....	82
Tabel 48	Extra toegekende nutriëntenhalte na herziening nutriëntenhalte door Mestbank in kader van bezwaarprocedure (stand van zaken 22 augustus 2003).....	82
Tabel 49	Aantal ingediende bezwaren bij de minister (stand van zaken 22 augustus 2003) ten opzichte van het aantal producent-gebruikers die een verzoekschrift bij de Mestbank hebben ingediend en ten opzichte van het aantal bekendmakingen van nutriëntenhalte.....	83
Tabel 50	Aantal behandelde en aantal gegrond verklaarde bezwaren bij de minister (stand van zaken 22 augustus 2003).....	83
Tabel 51	Aantal gegronde bezwaren bij minister en extra toegekende nutriëntenhalte (stand van zaken 22 augustus 2003).....	83
Tabel 52	Redenen van gegrondheid bij de door de minister gegrond verklaarde bezwaarschriften....	84
Tabel 53.	Aantal verzonden ambtshalve herzieningen wegens te hoge nutriëntenhalte ten opzichte van vergunning en de eraan gekoppelde vermindering van de toegekende nutriëntenhalte.....	85
Tabel 54.	Aantal verzonden ambtshalve herzieningen wegens correctie nutriëntenhalte en de eraan gekoppelde vermindering van de toegekende nutriëntenhalte.....	85
Tabel 55.	Aantal verzonden brieven met correctie van de uitscheidingsnorm (decreetswijziging 8/12/2000) en de eraan gekoppelde extra nutriëntenhalte.....	86
Tabel 56.	Aantal dossiers met verhoging van de nutriëntenhalte op basis van artikel 6 §3ter van het besluit van 3 maart 2000 en de eraan gekoppelde extra nutriëntenhalte.....	87
Tabel 57.	Aantal afgewerkte overnames met de bijhorende nutriëntenhalte.....	87
Tabel 58	Afgebouwde nutriëntenhalte afkomstig van inrichtingen waar de varkensproductie werd stopgezet vóór 1 januari 2002.....	88
Tabel 59	Afgebouwde nutriëntenhalte afkomstig van inrichtingen waar de varkensproductie werd stopgezet tussen 1 januari 2002 en 1 januari 2003.....	88
Tabel 60	Afgebouwde nutriëntenhalte in het jaar 2003 (tot 22 augustus 2003) afkomstig van inrichtingen waar de varkensproductie reeds stopgezet.....	88
Tabel 61	Totaal afgebouwde nutriëntenhalte (gegevens verwerkt tot tot 22 augustus 2003) afkomstig van inrichtingen waar de varkensproductie reeds stopgezet.....	88
Tabel 62	toegekende nutriëntenhalte op 1 januari 2002.....	89
Tabel 63	toegekende nutriëntenhalte op 1 januari 2003.....	90
Tabel 64	toegekende nutriëntenhalte op 1 januari 2004.....	90
Tabel 65	Dierlijke productie voor het productiejaar 2002 berekend volgens de methode voor vergelijking met de nutriëntenhalte (vaststelling superheffing nutriëntenhalte).....	91

LIJST MET FIGUREN

Figuur 1.	Relatieve evolutie van het aantal dieren per diergroep in Vlaanderen van 1991 tot en met 2002.....	13
Figuur 2.	Relatieve evolutie van het aantal dieren per diergroep in Vlaanderen van 1998 (het topjaar) tot en met 2002.....	14
Figuur 3	Vergelijking van alle geregistreerde mesttransporten per week voor 2002 en 2003 in kg P ₂ O ₅	53
Figuur 4	Vergelijking van alle geregistreerde mesttransporten per week voor 2002 en 2003 in kg N.....	54
Figuur 5	Vergelijking van alle geregistreerde mesttransporten van producenten van dierlijke mest per week voor 2002 en 2003 in kg P ₂ O ₅	55
Figuur 6	Vergelijking van alle geregistreerde mesttransporten van producenten van dierlijke mest per week voor 2002 en 2003 in kg N.....	56
Figuur 7	Vergelijking van de export van dierlijke mest per week voor 2002 en 2003 in kg P ₂ O ₅	57
Figuur 8	Vergelijking van de export van dierlijke mest per week voor 2002 en 2003 in kg N.....	58
Figuur 9	Vergelijking van de afvoer van dierlijke mest van de overschotsbedrijven per week voor 2002 en 2003 in kg P ₂ O ₅	59
Figuur 10	Vergelijking van de afvoer van dierlijke mest van de overschotsbedrijven per week voor 2002 en 2003 in kg N.....	60
Figuur 11	Vergelijking van de afvoer van dierlijke mest van de overschotsbedrijven, met meer dan 5.000 kg P ₂ O ₅ per week voor 2002 en 2003, in kg P ₂ O ₅	61
Figuur 12	Vergelijking van de afvoer van dierlijke mest van de overschotsbedrijven, met meer dan 5.000 kg P ₂ O ₅ , per week voor 2002 en 2003, in kg N.....	62
Figuur 13	Vergelijking van de aanvoer van dierlijke mest naar de mestgebruikers, per week voor 2002 en 2003, in kg P ₂ O ₅	63
Figuur 14	Vergelijking van de aanvoer van dierlijke mest naar de mestgebruikers, per week voor 2002 en 2003, in kg P ₂ O ₅	64
Figuur 15	Procentuele verdeling van de oppervlakte met een gehalte van meer en minder dan 90 kg NO ₃ N voor de belangrijkste teelten met aanduiding van het gemiddelde nitraatresidu per teelt.....	68
Figuur 16	Gemiddeld nitraatresidu en het aantal stalen uitgezet in de tijd.....	69
Figuur 17.	Evolutie van de NH ₃ emissie in de periode 1990-2001 voor de verschillende sectoren (Bron VMM).....	71

1. De reële dierlijke productie

1.1 De reële dierlijke productie in 2002

In het verleden werden meermaals door verschillende instanties verschillende cijfers naar voorgebracht om de dierlijke productie te bepalen. Dit leidde tot misverstanden of tot verschillende interpretaties. Daarom wordt er dit jaar gewerkt met één cijfer voor 2002, dat het mestaanbod in Vlaanderen begroot.

De reële dierlijke productie 2002 bedraagt **66 miljoen kg P₂O₅** en 173 miljoen kg N. Rekening houdende met de wettelijk toegelaten emissies van 15% voor N wordt een mestaanbod bekomen van **147 miljoen kg N** in Vlaanderen. Door een verlaging van het gehalte nutriënten in het veevoeder, kon er opnieuw een flinke verlaging worden geboekt in de nutriëntenuitstoot. De productie daalde t.o.v. de wettelijke forfaitaire uitscheidingscijfers met 12,6 miljoen kg P₂O₅ (16%) en 7 miljoen kg N (4%) (Zie Tabel 2 en Tabel 3). Voor de melkveebedrijven die in het kader van de nutriëntenhalte een hoger productiecijfer kregen voor hun melkkoeien, op basis van de melkproductie per koe, wordt dit hoger cijfer gebruikt voor de dierlijke productie.

Tabel 1 geeft een vergelijking van de dieraantallen en de dierlijke productie tussen de productie jaren 2001 en 2002. Het aantal varkens en pluimvee daalde met ongeveer 2,5 %. Het aantal runderen daalde met bijna dan 4%. Vooral mestvee jonger dan 2 jaar daalde, met ongeveer 1/7 t.o.v. 2001. Door het gebruik van uitscheidingsbalansen daalden de netto uitscheidingscijfers van pluimvee en varkens nog t.o.v. het productiejaar 2001.

Een relatieve evolutie van de dieren wordt weergegeven in Figuur 1 en Figuur 2.

De afbouw van de veestapel vanaf 1999 en het gebruik van nutriëntarme voeders hebben geleid tot een aanzienlijke 'aanpak aan de bron' van het mestprobleem. De dierlijke productie daalde van 85 miljoen kg P₂O₅ tot 66 miljoen kg P₂O₅ of een daling van 19 miljoen kg P₂O₅ (22 %). De N uitscheiding daalde van 205 miljoen kg N naar 173 miljoen kg N of een daling van 32 miljoen kg N (16 %).

1.2 Prognoses op korte termijn

Momenteel wordt er door de mengvoedersector ook werk gemaakt van een vermindering van de N-inhoud in het voeder voor varkens. Dit zou volgens prognoses van BEMEFA (Beroepsvereniging van de Mengvoederfabrikanten) kunnen leiden tot een vermindering van de N uitscheiding bij varkens van 9 % in 2004. Dit wordt onder meer mogelijk gemaakt door de huidige lage prijzen van de aminozuren.

De prognoses voor de dierlijke productie zijn steeds moeilijk te maken. Vorig jaar werd de dierlijke productie voor 2002 geschat op 67 miljoen kg P₂O₅ (op basis van gegevens van het NIS) terwijl dit uiteindelijk een 66 miljoen blijkt te zijn. Op basis van prognoses van BEMEFA zit er nog een daling in de dierlijke productie voor het jaar 2003 en 2004. De dierlijke productie zou volgens deze verwachtingen dalen tot 63 miljoen kg P₂O₅ en 162 miljoen kg N (inclusief de N-verliezen naar de lucht) of een mestaanbod van 138 miljoen kg N.

Volgens de eerste voorlopige cijfers van het Nationaal instituut voor de Statistiek, op basis van de 1 mei telling, blijkt er een daling te zijn alle diergroepen (Rundvee, Varkens en pluimvee). Het aantal stuks rundvee daalde met meer dan 4 % en het aantal varkens met meer dan 3 %. Het aantal stuks pluimvee daalde op 1 mei sterk (18%) wegens de leegstand op dat moment ten gevolge van de vogelpest crisis.

1.3 Afbouw van de varkensstapel

De eerste gesubsidieerde afbouw van de veestapel werd gestart in 2001. De eerste inschrijvingsperiode in 2001 betekende een vermindering van de dierlijke productie met 1 miljoen kg P_2O_5 en 2,4 miljoen kg N. Deze productiedaling is nagenoeg volledig in rekening gebracht in de cijfers over de dierlijke productie in 2002. De productievermindering betreffende de inschrijvingsperiode in 2002 en 2003 zijn nog niet zichtbaar in de productiecijfers van 2002. De productievermindering voor de inschrijvingsperiode in 2002 zal 0,6 miljoen kg P_2O_5 en 1,3 miljoen kg N bedragen bedragen. Voor de inschrijvingsperiode in 2003 zal deze productievermindering 1,7 miljoen kg P_2O_5 en 4,5 miljoen kg N bedragen.

Tabel 1. Vergelijking dierlijke productie 2001 en 2002 op 08-09-2003 in Vlaanderen

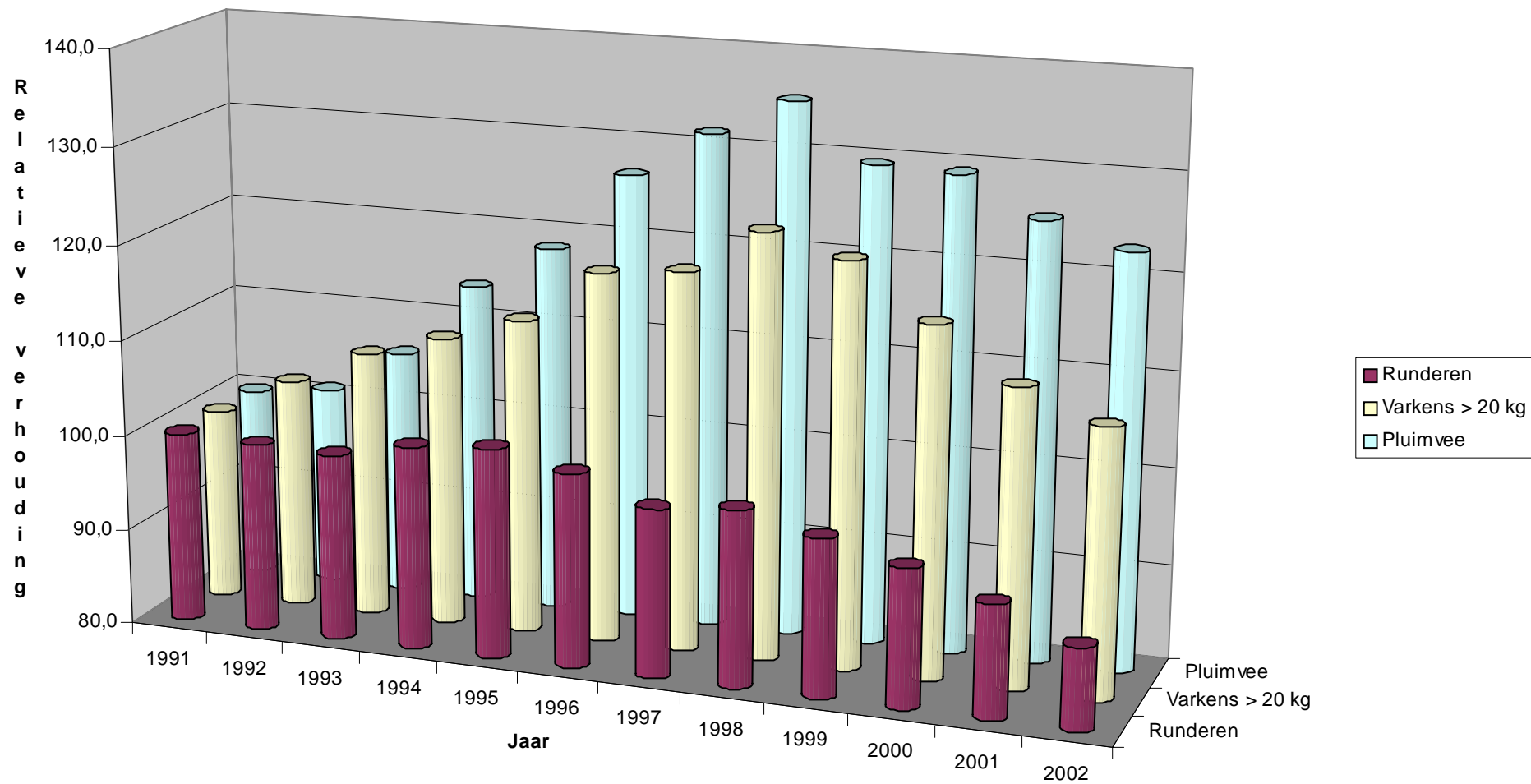
Diergroep	diersoort	2001			2002			evolutie 2002 tov 2001		
		aantal dieren	kg N	kg P2O5	aantal dieren	kg N	kg P2O5	aantal dieren	kg N	kg P2O5
Rundvee	Vervangingsvee < 1 j	193.456	6.384.048	1.934.560	188.436	6.218.388	1.884.360	-2,6%	-2,6%	-2,6%
Rundvee	Vervangingsvee 1-2 j	198.403	11.110.568	3.372.851	195.837	10.966.872	3.329.229	-1,3%	-1,3%	-1,3%
Rundvee	Melk- en zoogkoeien	491.353	47.661.241	14.740.590	472.137	45.821.948	14.173.617	-3,9%	-3,9%	-3,8%
Rundvee	Runderen < 1j (mest)	140.330	3.227.590	1.220.871	121.219	2.788.037	1.054.605	-13,6%	-13,6%	-13,6%
Rundvee	Runderen 1-2j (mest)	139.658	8.519.138	3.072.476	119.193	7.270.773	2.622.246	-14,7%	-14,7%	-14,7%
Rundvee	Andere runder (map2)	134.177	10.331.629	3.958.222	149.405	11.504.185	4.407.448	11,3%	11,3%	11,3%
Rundvee	Mestkalveren	167.850	1.762.425	604.260	165.575	1.738.538	596.070	-1,4%	-1,4%	-1,4%
Totaal Rundvee		1.465.227	88.996.639	28.903.830	1.411.802	86.308.741	28.067.575	-3,6%	-3,0%	-2,9%
Varkens	Biggen 7-20 kg	1.594.335	3.962.506	2.165.446	1.585.363	3.910.147	2.103.029	-0,6%	-1,3%	-2,9%
Varkens	Beren	10.084	231.657	120.876	9.547	216.163	112.809	-5,3%	-6,7%	-6,7%
Varkens	Zeugen incl big <7kg	558.979	12.750.897	6.603.213	540.432	12.164.510	6.332.936	-3,3%	-4,6%	-4,1%
Varkens	And varkens 20-110kg	4.051.825	48.253.821	19.323.235	3.930.526	45.746.455	18.041.784	-3,0%	-5,2%	-6,6%
Varkens	And varkens >110kg	88.872	1.989.077	1.030.933	91.333	2.030.454	1.058.355	2,8%	2,1%	2,7%
Totaal Varkens		6.304.095	67.187.958	29.243.703	6.157.201	64.067.729	27.648.913	-2,3%	-4,6%	-5,5%
Pluimvee	Legkip incl(gr)oudrd	8.846.337	6.070.611	3.977.153	8.493.923	5.834.419	3.732.099	-4,0%	-3,9%	-6,2%
Pluimvee	Opfokpoeljen legkip	2.860.191	1.029.944	596.858	3.027.013	1.091.039	632.061	5,8%	5,9%	5,9%
Pluimvee	Ander pluimvee	203.896	48.935	38.740	205.602	49.344	39.064	0,8%	0,8%	0,8%
Pluimvee	Slachtkuikens	17.861.107	10.414.982	3.436.967	17.340.472	10.223.146	3.308.191	-2,9%	-1,8%	-3,7%
Pluimvee	Kalkoenen - ouderd.	250	500	368	56	112	82	-77,6%	-77,6%	-77,7%
Pluimvee	Kalkoenen - slachtd.	240.777	461.812	172.706	233.092	417.673	170.341	-3,2%	-9,6%	-1,4%
Pluimvee	Struisvogels 0-3m	1.292	4.522	2.196	1.162	4.067	1.975	-10,1%	-10,1%	-10,1%
Pluimvee	Struisv.slacht(3-14)	1.845	15.867	8.303	1.931	16.607	8.690	4,7%	4,7%	4,7%
Pluimvee	Struisv. fokd >14m	1.314	23.652	12.877	1.034	18.612	10.133	-21,3%	-21,3%	-21,3%
Pluimvee	Slachtkuikenouderd.	1.380.909	1.625.484	952.017	1.369.079	1.599.827	933.698	-0,9%	-1,6%	-1,9%
Pluimvee	Opfkljn slk.ouderd.	622.619	282.782	158.475	612.030	280.631	157.595	-1,7%	-0,8%	-0,6%
Totaal Pluimvee		32.020.537	19.979.091	9.356.660	31.285.394	19.535.477	8.993.929	-2,3%	-2,2%	-3,9%
Overige	Paarden > 600 kg	8.188	532.220	245.640	7.477	486.005	224.310	-8,7%	-8,7%	-8,7%
Overige	Paard-pony 200-600kg	23.176	1.158.800	486.696	23.878	1.193.900	501.438	3,0%	3,0%	3,0%
Overige	Paard-pony < 200 kg	5.240	183.400	62.880	5.855	204.925	70.260	11,7%	11,7%	11,7%
Overige	Geit & schaap < 1 j	26.371	114.978	45.358	25.826	112.601	44.421	-2,1%	-2,1%	-2,1%
Overige	Geit & schaap > 1 j	43.813	460.037	181.386	43.572	457.506	180.388	-0,6%	-0,6%	-0,6%
Overige	Konijnen (voedsters)	30.563	264.064	154.038	28.355	244.987	142.909	-7,2%	-7,2%	-7,2%
Overige	Nertsen (moederdier)	34.615	111.460	64.730	34.025	109.561	63.627	-1,7%	-1,7%	-1,7%
Totaal Overige		171.966	2.824.959	1.240.728	168.988	2.809.485	1.227.353	-0,5%	-1,1%	-1,1%
Eindtotaal			178.988.647	68.744.921		172.721.432	65.937.770	-3,5%	-4,1%	-4,1%

Tabel 2. Dierlijke productie in Vlaanderen per diersoort en uitscheidingsbalans productiejaar 2002 (deel1)

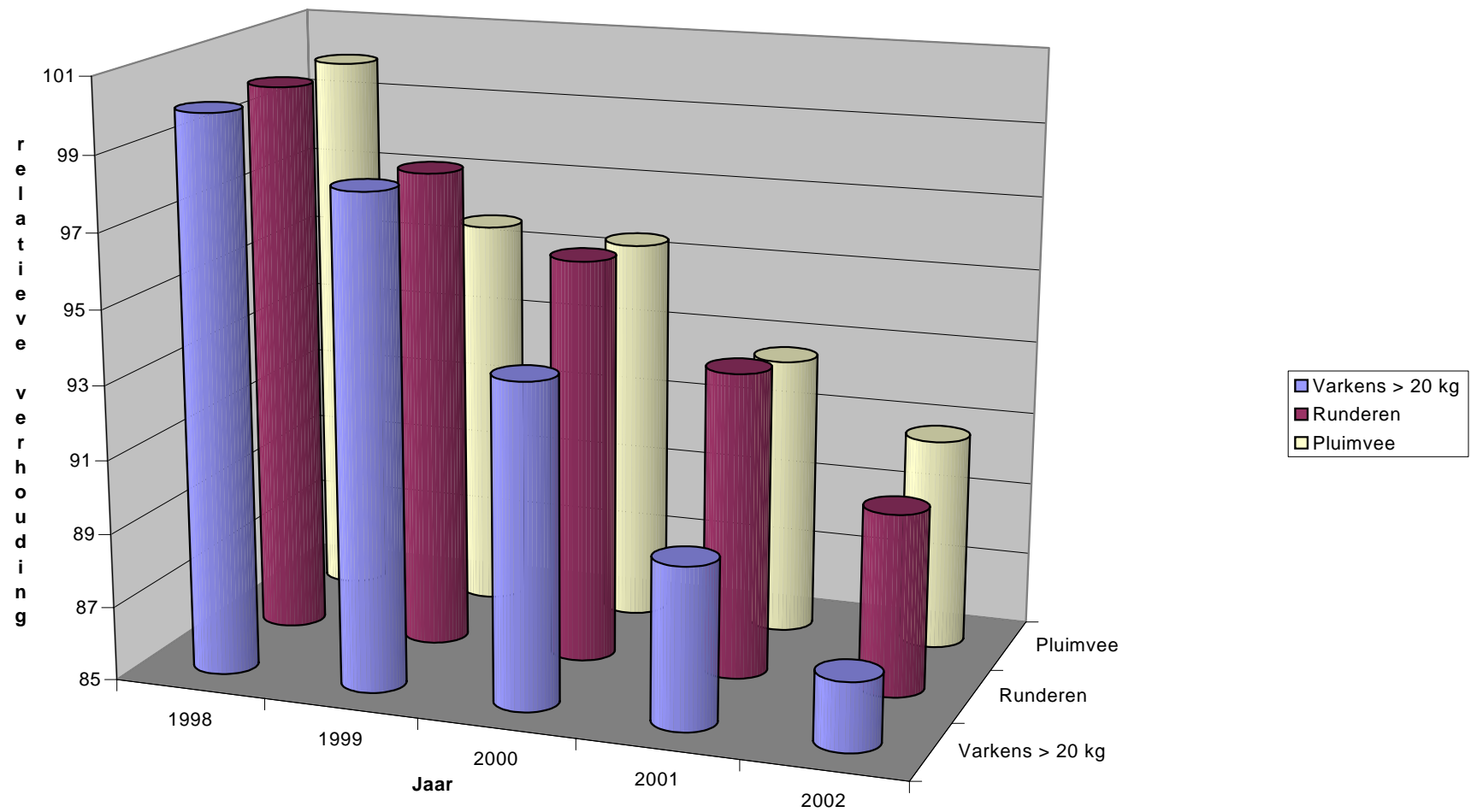
Naam	balanstype	aantal entiteiten	aantal dieren	Netto N productie	Netto P ₂ O ₅ Productie	norm N	norm P ₂ O ₅	Bruto N productie	Bruto P ₂ O ₅ productie	N wijziging tov forfait	P ₂ O ₅ wijziging tov forfait
Vervangingsvee < 1 j	forfait	15.262	188.436	6.218.388	1.884.360	33	10	6.218.388	1.884.360		
Vervangingsvee 1-2 j	forfait	15.817	195.837	10.966.872	3.329.229	56	17	10.966.872	3.329.229		
Melk- en zoogkoeien	forfait	17.931	470.231	45.612.407	14.106.930	97	30	45.612.407	14.106.930		
Melk- en zoogkoeien	regressie melkproductie	34	1.906	209.541	66.687	109,94	34,99	184.882	57.180	24.659	9.507
Mestkalveren	forfait	1.638	165.575	1.738.538	596.070	10,5	3,6	1.738.538	596.070		
Runderen < 1j (mest)	forfait	11.359	121.219	2.788.037	1.054.605	23	8,7	2.788.037	1.054.605		
Runderen 1-2j (mest)	forfait	11.235	119.193	7.270.773	2.622.246	61	22	7.270.773	2.622.246		
Andere runder (map2)	forfait	13.956	149.405	11.504.185	4.407.448	77	29,5	11.504.185	4.407.448		
Biggen 7-20 kg	forfait	632	51.510	126.715	104.050	2,46	2,02	126.715	104.050		
Biggen 7-20 kg	convenant	3.504	958.505	2.357.922	1.332.322	2,46	1,39	2.357.922	1.936.180		-603.858
Biggen 7-20 kg	regressie	1.539	570.766	1.413.058	662.129	2,48	1,16	1.404.084	1.152.947	8.973	-490.818
Biggen 7-20 kg	voedertechniek	6	4.582	12.452	4.528	2,72	0,99	11.272	9.256	1.181	-4.728
Beren	forfait	581	924	22.176	13.398	24	14,5	22.176	13.398		
Beren	convenant	2.791	5.688	136.512	67.062	24	11,79	136.512	82.476		-15.414
Beren	regressie	1.222	2.925	57.273	32.254	19,58	11,03	70.200	42.413	-12.927	-10.159
Beren	voedertechniek	5	10	202	96	20,19	9,59	240	145	-38	-49
Zeugen incl big <7kg	forfait	820	25.200	604.800	365.400	24	14,5	604.800	365.400		
Zeugen incl big <7kg	convenant	3.270	323.201	7.756.824	3.810.540	24	11,79	7.756.824	4.686.415		-875.875
Zeugen incl big <7kg	regressie	1.599	190.772	3.778.487	2.145.376	19,81	11,25	4.578.528	2.766.194	-800.041	-620.818
Zeugen incl big <7kg	voedertechniek	5	1.259	24.400	11.621	19,38	9,23	30.216	18.256	-5.816	-6.635
And varkens 20-110kg	forfait	820	61.258	796.354	398.177	13	6,5	796.354	398.177		
And varkens 20-110kg	convenant	3.153	1.091.067	14.183.871	5.815.387	13	5,33	14.183.871	7.091.936		-1.276.548
And varkens 20-110kg	regressie	4.121	2.766.672	30.633.049	11.781.971	11,07	4,26	35.966.736	17.983.368	-5.333.687	-6.201.397
And varkens 20-110kg	voedertechniek	9	11.529	133.181	46.249	11,55	4,01	149.877	74.939	-16.696	-28.689
And varkens >110kg	forfait	390	7.062	169.488	102.399	24	14,5	169.488	102.399		
And varkens >110kg	convenant	2.336	49.914	1.197.936	588.486	24	11,79	1.197.936	723.753		-135.267
And varkens >110kg	regressie	1.383	33.979	655.875	364.181	19,3	10,72	815.496	492.696	-159.621	-128.515
And varkens >110kg	voedertechniek	6	378	7.154	3.289	18,93	8,7	9.072	5.481	-1.918	-2.192

Tabel 3. Dierlijke productie in Vlaanderen per diersoort en uitscheidingsbalans productiejaar 2002 (deel2)

Naam	balanstype	aantal entiteiten	aantal dieren	Netto N productie	Netto P ₂ O ₅ Productie	norm N	norm P ₂ O ₅	Bruto N productie	Bruto P ₂ O ₅ productie	N wijziging tov forfait	P ₂ O ₅ wijziging tov forfait
Legkip incl(gr)ouurd	forfait	680	4.960.294	3.422.603	2.430.544	0,69	0,49	3.422.603	2.430.544		
Legkip incl(gr)ouurd	convenant	182	2.852.937	1.968.527	1.055.587	0,69	0,37	1.968.527	1.397.939		-342.352
Legkip incl(gr)ouurd	regressie	29	680.692	443.290	245.968	0,65	0,36	469.677	333.539	-26.387	-87.571
Opfokpoeljen legkip	forfait	208	2.946.616	1.060.782	618.789	0,36	0,21	1.060.782	618.789		
Opfokpoeljen legkip	regressie	4	80.397	30.258	13.272	0,38	0,17	28.943	16.883	1.315	-3.612
Slachtkuikens	forfait	253	2.048.732	1.270.214	594.132	0,62	0,29	1.270.214	594.132		
Slachtkuikens	convenant	368	6.296.379	3.903.755	1.133.348	0,62	0,18	3.903.755	1.825.950		-692.602
Slachtkuikens	regressie	400	8.915.132	4.997.684	1.565.791	0,56	0,18	5.527.382	2.585.388	-529.697	-1.019.597
Slachtkuikens	voedertechniek	2	80.229	51.493	14.919	0,64	0,19	49.742	23.266	1.751	-8.347
Slachtkuikenouerd.	forfait	113	1.059.671	1.271.605	752.366	1,2	0,71	1.271.605	752.366		
Slachtkuikenouerd.	regressie	38	309.408	328.222	181.331	1,06	0,59	371.290	219.680	-43.068	-38.348
Opfkpljn slk.ouerd.	forfait	63	493.935	232.149	133.362	0,47	0,27	232.149	133.362		
Opfkpljn slk.ouerd.	regressie	11	118.095	48.481	24.232	0,41	0,21	55.505	31.886	-7.023	-7.653
Struisv. fokd >14m	forfait	47	1.034	18.612	10.133	18	9,8	18.612	10.133		
Struisv.slacht(3-14)	forfait	31	1.931	16.607	8.690	8,6	4,5	16.607	8.690		
Struisvogels 0-3m	forfait	24	1.162	4.067	1.975	3,5	1,7	4.067	1.975		
Kalkoenen - slachtd.	forfait	52	71.242	156.732	56.281	2,2	0,79	156.732	56.281		
Kalkoenen - slachtd.	voedertechniek	23	161.850	260.940	114.060	1,61	0,7	356.070	127.862	-95.130	-13.801
Kalkoenen - ouerd.	forfait	15	56	112	82	2	1,47	112	82		
Ander pluimvee	forfait	144	205.602	49.344	39.064	0,24	0,19	49.344	39.064		
Paarden > 600 kg	forfait	1.595	7.477	486.005	224.310	65	30	486.005	224.310		
Paard-pony 200-600kg	forfait	3.156	23.878	1.193.900	501.438	50	21	1.193.900	501.438		
Paard-pony < 200 kg	forfait	1.451	5.855	204.925	70.260	35	12	204.925	70.260		
Geit & schaap < 1 j	forfait	1.226	25.826	112.601	44.421	4,36	1,72	112.601	44.421		
Geit & schaap > 1 j	forfait	1.641	43.572	457.506	180.388	10,5	4,14	457.506	180.388		
Konijnen (voedsters)	forfait	233	28.355	244.987	142.909	8,64	5,04	244.987	142.909		
Nertsen (moederdier)	forfait	26	34.025	109.561	63.627	3,22	1,87	109.561	63.627		
Totaal				172.721.432	65.937.769			179.715.604	78.543.111	-6.994.170	-12.605.338

Figuur 1. Relatieve evolutie van het aantal dieren per diergroep in Vlaanderen van 1991 tot en met 2002

Figuur 2. Relatieve evolutie van het aantal dieren per diergroep in Vlaanderen van 1998 (het topjaar) tot en met 2002

2. Afzetmogelijkheden 2003

2.1 Inleiding

Wanneer de bepaling van de dierlijke productie vrij gemakkelijk te begroten is, dan is de bepaling van de afzetmogelijkheden in Vlaanderen des te moeilijker. Voor een uitgebreide schets van deze problematiek wordt verwezen naar het 'voortgangsrapport 2002 van de mestbank'. Dit jaar wordt het accent gelegd op de acceptatiegraad van de gebruiker. Op basis van alle ingezamelde gegevens door de mestbank, kan deze acceptatiegraad objectief worden ingeschat. Op deze manier wordt tegemoet gekomen aan de verzuchtingen van het terrein waar er nog steeds heel wat onduidelijkheid heerst rond de effectieve plaatsingsruimte in Vlaanderen.

Deze oefening wordt gemaakt voor zowel stikstof als P_2O_5 . De belangrijkste benadering wordt deze voor stikstof. Dit element is immers niet alleen van belang voor het halen van de bepalingen in de nitraatrichtlijn, maar ook omdat stikstof, in de meeste gevallen, de beperkende factor is bij het bemesten met dierlijke mest. Het nadeel van alleen het accent te leggen op stikstof is dat de grootte van stikstof-emissies nog steeds, voor een stuk, een onbekende zijn. Daarom wordt de berekening ook uitgevoerd voor P_2O_5 .

2.2 Achtergronden betreffende de berekeningen.

In dit onderdeel worden enkel de achtergronden uitgelegd. De effectieve resultaten voor de plaatsingsruimte voor P_2O_5 en stikstof worden weergegeven in 2.4 en 2.5.

Het uitgangspunt blijft de maximale bemestingsnormen, zoals bepaald in het mestdecreet. Een belangrijk element om een realistische plaatsingsruimte te bekomen is de acceptatiegraad van de bedrijven. Deze werd bepaald aan de hand van alle gekende mestbankgegevens in 2001. De gegevens van 2002 waren nog onvoldoende verwerkt om mee te rekenen. Er wordt tussen beide jaren echter weinig verschil verwacht gezien dezelfde bemestingsnormen geldig waren. Het jaar 2001 is ook een uitstekend jaar om deze berekeningen uit te voeren daar er een grote druk bestond vanwege de overschotsbedrijven, naar de afnemers van dierlijke mest toe, om mest te aanvaarden. Dit gebeurde onder meer door een financiële ondersteuning vanwege de overschotsbedrijven, naar de gebruikers van dierlijke mest. Er mag dus van uitgegaan worden dat elke gebruiker die potentiëel mest kon ontvangen dit onder deze omstandigheden ook deed.

In eerste instantie worden er berekeningen gemaakt voor gans Vlaanderen. Toch wordt er een verdere analyse gemaakt. Daartoe worden berekeningen gemaakt op bedrijfsniveau. Er wordt gezocht naar een goede bedrijfsindeling om een bepaald gedrag of patroon te kunnen zien. Een goede bedrijfsindeling blijkt de mate te zijn, waarin een bedrijf nog dierlijke mest kan ontvangen om deze te gebruiken op de eigen gronden. Hiertoe werden alle landbouwbedrijven in Vlaanderen ingedeeld in 11 klassen. De eerste 10 klassen betreft de tekortbedrijven, de 11de klasse betreft de overschotsbedrijven. De tekortbedrijven worden ingedeeld volgens de relatieve verhouding tussen hun eigen dierlijke productie t.o.v. hun totale plaatsingsruimte op bedrijfseigen gronden. Deze verhouding is als het ware een maat die aanduidt hoeveel bedrijfsvreemde mest deze bedrijven nog kunnen ontvangen. In het verdere vervolg van deze tekst wordt deze verhouding de

'Zelfvoorzieningsgraad van mest' genoemd. Een voorbeeld om dit te illustreren : een akkerbouwbedrijf met 10 runderen (200 kg P₂O₅ productie) en een oppervlakte van 50 ha (5.000 kg P₂O₅ plaatsingsruimte) heeft een zelfvoorzieningsgraad van mest van 200/5000 of 4%. De gehanteerde klassen van de zelfvoorzieningsgraad van mest gaan van 0 tot 100 % met een interval van 10 %.

2.3 Berekeningswijze

Er wordt een uniforme berekeningswijze voor alle bedrijven gebruikt. Deze berekeningswijze wordt in stappen uitgelegd :

- 1°. Van elk landbouwbedrijf wordt de totale maximale plaatsingsruimte berekend aan de hand van zijn percelen in 2001 met de geldende bemestingsnormen en afgebakende gebieden in dat jaar.
- 2°. Van elk landbouwbedrijf wordt het gebruik van dierlijke mest berekend voor 2001 aan de hand van zijn:
 - dierlijke productie in 2001, voor stikstof werd er rekening gehouden met 15 % emissies naar de lucht.
 - de aanvoer en afvoer van dierlijke mest naar en van het bedrijf in 2001
 - verschil in de mestopslag tussen 31/12/2000 en 31/12/2001Alhoewel men er logischerwijs vanuit kan gaan dat bij grondloze overschotsbedrijven het mestgebruik nul is, is het inherent aan de methode dat voor elk bedrijf een saldo berekend wordt. Dit saldo is een indicatie voor het al dan niet correct afzetten van de mest.
- 3°. Door het effectieve gebruik van dierlijke mest te delen door de maximale plaatsingsruimte bekomt men **'de initiële acceptatiegraad van dierlijke mest voor een bedrijf voor 2001'**, afgekort **'de initiële acceptatiegraad'**. Wanneer deze acceptatiegraad per bedrijf toegepast wordt op de situatie in 2003, op basis van de maximale plaatsingsruimte voor 2003, wordt de **'acceptatie in 2003 met initiële acceptatiegraad'** bekomen. Voor de berekening van de plaatsingsruimte in 2003 werd er rekening gehouden met de bemestingsnormen in 2003 zonder de bijkomende afbakening van de kwetsbare gebieden en de bijhorende derogatie in rekening te brengen.
- 4°. De vraag die zich hierbij stelt is of deze acceptatiegraad onder andere omstandigheden zal wijzigen. Zo zal een akkerbouwbedrijf, dat in 2001 een acceptatiegraad had van 50%, in 2003 eventueel evenveel mest ontvangen in absolute hoeveelheden. Hierdoor zal zijn acceptatiegraad stijgen. Daarom wordt er een correctie doorgevoerd op de acceptatiegraad in 2003. Zo wordt voor een bedrijf met een gebruik van dierlijke mest in 2001, lager dan de maximaal toegelaten bemestingsnormen in 2003, het gebruik van 2001 in rekening gebracht. Voor een bedrijf dat een gebruik van dierlijke mest had in 2001, hoger dan de maximaal toegelaten bemestingsnormen in 2003, wordt het mestgebruik verminderd tot deze maximaal toegelaten bemestingsnormen in 2003. In de tekst wordt dit verder **'de gecorrigeerde acceptatiegraad'** genoemd.
- 5°. Een laatste belangrijk gegeven in het bepalen van de plaatsingsruimte is de berekende overbemesting in het jaar waarin de acceptatiegraad wordt berekend. Dit veroorzaakt acceptatiegraden die hoger liggen dan 100 %. Daarom wordt er een **'afgeleide acceptatiegraad'** berekend voor 2001, die maximaal 100 % bedraagt. Op deze manier wordt de berekende overbemesting als 'niet plaatsbaar' beschouwd. De term 'berekende overbemesting'

betekent niet alleen dat er potentiële overbemesting is. Een acceptatiegraad van meer dan 100 % komt ook voor bij grondloze bedrijven. Dit betekent voor deze bedrijven dat de geregistreerde mestafvoer niet even hoog is, als de productie, gecorrigeerd met de geregistreerde opslagverschillen.

2.4 De effectieve plaatsingsruimte voor stikstof vanaf 2003

De maximale theoretische plaatsingsruimte voor N bedraagt, rekening houdende met de recentste afbakening kwetsbare gebieden water van 46%, 133 miljoen kg N. Rekening houdende met een totale invulling van de derogatie bedraagt deze plaatsingsruimte 144 miljoen kg N. Het verschil van 11 miljoen kg N extra te plaatsen door derogatie is afkomstig van 6 miljoen Kg N verhoging voor grasland, 4 miljoen kg N verhoging voor maïs en 1 miljoen kg N verhoging voor andere gewassen.

De plaatsingsruimte voor stikstof rekening houdende met acceptatiegraden zijn terug te vinden in Tabel 4. Voor stikstof wordt er een acceptatiegraad van 76% bekomen. Bekijken we de acceptatiegraad per zelfvoorzieningsgraad van mest dan zien we een continue stijging van gemiddeld 52 % bij akkerbouwbedrijven tot gemiddeld 108 % bij de overschotsbedrijven. Bij stikstof is een acceptatiegraad van meer dan 100 % niet enkel te wijten aan een mogelijke overbemesting maar ook aan een mogelijke hogere stikstof emissie dan wettelijk 15 % vooropgesteld. Rekening houdende met de initiële acceptatiegraad van 76% wordt er een plaatsingsruimte van 115 miljoen kg N bekomen vanaf 2003. Rekening houdende met de gecorrigeerde acceptatiegraad wordt er een plaatsingsruimte bekomen van 118 miljoen kg N. Op basis van de afgeleide acceptatiegraad wordt er een plaatsingsruimte bekomen van 105 miljoen kg N.

Als we rekening houden met de afbakening van de kwetsbare gebieden en de initiële acceptatiegraad van 77% dan wordt een plaatsingsruimte bekomen van 103 miljoen kg N. Rekening houdende met een derogatie van 100% voor grasland en 25% voor maïs (een snede voorjaarsgras vereist) bekomen we een afzetmogelijkheid van 108 miljoen kg N.

Bovenvermelde cijfers tonen aan dat de effectieve plaatsingsruimte in Vlaanderen zich situeert tussen de 105 en 118 miljoen kg N.

De berekende overbemesting zit voor 85 % bij de overschotsbedrijven.

In Tabel 6 wordt er een gelijkaardig overzicht gegeven zoals in Tabel 4, maar dan weergegeven per provincie. De grootste initiële acceptatiegraad is terug te vinden in West-Vlaanderen gevolgd door Antwerpen en Oost-Vlaanderen, Limburg en Vlaams-Brabant. West-Vlaanderen neemt 40 % van de berekende overbemesting voor zijn rekening, gevolgd door Antwerpen (25 %), Oost-Vlaanderen (19 %), Limburg (12 %) en Vlaams-Brabant (5 %). Het aandeel van de berekende overbemesting in het gebruik van dierlijke mest is minder variabel per provincie. Antwerpen is koploper met 11 %, gevolgd door West-Vlaanderen en Limburg met 8 %, Oost-Vlaanderen 6 % en Vlaams-Brabant 4 %. Het gemiddeld aandeel van de berekende overbemesting in het totaal gebruik is 8 %.

2.5 De effectieve plaatsingsruimte voor P₂O₅

De maximale theoretische plaatsingsruimte voor P₂O₅ bedraagt, rekening houdende met de recentste afbakening kwetsbare gebieden water van 46%, 70 miljoen kg P₂O₅.

De plaatsingsruimte voor P₂O₅ rekening houdende met acceptatiegraden zijn terug te vinden in Tabel 5. Voor P₂O₅ wordt er een acceptatiegraad van 73 % bekomen. Deze ligt iets lager dan die voor N. Bekijken we de acceptatiegraad per zelfvoorzieningsgraad van mest dan zien we een zo goed als continue stijging van gemiddeld 57 % bij akkerbouwbedrijven tot gemiddeld 90 % bij de bedrijven met een zelfvoorzieningsgraad van 90 tot 100 %. Het is eigenaardig dat de initiële acceptatiegraad bij de overschotsbedrijven terug daalt. Rekening houdende met de initiële acceptatiegraad van 73 % wordt er een plaatsingsruimte van 54 miljoen kg P₂O₅ bekomen vanaf 2003. Rekening houdende met de gecorrigeerde acceptatiegraad wordt er een plaatsingsruimte bekomen van 53 miljoen kg P₂O₅. Op basis van de afgeleide acceptatiegraad wordt er een plaatsingsruimte bekomen van 50 miljoen kg P₂O₅.

Als we rekening houden met de afbakening van de kwetsbare gebieden en de initiële acceptatiegraad van 67% dan wordt een plaatsingsruimte bekomen van 47 miljoen kg P₂O₅.

Bovenvermelde cijfers tonen aan dat de effectieve plaatsingsruimte in Vlaanderen zich situeert tussen de 50 en 54 miljoen kg P₂O₅.

De berekende overbemesting zit voor 71 % bij de overschotsbedrijven.

In Tabel 7 wordt er een gelijkaardig overzicht gegeven zoals in Tabel 5 maar dan weergegeven per provincie. De grootste initiële acceptatiegraad is terug te vinden in West-Vlaanderen gevolgd door Antwerpen en Oost-Vlaanderen, Limburg en Vlaams-Brabant. West-Vlaanderen neemt 37 % van de berekende overbemesting voor zijn rekening, gevolgd door Antwerpen (24 %), Oost-Vlaanderen (19 %), Limburg (14 %) en Vlaams-Brabant (6 %). Het aandeel van de berekende overbemesting in het gebruik van dierlijke mest is minder variabel per provincie en geeft een onverwachte volgorde. Antwerpen is koploper met 12 %, gevolgd door Limburg met 9 %, West-Vlaanderen 8 %, Oost-Vlaanderen 6 % en Vlaams-Brabant 5 %. Het gemiddeld aandeel van de berekende overbemesting in het totaal gebruik is 8 %.

2.6 Besluit

Het is een spijtige vaststelling dat de mest van de overschotsbedrijven blijkbaar nog niet voldoende tot bij de gebruiker geraakt. Er wordt vastgesteld dat er een berekende overbemesting bestaat, voornamelijk bij de overschotsbedrijven, terwijl er bij heel wat gebruikers nog een potentiële bemestingsruimte aanwezig is. In een klimaat waar er een grote financiële stimulans bestond (zeker voor 2001) voor de gebruiker van dierlijke mest is dit toch een opmerkelijke vaststelling.

Dit probleem kan verschillende oorzaken hebben :

- De mest geraakt niet op het juiste moment bij de gebruiker. Dit kan door een eventueel geringe opslagcapaciteit in regio's met veel gebruikers, waardoor bij piekgebruik de mest niet snel genoeg bij de eindgebruiker geraakt.
- Het vertrouwen in het gebruik van dierlijke mest kan bij bepaalde gebruikers onvoldoende zijn.
- Bepaalde teelten worden niet courant bemest met dierlijke mest (vb granen ; het bemesten van de stoppel na de oogst is geen bemesting voor het graan).
- Het gedrag van een overschotsbedrijf kan zo zijn dat deze eerder opteert om een stuk te overbemesten i.p.v. mest af te voeren, en de gevolgen hiervan wil dragen.
- De specifieke mestsamenstelling van de individuele bedrijven is onvoldoende gekend of correct bepaald.
- De emissie van N uit Vlaamse stallen is nog onvoldoende gekend en er bestaat een grote variabiliteit binnen de bedrijven.
- De mestuitscheidingscijfers zijn te hoog of variëren sterker per bedrijf dan forfaitair vastgelegd of berekend via de uitscheidingsbalans.

2.7 Oplossingen

Het is niet duidelijk of er een hoofdoorzaak is, dan wel een combinatie van factoren. Het is heel belangrijk dat het relatieve belang van elke oorzaak wordt begroot vooraleer oplossingen kunnen worden geformuleerd.

De mestbank heeft al een onderzoek uitgeschreven om nutriëntenbalansen en mestuitscheidingsbalans te monitoren bij een groot aantal pluimveebedrijven. Een aantal van de doelstellingen van dit onderzoek zijn onder meer :

- de uitscheidingscijfers herbekijken
- de correcte mestsamenstelling bepalen met een belangrijk accent op het toepassen van een staalnameprotocol
- de N emissie berekenen.

Dit zal gebeuren aan de hand van een volledige bedrijfsbalans. Voor dit onderzoek waren er 2 inschrijvingen. Het onderzoek zal in oktober 2003 worden toegewezen en vermoedelijk van start gaan begin 2004 en zal 3 jaar duren. Deze problematiek is ook aan de orde in de varkenssector, toch wegens een gebrek aan financiële middelen voor dit soort onderzoek, kan dit voorlopig niet worden uitgevoerd.

Voor het meten van de N-emissie zal er eind dit jaar een procedure uitgewerkt en getest zijn, in opdracht van de mestbank. Het doel van dit onderzoek is vooral een betaalbare meetprocedure opstellen (zie ook). De mestbank doet inspanningen om budgetten te verwerven om met deze meetprocedure een aantal stallen te kunnen doormeten.

Tabel 4. Een overzichtstabel betreffende de berekeningen rond de plaatsingsruimte van N. Voor meer achtergrond bij deze tabel wordt verwezen naar de tekst onder punt 2.2 en 2.4.

Gegevens uitgedrukt in kg N of %	Zelfvoorzieningsgraadklasse van dierlijke mest in 2001 (Productie/plaatsingsruimte op het eigen bedrijf) in %										Entiteiten met	
	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80	80-90	90-100	overschot	Eindtotaal
Maximale plaatsingsruimte in 2001	27.487.597	6.908.135	9.290.846	12.949.553	18.333.761	20.419.313	17.050.692	13.301.851	10.401.979	7.417.322	34.197.547	177.758.596
Gebruik van dierlijke mest in 2001	14.199.204	3.836.646	5.515.624	8.209.422	12.434.722	14.730.935	13.143.364	10.801.044	8.992.549	6.721.807	36.914.039	135.499.356
Initiële acceptatiegraad (in %)	52%	56%	59%	63%	68%	72%	77%	81%	86%	91%	108%	76%
Maximale plaatsingsruimte in 2003	24.067.417	5.795.352	7.794.478	10.861.143	15.237.959	16.973.454	14.200.205	11.095.851	8.760.937	6.254.375	29.347.024	150.388.195
Acceptatie in 2003 met initiële acceptatiegraad	12.432.450	3.218.628	4.627.287	6.885.466	10.335.020	12.245.018	10.946.093	9.009.782	7.573.862	5.667.908	31.678.213	114.635.827
Acceptatie in 2003 met gecorrigeerde acceptatiegraad	13.226.929	3.645.995	5.258.104	7.911.755	11.979.930	14.180.891	12.517.599	10.197.236	8.327.764	6.013.581	24.675.815	117.935.599
Gecorrigeerde acceptatiegraad	55%	63%	67%	73%	79%	84%	88%	92%	95%	96%	84%	78%
Acceptatie in 2001 met afgeleide acceptatiegraad	13.543.237	3.762.422	5.411.583	8.121.202	12.320.782	14.599.179	13.010.004	10.700.983	8.859.550	6.605.906	27.587.132	124.521.980
Afgeleide acceptatiegraad (in %)	49%	54%	58%	63%	67%	71%	76%	80%	85%	89%	81%	70%
Berekende overbemesting	655.967	74.224	104.041	88.220	113.940	131.756	133.360	100.061	132.999	115.901	9.326.907	10.977.376
Acceptatie in 2003 met afgeleide acceptatiegraad	11.858.102	3.156.360	4.540.003	6.811.473	10.240.320	12.135.496	10.835.028	8.926.315	7.461.845	5.570.179	23.674.219	105.348.693
Bedrijfsmatig overschot											53.413.717	53.413.717
Oppervlakte (ha)	117.397	25.447	34.357	47.535	64.575	71.223	59.526	46.458	37.472	26.699	129.243	659.932
Bedrijfsmatig overschot in 2003									75.886	787.655	58.264.793	59.128.334
Dierlijke productie in 2001 -15 % emissie	287.737	1.058.880	2.355.202	4.581.157	8.295.266	11.202.375	11.056.231	9.949.652	8.813.452	7.035.939	87.496.136	152.132.027
Runderenproductie in 2001 -15 % emissie	151.155	718.000	1.926.169	4.142.822	7.709.141	10.426.489	9.944.953	8.446.030	6.818.165	4.918.082	20.437.654	75.638.660
Varkensproductie in 2001 -15 % emissie	14.465	85.920	175.127	208.313	362.840	546.855	852.174	1.276.819	1.760.019	1.868.674	49.958.420	57.109.626
Pluimveeproductie 2001 -15 % emissie	2.153	12.548	13.109	16.278	21.553	59.143	90.985	108.205	168.193	179.287	16.310.822	16.982.276
Aantal entiteiten	8.648	1.755	2.025	2.333	2.830	2.921	2.482	2.021	1.645	1.245	10.142	38.047

Tabel 5. Een overzichtstabel betreffende de berekeningen rond de plaatsingsruimte van P₂O₅. Voor meer achtergrond bij deze tabel wordt verwezen naar de tekst onder punt 2.2 en 2.4.

Gegevens uitgedrukt in kg P ₂ O ₅ of %	Zelfvoorzieningsgraadklasse van dierlijke mest in 2001 (Productie/plaatsingsruimte op het eigen bedrijf) in %										Entiteiten met overschot	Eindtotaal
	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80	80-90	90-100		
Maximale plaatsingsruimte in 2001	13.963.141	3.819.753	6.101.032	8.306.883	10.338.949	8.229.795	6.119.335	4.340.401	3.292.700	2.602.830	14.645.590	81.760.409
Gebruik van dierlijke mest in 2001	8.003.021	2.491.936	3.930.654	5.640.357	7.250.027	6.087.545	4.773.261	3.557.562	2.848.366	2.359.525	12.525.287	59.467.541
Initiële acceptatiegraad (in %)	57%	65%	64%	68%	70%	74%	78%	82%	87%	91%	86%	73%
Maximale plaatsingsruimte in 2003	12.818.362	3.485.245	5.544.779	7.533.211	9.350.049	7.440.490	5.544.522	3.934.326	2.982.266	2.360.556	13.232.623	74.226.429
Acceptatie in 2003 met initiële acceptatiegraad	7.346.887	2.273.709	3.572.282	5.115.035	6.556.576	5.503.699	4.324.890	3.224.727	2.579.824	2.139.898	11.316.881	53.987.783
Acceptatie in 2003 met gecorrigeerde acceptatiegraad	7.214.677	2.312.884	3.735.779	5.388.705	7.012.745	5.890.535	4.592.842	3.420.039	2.715.764	2.204.774	8.491.285	52.980.029
Gecorrigeerde acceptatiegraad	56%	66%	67%	72%	75%	79%	83%	87%	91%	93%	64%	71%
Acceptatie in 2001 met afgeleide acceptatiegraad	7.468.565	2.380.813	3.822.087	5.505.717	7.138.142	5.997.745	4.684.880	3.494.787	2.784.805	2.304.056	9.132.516	54.714.113
Afgeleide acceptatiegraad (in %)	53%	62%	63%	66%	69%	73%	77%	81%	85%	89%	62%	67%
Berekende overbemesting	534.456	111.123	108.567	134.640	111.885	89.800	88.381	62.775	63.561	55.469	3.392.771	4.753.428
Acceptatie in 2003 met afgeleide acceptatiegraad	6.856.249	2.172.318	3.473.614	4.992.935	6.455.393	5.422.512	4.244.811	3.167.825	2.522.255	2.089.592	8.251.436	49.672.369
Bedrijfsmatig overschot											27.400.687	27.400.687
Oppervlakte (ha)	119.930	30.977	48.579	65.948	81.130	64.499	48.231	34.490	26.037	20.839	119.272	659.932
Bedrijfsmatig overschot in 2003										113.137	28.814.039	28.927.176
Dierlijke productie in 2001	152.217	586.049	1.539.252	2.930.334	4.652.128	4.508.548	3.965.016	3.246.636	2.786.360	2.470.293	41.906.302	68.743.135
Runderenproductie in 2001	95.143	446.427	1.312.853	2.703.056	4.359.727	4.079.360	3.414.385	2.484.511	1.867.186	1.500.625	6.638.250	28.901.523
Varkensproductie in 2001	5.755	35.124	95.928	111.791	173.461	305.248	429.311	636.556	794.143	851.854	25.805.446	29.244.617
Pluimveeproductie 2001	1.485	5.254	8.134	7.368	16.462	34.189	55.445	62.426	85.544	95.036	8.985.336	9.356.679
Aantal entiteiten	8.704	1.907	2.571	3.007	3.409	2.784	2.135	1.623	1.196	957	9.754	38.047

Tabel 6. Een overzichtstabel betreffende de berekeningen rond de plaatsingsruimte van N per provincie. Voor meer achtergrond bij deze tabel wordt verwezen naar de tekst onder punt 2.2 en 2.4.

Gegevens uitgedrukt in kg N of %	Provincie					Totaal
	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	
Maximale plaatsingsruimte in 2001	29.781.116	23.592.045	43.465.174	22.495.093	58.391.976	177.758.596
Gebruik van dierlijke mest in 2001	23.588.626	15.560.720	33.389.026	12.927.773	50.009.593	135.499.356
Initiële acceptatiegraad (in %)	79%	66%	77%	57%	86%	76%
Maximale plaatsingsruimte in 2003	24.591.786	20.201.070	36.838.856	19.386.830	49.339.641	150.388.195
Acceptatie in 2003 met initiële acceptatiegraad	19.478.331	13.324.118	28.298.829	11.141.476	42.256.754	114.635.827
Acceptatie in 2003 met gecorrigeerde acceptatiegraad	19.632.569	13.701.982	29.862.638	12.158.304	42.580.106	117.935.599
Acceptatie in 2001 met afgeleide acceptatiegraad	20.879.226	14.251.078	31.324.964	12.419.100	45.647.612	124.521.980
Afgeleide acceptatiegraad (in %)	70%	60%	72%	55%	78%	70%
Berekende overbesteding	2.709.400	1.309.642	2.064.062	508.673	4.361.981	10.977.376
Acceptatie in 2003 met afgeleide acceptatiegraad	17.241.042	12.202.716	26.549.436	10.703.089	38.570.998	105.348.693

Tabel 7 Een overzichtstabel betreffende de berekeningen rond de plaatsingsruimte van P₂O₅ per provincie. Voor meer achtergrond bij deze tabel wordt verwezen naar de tekst onder punt 2.2 en 2.4.

Gegevens uitgedrukt in kg P ₂ O ₅ of %	Provincie					Totaal
	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	
Maximale plaatsingsruimte in 2001	13.028.895	11.249.998	19.844.737	10.778.073	26.842.664	81.760.409
Gebruik van dierlijke mest in 2001	9.830.444	7.105.561	14.701.097	6.135.435	21.682.526	59.467.541
Initiële acceptatiegraad (in %)	75%	63%	74%	57%	81%	73%
Maximale plaatsingsruimte in 2003	11.679.989	10.330.520	17.987.671	9.867.459	24.345.919	74.226.429
Acceptatie in 2003 met initiële acceptatiegraad	8.812.680	6.524.814	13.325.372	5.617.067	19.665.746	53.987.783
Acceptatie in 2003 met gecorrigeerde acceptatiegraad	8.389.665	6.270.466	13.429.270	5.739.637	19.150.991	52.980.029
Acceptatie in 2001 met afgeleide acceptatiegraad	8.696.319	6.452.090	13.819.129	5.840.775	19.905.800	54.714.113
Afgeleide acceptatiegraad (in %)	67%	57%	70%	54%	74%	67%
Berekende overbesteding	1.134.125	653.471	881.968	294.660	1.776.726	4.753.428
Acceptatie in 2003 met afgeleide acceptatiegraad	7.795.973	5.924.752	12.525.938	5.347.302	18.054.281	49.672.369

3. Mestoverschotten in Vlaanderen

Met de huidige dierbezetting (2002), aanpak aan de bron via nutriënt arme voeders (66 miljoen kg P_2O_5 en 147 miljoen kg N) en met een reële afzetruimte van tussen de 50 en 54 miljoen kg P_2O_5 en 105 en 118 miljoen kg N krijgen we een reëel mestoverschot dat schommelt tussen de 12 en 16 miljoen kg P_2O_5 en tussen de 29 en de 42 miljoen kg N. In dit overschot is de aanpak aan de bron reeds doorgerekend. Voor P_2O_5 is de aanpak aan de bron al geslaagd en deze zal vermoedelijk niet zoveel meer kunnen verbeteren. Voor N kan mogelijk nog zo'n 9 miljoen kg N worden gereduceerd. Gezien bijkomende plaatsingsruimte via oordeelkundige bemesting moeilijk lijkt zal de rest van het mestoverschot moeten worden verwerkt of geëxporteerd. Voor P_2O_5 zal dit zeker meer dan 10 miljoen kg zijn en voor N meer dan 20 miljoen kg.

4. Mestverwerking

4.1 Wettelijk vastgestelde mestverwerkingsplicht

4.1.1 Inleiding

Deze berekeningen gebeuren op basis van de meest recente gegevens nl. productiejaar 2001 en 2002. Voor de verwerkingsplicht in het jaar 2003 moet er rekening gehouden worden met de productieniveaus van de bedrijven van het productiejaar 2001. Voor de verwerkingsplicht in het jaar 2004 moet rekening gehouden worden met de productieniveaus van de bedrijven in het productiejaar 2002. Er is in principe geen rekening gehouden met bijkomende verwerkingplicht door bedrijfsmutaties (overnames, opnames, splitsingen), tenzij uitdrukkelijk vermeld in de tekst. De reden hiervoor is dat bij bedrijven met mutaties, de verwerkingsplicht individueel moet bekeken en berekend worden. In het kader van het voortgangsrapport is het onmogelijk al deze bedrijfsmutaties tot op heden te bekijken. Door bedrijfsmutaties (overnames, opnames, splitsingen) kunnen niet verwerkingsplichtige bedrijven verwerkingsplichtig worden. Ook door bedrijfssplitsingen kan het aantal verwerkingsplichtige bedrijven toenemen, ook al daalt het productieniveau van de bedrijven ontstaan uit de splitsing onder de 7.500 kg P₂O₅. In het kader van de superheffing op de niet verwerkte mest worden deze bedrijfsmutaties allemaal bekeken (zie 4.5 Superheffing mestverwerking 2001). De niet-berekende mestverwerkingsplicht door bedrijfsmutaties wordt geschat op ongeveer 0,5 miljoen kg P₂O₅ en 1 miljoen kg N. Het aantal verwerkingsplichtige bedrijven is enerzijds gebaseerd op bedrijven die **het statuut verwerkingsplicht** hebben en anderzijds op bedrijven die **effectief moeten verwerken** (dus verwerkingsplichtige bedrijven met overschotten).

4.1.2 Verwerkingsplicht 2003

Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen gemeenten met een oorspronkelijke productiedruk > 100 kg P₂O₅ en gemeenten met een oorspronkelijke productiedruk < 100 kg P₂O₅. De samenvattende gegevens zijn terug te vinden in Tabel 8. Er zijn zo' n 1.460 bedrijven met het statuut verwerkingsplicht in 2003, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties. Door bedrijfsmutaties krijgen in 2003 nog zo' n 180 bedrijven het statuut van verwerkingsplicht, waardoor het aantal verwerkingsplichtige bedrijven stijgt tot zo' n 1.640 (Zie Tabel 21). Een overzicht van de mestverwerkingsplicht per bedrijfstype en productieklassen, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties, is terug te vinden in Tabel 9, Tabel 10, Tabel 11 en Tabel 12. Uit deze tabellen blijkt dat vooral de gespecialiseerde varkensbedrijven mestverwerkingsplichtig zijn (750 bedrijven of 53 % van het aantal verwerkingsplichtige bedrijven). Deze bedrijven moeten 46 % van de totale hoeveelheid te verwerken P₂O₅ verwerken of een gemiddelde van 6.500 kg P₂O₅ per bedrijf. Er zijn 300 verwerkingsplichtige gespecialiseerde pluimveebedrijven (of 21 % van het aantal verwerkingsplichtige bedrijven). Deze gespecialiseerde pluimveebedrijven moeten ongeveer 42 % van de totale hoeveelheid te verwerken P₂O₅ verwerken of een gemiddelde van 15.000 kg P₂O₅ per bedrijf. De overige 12 % van de te verwerken P₂O₅ moet verwerkt worden door gespecialiseerde rundveebedrijven (1%) en gemengde bedrijven (11 %). Er zijn meer dan 800 bedrijven die verwerkingsplichtig zijn met een productie tussen de 7.500 kg en 10.000 kg P₂O₅ maar deze bedrijven moeten gemiddeld slechts 1.800 kg P₂O₅ verwerken. De bedrijven met meer dan 15.000 kg

P₂O₅ productie nemen meer dan de helft (56 %) van de te verwerken hoeveelheid P₂O₅ voor hun rekening.

Tabel 8. Wettelijk vastgestelde verwerkingsplicht in 2003 zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties

	Alle verwerkingsplicht	Enkel in gemeenten > 100*
Aantal VP bedrijven	1.460	1.410
Aantal VP bedrijven met mestoverschot	1.420	1.370
Kg P ₂ O ₅ te verwerken	11 miljoen kg	10,4 miljoen kg
Kg N te verwerken	19,5 miljoen kg	18,5 miljoen kg

* Enkel in gemeenten met een oorspronkelijke productiedruk van meer dan 100 kg P₂O₅

Tabel 9. Aantal bedrijven die verwerkingsplichtig zijn in 2003 en overschot hebben, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties, uitgesplitst per bedrijfstype en P₂O₅ productieklasse

bedrijfstype	P ₂ O ₅ productieklasse						Totaal
	7.500-10.000	10.000-12.500	12.500-15.000	15.000-17.500	17.500-20.000	>20.000	
RUNDVEE	27	12	3	3	1	1	47
VARKENS	480	111	69	33	9	47	749
PLUIMVEE	84	54	35	31	16	82	302
RUNDVEE-VARKENS	159	25	10	3	1	1	199
RUNDVEE-PLUIMVEE	16	6	2			1	25
VARKENS-PLUIMVEE	30	14	9	7	1	6	67
RUNDVEE-VARKENS-PLUIMVEE	21	4		1	1		27
ANDERE	1	1					2
Totaal	818	227	128	78	29	138	1.418

Tabel 10. De hoeveelheid te verwerken mest in kg P₂O₅ volgens de verwerkingsplicht in 2003, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties, uitgesplitst per bedrijfstype en P₂O₅ productieklasse

te verwerken kg P ₂ O ₅	P ₂ O ₅ productieklasse						Totaal
	7.500-10.000	10.000-12.500	12.500-15.000	15.000-17.500	17.500-20.000	>20.000	
RUNDVEE	19.076	31.460	12.131	7.837	11.890	31.988	114.382
VARKENS	950.819	1.017.550	738.863	428.223	148.353	1.698.526	4.985.957
PLUIMVEE	196.183	542.133	442.851	469.531	284.633	2.632.428	4.567.759
RUNDVEE-VARKENS	192.236	137.740	84.197	24.674	15.342	21.392	475.581
RUNDVEE-PLUIMVEE	20.357	28.498	16.096			20.676	85.627
VARKENS-PLUIMVEE	69.481	128.041	103.399	101.403	17.385	177.244	596.953
RUNDVEE-VARKENS-PLUIMVEE	33.659	25.202		12.240	2.221		73.322
ANDERE	2.331	10.808					13.139
Totaal	1.484.142	1.921.432	1.397.537	1.043.908	479.824	4.582.254	10.912.720

Tabel 11. De hoeveelheid te verwerken mest in kg N volgens de verwerkingsplicht in 2003, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties, uitgesplitst per bedrijfstype en P₂O₅ productieklasse

te verwerken kg N	P ₂ O ₅ productieklasse						Totaal
	7.500-10.000	10.000-12.500	12.500-15.000	15.000-17.500	17.500-20.000	>20.000	
bedrijfstype							
RUNDVEE	60.988	119.546	38.329	29.827	29.021	86.601	364.312
VARKENS	1.852.516	1.970.548	1.432.941	836.509	277.193	3.371.801	9.741.508
PLUIMVEE	361.140	978.327	745.723	686.925	470.178	3.467.019	6.709.312
RUNDVEE-VARKENS	443.201	310.423	181.727	59.945	35.618	42.269	1.073.183
RUNDVEE-PLUIMVEE	47.092	69.362	39.507			27.292	183.253
VARKENS-PLUIMVEE	148.150	289.554	201.357	199.117	42.662	350.808	1.231.648
RUNDVEE-VARKENS-PLUIMVEE	83.530	72.434		23.492	1.754	0	181.210
ANDERE	3.373	19.759					23.132
Totaal	2.999.990	3.829.953	2.639.584	1.835.815	856.426	7.345.790	19.507.558

Tabel 12. De gemiddelde hoeveelheid te verwerken mest in kg P₂O₅ per bedrijf volgens de verwerkingsplicht in 2003, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties, uitgesplitst per bedrijfstype en P₂O₅ productieklasse

kg P ₂ O ₅	P ₂ O ₅ productieklasse						Totaal
	7.500-10.000	10.000-12.500	12.500-15.000	15.000-17.500	17.500-20.000	>20.000	
bedrijfstype							
RUNDVEE	707	2.622	4.044	2.612	11.890	31.988	2.434
VARKENS	1.981	9.167	10.708	12.976	16.484	36.139	6.657
PLUIMVEE	2.336	10.040	12.653	15.146	17.790	32.103	15.125
RUNDVEE-VARKENS	1.209	5.510	8.420	8.225	15.342	21.392	2.390
RUNDVEE-PLUIMVEE	1.272	4.750	8.048			20.676	3.425
VARKENS-PLUIMVEE	2.316	9.146	11.489	14.486	17.385	29.541	8.910
RUNDVEE-VARKENS-PLUIMVEE	1.603	6.301			2.221		2.716
ANDERE	2.331	10.808					6.570
Totaal	1.814	8.464	10.918	13.383	16.546	33.205	7.696

4.1.3 Verwerkingplicht in 2004

De hoeveelheid te verwerken mest volgens de verwerkingsplicht, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties, daalt elk jaar. Er werd gerekend op basis van een totale dierlijke productie van 65,4 miljoen kg P₂O₅ i.p.v. 65,9 miljoen kg P₂O₅ omdat op het moment van de berekeningen alle gegevens van de dierlijke productie van rundvee nog niet verwerkt waren. Dit zal geen noemenswaardige verschuivingen teweeg brengen. Op basis van productiejaar 2000 bedroeg de verwerkingsplicht nog 13 miljoen kg P₂O₅, deze daalde voor de jaren 2001 en 2002 respectievelijk tot 11 en 10 miljoen kg P₂O₅. Er zijn 3 hoofdredenen om dit te verklaren. Ten eerste daalde het aantal dieren gedurende deze periode. Daardoor kan een bedrijf in een lagere productieklasse terecht komen, waardoor dit bedrijf een lager verwerkingspercentage krijgt. Ook het overschot daalt op deze manier. Een tweede reden zijn de steeds lagere gehalten fosfor in het voeder waardoor de P₂O₅ - uitscheiding per diersoort steeds verder daalde. Een derde niet onbelangrijke reden is dat bedrijven die net boven een bepaalde productie uitkomen (vb. 10 ton P₂O₅ productie) zich aanpassen waardoor deze net onder een cruciale grens terecht komen waardoor er soms een flink pak minder moet worden verwerkt (vb van 100 % mestverwerking naar 30 % mestverwerking).

In Tabel 13 wordt een samenvatting gegeven van de verwerkingsplicht in 2004. Het aantal bedrijven daalt met meer dan 100 t.o.v. de verwerkingsplicht in 2004. De te verwerken hoeveelheid P₂O₅ daalt met bijna 1 miljoen kg en de te verwerken hoeveelheid N met ruim 1 miljoen kg, t.o.v. de

verwerkingsplicht in 2004. Een overzicht per bedrijfstype en productieklasse, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties, is terug te vinden in Tabel 14, Tabel 15, Tabel 16, Tabel 17 en Tabel 18. De bevindingen zijn analoog als bij de verwerkingsplicht in 2003.

Tabel 13. Wettelijk vastgestelde verwerkingsplicht in 2004 zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties

	Alle verwerkingsplicht	Enkel in gemeenten > 100 *
Aantal VP bedrijven	1.340	1.300
Aantal VP bedrijven met mestoverschot	1.310	1.270
Kg P ₂ O ₅ te verwerken	10,1 miljoen kg	9,6 miljoen kg
Kg N te verwerken	18,2 miljoen kg	17,3 miljoen kg

* Enkel in gemeenten met een oorspronkelijke productiedruk van meer dan 100 kg P₂O₅

Tabel 14. Aantal bedrijven die verwerkingsplichtig zijn in 2004, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties, uitgesplitst per bedrijfstype en P₂O₅ productieklasse

bedrijfstype	P ₂ O ₅ productieklasse						Totaal
	7.500-10.000	10.000-12.500	12.500-15.000	15.000-17.500	17.500-20.000	>20.000	
RUNDVEE	41	14	3	5	2	1	66
VARKENS	458	91	71	24	10	41	695
PLUIMVEE	74	52	43	22	18	79	288
RUNDVEE-VARKENS	151	20	8	2		2	183
RUNDVEE-PLUIMVEE	13	3	2			1	19
VARKENS-PLUIMVEE	30	10	7	5	2	10	64
RUNDVEE-VARKENS-PLUIMVEE	17	4	2	1	1		25
ANDERE	2						2
Totaal	786	194	136	59	33	134	1.342

Tabel 15. Aantal bedrijven die verwerkingsplichtig zijn in 2004 en overschot hebben, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties, uitgesplitst per bedrijfstype en P₂O₅ productieklasse

bedrijfstype	P ₂ O ₅ productieklasse						Totaal
	7.500-10.000	10.000-12.500	12.500-15.000	15.000-17.500	17.500-20.000	>20.000	
RUNDVEE	29	9	3	5	2	1	49
VARKENS	457	86	70	23	10	41	687
PLUIMVEE	74	52	43	22	18	79	288
RUNDVEE-VARKENS	149	19	8	2		2	180
RUNDVEE-PLUIMVEE	12	3	2			1	18
VARKENS-PLUIMVEE	30	10	7	5	2	10	64
RUNDVEE-VARKENS-PLUIMVEE	16	4	2	1	1		24
ANDERE	2						2
Totaal	769	183	135	58	33	134	1.312

Tabel 16. De hoeveelheid te verwerken mest in kg P₂O₅ volgens de verwerkingsplicht in 2004, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties, uitgesplitst per bedrijfstype en P₂O₅ productieklasse

bedrijfstype	P ₂ O ₅ productieklasse						Totaal
	7.500-10.000	10.000-12.500	12.500-15.000	15.000-17.500	17.500-20.000	>20.000	
RUNDVEE	21.401	31.481	10.582	37.433	18.813	29.808	149.518
VARKENS	907.983	761.509	722.042	286.827	181.299	1.505.827	4.365.487
PLUIMVEE	163.271	515.535	546.185	334.369	318.107	2.477.725	4.355.192
RUNDVEE-VARKENS	184.679	102.810	68.269	26.588		21.219	403.565
RUNDVEE-PLUIMVEE	17.815	13.587	14.545			17.689	63.636
VARKENS-PLUIMVEE	67.481	99.030	84.349	72.976	32.694	298.100	654.630
RUNDVEE-VARKENS-PLUIMVEE	27.041	28.176	21.403	13.882	2.256		92.758
ANDERE	4.502						4.502
Totaal	1.394.173	1.552.128	1.467.375	772.075	553.169	4.350.368	10.089.288

Tabel 17. De hoeveelheid te verwerken mest in kg N volgens de verwerkingsplicht in 2004, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties, uitgesplitst per bedrijfstype en P₂O₅ productieklasse

bedrijfstype	P ₂ O ₅ productieklasse						Totaal
	7.500-10.000	10.000-12.500	12.500-15.000	15.000-17.500	17.500-20.000	>20.000	
RUNDVEE	61.127	102.431	32.552	103.681	47.143	79.398	426.332
VARKENS	1.798.490	1.495.440	1.402.367	549.900	354.402	3.012.127	8.612.726
PLUIMVEE	303.669	955.103	888.212	554.819	530.568	3.368.446	6.600.817
RUNDVEE-VARKENS	425.930	230.682	153.008	58.950		45.382	913.952
RUNDVEE-PLUIMVEE	38.848	32.229	36.906			22.273	130.256
VARKENS-PLUIMVEE	139.757	227.223	168.900	152.458	64.387	549.502	1.302.227
RUNDVEE-VARKENS-PLUIMVEE	62.617	62.192	52.954	25.586	5.888		209.237
ANDERE	7.389						7.389
Totaal	2.837.827	3.105.300	2.734.899	1.445.394	1.002.388	7.077.128	18.202.936

Tabel 18. De gemiddelde hoeveelheid te verwerken mest in kg P₂O₅ per bedrijf volgens de verwerkingsplicht in 2004, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties, uitgesplitst per bedrijfstype en P₂O₅ productieklasse

bedrijfstype	P ₂ O ₅ productieklasse						Totaal
	7.500-10.000	10.000-12.500	12.500-15.000	15.000-17.500	17.500-20.000	>20.000	
RUNDVEE	738	3.498	3.527	7.487	9.407	29.808	3.051
VARKENS	1.987	8.855	10.315	12.471	18.130	36.727	6.354
PLUIMVEE	2.206	9.914	12.702	15.199	17.673	31.364	15.122
RUNDVEE-VARKENS	1.239	5.411	8.534	13.294		10.610	2.242
RUNDVEE-PLUIMVEE	1.485	4.529	7.273			17.689	3.535
VARKENS-PLUIMVEE	2.249	9.903	12.050	14.595	16.347	29.810	10.229
RUNDVEE-VARKENS-PLUIMVEE	1.690	7.044	10.702	13.882	2.256		3.865
ANDERE	2.251						2.251
Totaal	1.813	8.482	10.869	13.312	16.763	32.465	7.690

Van de 10 miljoen kg P₂O₅ te verwerken mest in 2004 is ongeveer de helft afkomstig van pluimvee en de helft van varkens (Zie Tabel 19). Hierbij wordt aangenomen dat de pluimveemest prioritair wordt verwerkt boven andere mestsoorten. Een overzicht van de te verwerken mestsoort per provincie, wordt weergegeven in absolute cijfers in Tabel 19 en relatief in Tabel 20. Hieruit blijkt dat de helft van de te verwerken mest afkomstig is uit West-Vlaanderen, gevolgd door Antwerpen waar ruim één vierde van de te verwerken mest afkomstig is. In West-Vlaanderen is de hoeveelheid te verwerken varkensmest hoger dan de te verwerken pluimveemest. Voor Antwerpen is dit omgekeerd. De provincie werd bepaald aan de hand van de woonplaats van de contactpersoon van het bedrijf,

vandaar dat er ogenschijnlijk ook buitenlandse mest moet worden verwerkt. Het betreft dus bedrijven met zaakvoerders die buiten Vlaanderen wonen maar met dieren binnen Vlaanderen.

Tabel 19. De hoeveelheid te verwerken mest in kg P₂O₅ volgens de verwerkingsplicht per mestsoort en provincie, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties

Provincie	Varkens	Pluimvee	mestkalveren	rundvee	overige	Totaal
West-Vlaanderen	2.606.769	2.049.168	101	73.470	628	4.730.136
Antwerpen	1.136.949	1.572.414	31.128	17.775	9.072	2.767.338
Oost-Vlaanderen	929.493	678.768	0	32.274	0	1.640.535
Limburg	263.347	484.405	0	1.710	0	749.462
Vlaams-Brabant	48.117	96.612	440	14.523	0	159.692
Buitenland	39.057	9.800	0	0	0	48.857
Totaal	5.023.732	4.891.167	31.669	139.752	9.700	10.096.020

Tabel 20. De hoeveelheid te verwerken mest, procentueel uitgedrukt, volgens de verwerkingsplicht, per mestsoort en provincie, zonder rekening te houden met bedrijfsmutaties

Provincie	Varkens	Pluimvee	mestkalveren	rundvee	overige	Totaal
West-Vlaanderen	25,8%	20,3%	0,0%	0,7%	0,0%	46,9%
Antwerpen	11,3%	15,6%	0,3%	0,2%	0,1%	27,4%
Oost-Vlaanderen	9,2%	6,7%	0,0%	0,3%	0,0%	16,2%
Limburg	2,6%	4,8%	0,0%	0,0%	0,0%	7,4%
Vlaams-Brabant	0,5%	1,0%	0,0%	0,1%	0,0%	1,6%
Buitenland	0,4%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,5%
Totaal	49,8%	48,4%	0,3%	1,4%	0,1%	100,0%

4.1.4 Het aantal verwerkingsplichtige bedrijven in 2003

Hier wordt nog verder ingegaan op het aantal verwerkingsplichtige bedrijven vanaf 2003 rekening houdende met bedrijfsmutaties (opnames, splitsingen, overnames). Het aantal bedrijven met het statuut verwerkingsplicht in 2003 is terug te vinden in Tabel 21. De toekenning aan provincie of gewest gebeurde aan de hand van de woonplaats van de contactpersoon van het bedrijf.

Tabel 21. Het aantal bedrijven met het statuut van mestverwerkingsplicht in 2003

provincie	Aantal bedrijven	Aandeel per provincie in %
West- Vlaanderen	750	46
Antwerpen	426	26
Oost-Vlaanderen	327	20
Limburg	109	6
Vlaams Brabant	26	2
Nederland	2	0
Wallonië	1	0
TOTAAL	1.641	100

Het aantal entiteiten met het statuut verwerkingsplicht in 2003 is terug te vinden in Tabel 22.

Tabel 22. Aantal entiteiten met het statuut verwerkingsplicht in 2003

provincie	Aantal bedrijven	Aandeel per provincie in %
West- Vlaanderen	1259	48
Antwerpen	655	25
Oost-Vlaanderen	504	19
Limburg	172	6
Vlaams Brabant	51	2
TOTAAL	2.641	100

In Tabel 23 wordt een overzicht gegeven van het aantal entiteiten met het statuut verwerkingsplicht in 2003 per gemeente en dit voor gemeenten die meer dan 2 entiteiten hebben met het statuut verwerkingsplicht.

De gemeenten (in totaal 25) met 2 entiteiten met het statuut verwerkingsplicht zijn :

BERLARE, KOKSIJDE, KORTRIJK, GAVERE, VORSELAAR, MAASMECHELEN, LEOPOLDSBURG, ZINGEM, MOERBEKE-WAAS, LUBBEEK, WETTEREN, DE HAAN, WILLEBROEK, BUGGENHOUT, LANAKEN, ZUIENKERKE, SINT-LIEVENS-HOUTEM, MERCHTEM, AARSCHOT, STABROEK, HECHTEL-EKSEL, ASSE, MELLE, HAACHT, ANTWERPEN, TIELT-WINGE

De gemeenten (in totaal 40) met 1 entiteit met het statuut verwerkingsplicht zijn :

BRASSCHAAT, ALKEN, ZWALM, MAARKEDAL, ZOERSEL, BERLAAR, MECHELEN, MESEN, AS, BEGIJNENDIJK, ZOTTEGEM, ZONHOVEN, ZUTENDAAL, TREMELO, SINT-TRUIDEN, HOUTHALEN-HELCHTEREN, TESSENDERLO, RUMST, HERZELE, TIENEN, HERK-DE-STAD, ROOSDAAL, LONDERZEEL, PUURS, PEPINGEN, LIER, GERAARDSBERGEN, MORTSEL, KORTENAKEN, VOSELAAR, ERPE-MERE, DUFFEL, WACHTEBEKE, SINT-KATELIJNE-WAVER, DESTELBERGEN, TONGEREN, LINT, NIJLEN, NIEUWERKERKEN, OVERPELT

Tabel 23. Aantal verwerkingsplichtige entiteiten in 2003 per gemeente voor gemeenten met meer dan 2 verwerkingsplichtige entiteiten

Gemeente	Aantal entiteiten	Provincie	Gemeente	Aantal entiteiten	Provincie
HOOGSTRATEN	91	ANTW	HERSELT	11	ANTW
WINGENE	89	WVL	WIELSBEKE	11	WVL
RAVELS	73	ANTW	BOCHOLT	11	LIMB
TIELT	60	WVL	MIDDELKERKE	10	WVL
WUUSTWEZEL	54	ANTW	BREE	10	LIMB
STADEN	54	WVL	VEURNE	10	WVL
DIKSMUIDE	49	WVL	MEEUWEN-GRUITRODE	10	LIMB
BEVEREN-WAAS	46	OVL	NEERPELT	9	LIMB
IEPER	45	WVL	DENDERMONDE	9	OVL
RUISELEDE	39	WVL	DILSEN	9	LIMB
ZONNEBEKE	38	WVL	LUMMEN	8	LIMB
ARDOOIE	36	WVL	LOKEREN	8	OVL
MERKSPLAS	34	ANTW	GENT	8	OVL
KORTEMARK	34	WVL	ANZEGEM	8	WVL
TORHOUT	33	WVL	LOMMEL	8	LIMB
KASTERLEE	33	ANTW	ODU-TURNHOUT	8	ANTW
PITTEM	33	WVL	TURNHOUT	8	ANTW
OOSTKAMP	33	WVL	OPGLABBEEK	8	LIMB
ASSENEDE	33	OVL	TEMSE	7	OVL
AALTER	33	OVL	BAARLE-HERTOG	7	ANTW
ALVERINGEM	32	WVL	BEERSE	7	ANTW
LO-RENINGE	31	WVL	BERINGEN	7	LIMB
HEUVELLAND	31	WVL	ZELE	7	OVL
LANGEMARK-POELKAPELLE	30	WVL	LAAKDAL	7	ANTW
LICHTERVELDE	30	WVL	INGELMUNSTER	7	WVL
HOOGLEDE	30	WVL	OOSTERZELE	6	OVL
BRECHT	30	ANTW	HAMONT-ACHEL	6	LIMB
ICHTEGEM	28	WVL	GISTEL	6	WVL
ZEDELGEM	28	WVL	LENDELEDE	6	WVL
RIJKEVORSEL	27	ANTW	MEERHOUT	6	ANTW
BEERNEM	26	WVL	OUDENBURG	5	WVL
DEINZE	26	OVL	HOLSBEEK	5	VLBRA
KOEKELARE	26	WVL	RANST	5	ANTW
NEVELE	25	OVL	HASSELT	5	LIMB
KALMTHOUT	25	ANTW	GLABBEEK	5	VLBRA
RETIE	24	ANTW	ZOUTLEEUV	5	VLBRA
GEEL	23	ANTW	KRUIBEKE	5	OVL
SINT-GILLIS-WAAS	23	OVL	BRUGGE	5	WVL
ARENDONK	22	ANTW	LAARNE	5	OVL
ESSEN	22	ANTW	WAARSCHOOT	5	OVL
VLETEREN	22	WVL	DESSEL	5	ANTW
ZWEVEGEM	22	WVL	DEERLIJK	5	WVL
ROESLARE	21	WVL	WESTERLO	5	ANTW
LILLE	20	ANTW	WAREGEM	5	WVL
LEDEGEM	20	WVL	MOL	5	ANTW
KINROOI	20	LIMB	WAASMUNSTER	4	OVL
WERVIK	19	WVL	MENEN	4	WVL
SINT-LAUREINS	19	OVL	NIEUWPOORT	4	WVL
PEER	18	LIMB	BEKKEVOORT	4	VLBRA
KNESSELARE	18	OVL	OUDENAARDE	4	OVL
POPERINGE	18	WVL	HERENTHOUT	4	ANTW
MEULEBEKE	18	WVL	ZANDHOVEN	4	ANTW
HOUTHULST	18	WVL	HALEN	4	LIMB
JABBEKE	17	WVL	LINTER	4	VLBRA
DENTERGEM	17	WVL	HEIST-OP-DEN-BERG	3	ANTW
SINT-NIKLAAS	17	OVL	BORNEM	3	ANTW
EEKLO	17	OVL	WORTEGEM-PETEGEM	3	OVL
KAPRIJKE	16	OVL	GEETBETS	3	VLBRA
STEKENE	16	OVL	BILZEN	3	LIMB
MALDEGEM	16	OVL	HARELBEKE	3	WVL
BALEN	16	ANTW	LOVENDEGEM	3	OVL
MAASEIK	15	LIMB	KLUISBERGEN	3	OVL
KRUISSHOUTEM	15	OVL	MERELBEKE	3	OVL
DAMME	14	WVL	SCHERPENHEUVEL-ZICHEM	3	VLBRA
ZOMERGEM	14	OVL	KONTICH	3	ANTW
LOCHRISTI	14	OVL	OLEN	3	ANTW
MOORSLEDE	14	WVL			
MALLE	13	ANTW			
OOSTROZEBEKE	13	WVL			
NAZARETH	12	OVL			
IZEGEM	12	WVL			
WEVELGEM	12	WVL			
ZULTE	12	OVL			
EVERGEM	12	OVL			
HERENTALS	12	ANTW			

Tabel 24. De hoeveelheid te verwerken kg P₂O₅ volgens verschillende scenario's van reductie van de 100 % verwerkingsplicht

bedrijven met > 10.000 kg P ₂ O ₅ productie									
P ₂ O ₅ productieklass	Overschot	Verwerkingspercentage op het overschot							afschaffen 100% en terugval op § 4
		100	90	80	75	70	60	50	
10.000-12.500	1.552.128	1.552.128	1.396.915	1.241.702	1.164.096	1.086.490	931.277	776.064	678.444
12.500-15.000	1.467.375	1.467.375	1.320.638	1.173.900	1.100.531	1.027.163	880.425	733.688	821.330
15.000-17.500	772.075	772.075	694.868	617.660	579.056	540.453	463.245	386.038	535.760
17.500-20.000	553.169	553.169	497.852	442.535	414.877	387.218	331.901	276.585	381.156
>20.000	4.350.368	4.350.368	3.915.331	3.480.294	3.262.776	3.045.258	2.610.221	2.175.184	3.072.692
<i>subtotaal</i>	<i>8.695.115</i>	<i>8.695.115</i>	<i>7.825.604</i>	<i>6.956.092</i>	<i>6.521.336</i>	<i>6.086.581</i>	<i>5.217.069</i>	<i>4.347.558</i>	<i>5.489.382</i>
bedrijven met een P ₂ O ₅ productie tussen 7.500 - 10.000 kg									
P ₂ O ₅ roductieklass	Overschot	Verwerkingspercentage op het overschot							30
		30	30	30	30	30	30	30	
7.500-10.000	4.647.216	1.394.165	1.394.165	1.394.165	1.394.165	1.394.165	1.394.165	1.394.165	1.394.165
Totale verwerkingsplicht		10.089.280	9.219.768	8.350.257	7.915.501	7.480.745	6.611.234	5.741.722	6.883.547

Tabel 25. De hoeveelheid te verwerken kg N volgens verschillende scenario's van reductie van de 100 % verwerkingsplicht

bedrijven met > 10.000 kg P ₂ O ₅ productie									
P ₂ O ₅ productieklass	Overschot	Verwerkingspercentage op het overschot							afschaffen 100% en terugval op § 4
		100	90	80	75	70	60	50	
10.000-12.500	3.105.300	3.105.300	2.794.770	2.484.240	2.328.975	2.173.710	1.863.180	1.552.650	1.358.006
12.500-15.000	2.734.899	2.734.899	2.461.409	2.187.919	2.051.174	1.914.429	1.640.939	1.367.450	1.541.021
15.000-17.500	1.445.394	1.445.394	1.300.855	1.156.315	1.084.046	1.011.776	867.236	722.697	991.159
17.500-20.000	1.002.388	1.002.388	902.149	801.910	751.791	701.672	601.433	501.194	665.599
>20.000	7.077.128	7.077.128	6.369.415	5.661.702	5.307.846	4.953.990	4.246.277	3.538.564	4.987.736
<i>subtotaal</i>	<i>15.365.109</i>	<i>15.365.109</i>	<i>13.828.598</i>	<i>12.292.087</i>	<i>11.523.832</i>	<i>10.755.576</i>	<i>9.219.065</i>	<i>7.682.555</i>	<i>9.543.520</i>
bedrijven met een P ₂ O ₅ productie tussen 7.500 - 10.000 kg									
P ₂ O ₅ productieklass	Overschot	Verwerkingspercentage op het overschot							30
		30	30	30	30	30	30	30	
7.500-10.000	9.459.377	2.837.813	2.837.813	2.837.813	2.837.813	2.837.813	2.837.813	2.837.813	2.837.813
Totale verwerkingsplicht		18.202.922	16.666.411	15.129.900	14.361.645	13.593.389	12.056.879	10.520.368	12.381.333

4.1.5 Scenario geen 100 % mestverwerking

De 100 % mestverwerkingsplicht blijkt om verschillende redenen moeilijk haalbaar te zijn. Daarom wordt de impact van het eventueel afschaffen van deze 100 % mestverwerkingsplicht begroot. Deze berekeningen zijn gebaseerd op het productiejaar 2002. Er zijn 600 bedrijven waarop de 100 % mestverwerking van toepassing is. De resultaten zijn terug te vinden in Tabel 24 en Tabel 25. Als de 100 % mestverwerking wegvalt (art 9 § 3) dan valt de volledige verwerkingsplicht weg in de gemeenten met een oorspronkelijke productiedruk < 100 kg P₂O₅. De mestverwerkingspercentages vallen dan terug op de waarden van artikel 9 § 4 (30, 45, 60 of 75 %) van het mestdecreet. De te verwerken hoeveelheid mest wordt op deze manier gereduceerd tot 6,9 miljoen kg P₂O₅ en 12,3 miljoen kg N. Dit is een vermindering t.o.v. de huidige bepalingen in het mestdecreet van 3,2 miljoen kg P₂O₅ en 5,9 miljoen kg N. Een alternatief voor de afschaffing van de 100% mestverwerking, is de omvorming van de 100% mestverwerkingsplicht naar een lager verwerkingspercentage voor alle bedrijven met meer dan 10.000 kg P₂O₅. Deze scenario's zijn eveneens terug te vinden in Tabel 24 en Tabel 25. Indien een mestverwerkingspercentage voorop zou gesteld worden van 75 % voor alle bedrijven met meer dan 10.000 kg P₂O₅, dan wordt er een verwerkingsplicht bekomen van 8 miljoen kg P₂O₅ en 14,4 miljoen kg N.

4.2 Substitutie volgens het huidige decreet

Substitutie betekent dat voor een bepaald bedrijf, er mest van een ander, niet verwerkingsplichtig bedrijf, kan worden verwerkt om aan de verwerkingsplicht te voldoen. In de praktijk betekent dit dat er niet verwerkingplichtige pluimveemest zal worden verwerkt door voornamelijk verwerkingsplichtige varkensbedrijven. Theoretisch kan een varkensbedrijf ook niet verwerkingsplichtige varkensmest van een ander bedrijf verwerken om te kunnen voldoen aan de 100 % verwerkingsplicht, doch dit is niet waarschijnlijk in de praktijk. Er wordt dus in de berekening van uit gegaan dat varkens- of rundveemest wordt gesubstitueerd door pluimveemest.

Om dit te berekenen wordt de te verwerken hoeveelheid mest per bedrijf verminderd met de pluimveeproductie. Deze eventueel overblijvende te verwerken mest (varkens- en rundveemest) wordt getoetst aan de maximaal te substitueren mest. Is de overblijvende mest hoger dan de maximaal te substitueren mest, dan wordt de maximaal te substitueren mest genomen. Is de resterende mest kleiner dan het maximum te substitueren mest dan wordt de resterende mest genomen. De substitutiepercentages worden weergegeven in Tabel 26.

Tabel 26. Substitutiepercentages in het kader van de mestverwerking

Bedrijven met een inrichting in een gemeente met een oorspronkelijke productiedruk van > 100 kg P ₂ O ₅	
Productie productiejaar x-2 in kg P ₂ O ₅	Substitutie- mogelijkheid in % van het overschot in het jaar x
7.500-10.000	0
10.000-12.500	55
12.500-15.000	40
Meer dan 15.000	25
Bedrijven zonder een inrichting in een gemeente met een oorspronkelijke productiedruk van > 100 kg P ₂ O ₅	
Productie productiejaar x-2 in kg P ₂ O ₅	Substitutie- mogelijkheid in % van het overschot in het jaar x
Meer dan 10.000	100

Te substitueren hoeveelheid mest op basis van de gegevens in productiejaar 2002, is terug te vinden in Tabel 27. Hieruit blijkt dat de te substitueren mest vrij beperkt is namelijk tot een 1,7 miljoen kg P₂O₅ en 3,4 miljoen kg N. Indien deze substitutie volledig wordt ingevuld dan moet er van de ongeveer 5 miljoen kg P₂O₅ te verwerken varkensmest, uit Tabel 19, nog slechts 3,3 miljoen kg P₂O₅ worden verwerkt uit varkensmest, volgens de mestverwerkingsplicht.

Tabel 27. De hoeveelheid te substitueren mest volgens het huidige mestdecreet

	substitutie
Aantal bedrijven waar kan worden gesubstitueerd	350
Kg P ₂ O ₅	1,7 miljoen kg
Kg N	3,4 miljoen kg

Een overzicht per bedrijfstype en bedrijfsproductieklasse betreffende de substitutie is terug te vinden in Tabel 28, Tabel 29 en Tabel 30. Ongeveer 80 % van de substitutiemogelijkheden situeert zich bij de gespecialiseerde varkensbedrijven. De kleine hoeveelheid te substitueren mest op gespecialiseerde pluimveebedrijven is afkomstig van een kleine hoeveelheid andere dieren (varkens en rundvee), die gehouden worden op een aantal gespecialiseerde pluimveebedrijven.

Tabel 28. Aantal bedrijven met mestverwerkingssubstitutiemogelijkheden

bedrijfstype	P ₂ O ₅ productieklasse					Totaal
	10.000-12.500	12.500-15.000	15.000-17.500	17.500-20.000	>20.000	
RUNDVEE	9	3	5	2	1	20
VARKENS	86	70	22	10	41	229
PLUIMVEE	4	6	4	5	12	31
RUNDVEE-VARKENS	19	8	2		2	31
RUNDVEE-PLUIMVEE	0	1				1
VARKENS-PLUIMVEE	10	7	5	2	10	34
RUNDVEE-VARKENS-PLUIMVEE	3	2	1	1		7
ANDERE						0
Totaal	131	97	39	20	66	353

Tabel 29. Hoeveelheid te substitueren mest in kg P₂O₅

bedrijfstype	P ₂ O ₅ productieklasse					Totaal
	10.000-12.500	12.500-15.000	15.000-17.500	17.500-20.000	>20.000	
RUNDVEE	17.314	4.232	20.250	9.716	7.452	58.964
VARKENS	424.384	320.816	81.775	45.324	440.005	1.312.304
PLUIMVEE	652	5.310	3.237	2.954	5.814	17.967
RUNDVEE-VARKENS	61.681	33.843	6.647		5.305	107.476
RUNDVEE-PLUIMVEE	0	1.315				1.315
VARKENS-PLUIMVEE	43.584	29.280	19.940	8.174	70.236	171.214
RUNDVEE-VARKENS-PLUIMVEE	8.354	5.972	3.471	232		18.029
ANDERE						0
Totaal	555.969	400.768	135.320	66.400	528.812	1.687.269

Tabel 30. Hoeveelheid te substitueren mest in kg N

bedrijfstype	P ₂ O ₅ productieklasse					Totaal
	10.000-12.500	12.500-15.000	15.000-17.500	17.500-20.000	>20.000	
RUNDVEE	56.337	13.648	57.132	25.628	19.850	172.595
VARKENS	831.661	618.149	157.312	88.601	866.418	2.562.141
PLUIMVEE	1.938	11.159	6.354	7.525	13.887	40.863
RUNDVEE-VARKENS	137.486	72.929	14.737		11.346	236.498
RUNDVEE-PLUIMVEE	0	4.721				4.721
VARKENS-PLUIMVEE	89.208	58.345	40.363	16.097	131.974	335.987
RUNDVEE-VARKENS-PLUIMVEE	20.440	14.539	6.396	2.418		43.793
ANDERE						0
Totaal	1.137.070	793.490	282.294	140.269	1.043.475	3.396.598

4.3 Mestverwerkingsinitiatieven

4.3.1 Vergunde toestand

Het aantal vergunningsdossiers voor mestverwerkingsinitiatieven in juni 2003 bedroeg 200, waarvan 140 reeds een vergunning hebben bekomen, 53 dossiers in behandeling zijn en 7 milieuvergunningen werden geweigerd (Zie Tabel 31).

Tussen september 2002 en juni 2003 werden hierbij een 80-tal nieuwe dossiers ingediend, hoofdzakelijk voor kleinschalige initiatieven.

Tabel 31. Overzicht milieuvergunningsdossiers (stand van zaken 30/06/03)

	Limburg	VI- Brabant	West-VI	Oost-VI	Antwerpen	Totaal
Aantal vergunningdossiers	7	2	129	35	27	246
Vergunning verleend	5	1	126	34	20	186
Vergunning geweigerd/geschorst	1	0	1	0	5	7
Vergunning in behandeling	1	1	45	1	5	53

Op basis van de verleende milieuvergunningen was er in juni 2003 een vergunde capaciteit van in totaal 4 miljoen ton mest, waarvan 2,7 miljoen ton ruwe varkensmest, 165.000 ton dikke fractie varkensmest, 690.000 ton pluimveemest en ruim 140.000 ton kalvergier. Dit komt overeen met een totale capaciteit van ruim 30 miljoen kg fosfaat en 47 miljoen kg stikstof.

De cijfers zijn weergegeven in Tabel 31, Tabel 32 en Tabel 33

Tabel 31. Vergunde verwerkingscapaciteit (in ton) in Vlaanderen (stand van zaken op 30/06/03, berekening op basis van de verleende milieuvergunningen)

Provincie	Hoeveelheid (ton/jaar)	Varkens (ruwe mest)	Varkens (dikke fractie)	pluimveemest	kalvergier	Gemengd*
West-VI	2.640.578	2.072.759	8.000	329.800	0	227.019
Oost-VI	476.027	158.381	52.000	246.195	1.745	17.706
Limburg	138.150	17.650	70.000	50.500	0	0
VI-Brabant	11.000	0	0	0	0	11.000
Antwerpen	745.950	478.650	35.000	70.000	130.300	32.000
Totaal	4.011.705	2.727.440	165.000	696.495	132.045	287.725

*verwerking van verschillende mestsoorten, zonder specifieke vermelding capaciteit per mestsoort

Tabel 32. Vergunde verwerkingscapaciteit (in kg P₂O₅) in Vlaanderen (stand van zaken op 30/06/03, afgeronde berekening op basis van de verleende milieuvergunningen en mestsamenstellingen)

Provincie	Hoeveelheid (kg P ₂ O ₅ /jaar)	Varkens (ruwe mest)	Varkens (dikke fractie)	pluimveemest	kalvergier	Gemengd*
West-VI	17.400.000	9.700.000	120.000	7.600.000	0	-
Oost-VI	7.100.000	700.000	800.000	5.700.000	349	-
Limburg	2.300.000	80.000	1.000.000	1.200.000	0	-
VI-Brabant	0	0	0	0	0	-
Antwerpen	4.400.000	2.200.000	500.000	1.600.000	26.000	-
Totaal	31.200.000	12.680.000	2.420.000	16.100.000	26.349	-

*Voor 'gemengd' werd geen omzetting van ton naar kg P₂O₅ gemaakt

Tabel 33. Vergunde verwerkingscapaciteit (in kg N) in Vlaanderen (stand van zaken op 30/06/03, afgeronde berekening op basis van de verleende milieuvergunningen en gemiddelde mestsamenstellingen)

Provincie	Hoeveelheid (kg N/jaar)	Varkens (ruwe mest)	Varkens (dikke fractie)	pluimveemest	kalvergier	Gemengd*
West-VI	28.000.000	17.800.000	104.000	9.900.000	0	-
Oost-VI	9.400.000	1.400.000	676.000	7.400.000	7.000	-
Limburg	2.600.000	150.000	910.000	1.500.000	0	-
VI-Brabant	0	0	0	0	0	-
Antwerpen	7.200.000	4.100.000	455.000	2.100.000	520.000	-
Totaal	47.200.000	23.450.000	2.145.000	20.900.000	527.000	-

* Voor 'gemengd' werd geen omzetting van ton naar kg N gemaakt

Het merendeel van de vergunningen heeft betrekking op kleinschalige initiatieven met een verwerkingscapaciteit kleiner dan 100.000 ton op jaarbasis. Het gaat hierbij voornamelijk om droogtechnieken, biologische zuiveringssystemen en compostering.

Van de 186 verleende vergunningen zijn er slechts een tiental vergunde initiatieven met een capaciteit van 100.000 ton of meer op jaarbasis (Tabel 34).

Tabel 34 Mestverwerkingsinitiatieven in Vlaanderen, capaciteit en locatie

Prov.	Naam	Gemeente	type	(ton/jaar)	varkens	varkens (dik)	pluimvee	kalvergier	gemengd	Milieu verg.
Antw	Bennenbroeck	Brecht	Dorset-systeem; gn lozing	4.000	4.000					V
Antw	Bertens Jozepha	Kasterlee	pelletiseren+verbranden	300			300			G
Antw	Bio-Noord	Brecht	Biorek-installatie;	50.000	50.000					V
Antw	CMH	Hoogstraten;J.Lijsenstr.	Biorek-installatie	50.000	50.000					V
Antw	CMH	Hoogstraten;Krochtenstraat	Biorek-installatie	50.000	50.000					V
Antw	Heivelden bvba	Rijkevorsel	Biocalor(1/3) met droging(2/3 v/d mest)	700			700			G
Antw	Huybregts NV	Arendonck	Bioloc-systeem; gn lozing;	18.250	18.250					M KI3
Antw	Leenaerts Frans	Hoogstraten	TREVI-systeem	7.500	7.500					V
Antw	Lenaerts-Bioproducent	Hoogstraten	TREVI-systeem	7.500	7.500					V
Antw	Matheussen LV	Merksplas	TREVI-systeem	17.000					17.000	V
Antw	Mevlehand Farm Clean Service NV	Arendonck	Wecobiosol mestverbranding	1.700			1.700			G
Antw	MVK	Hoogstraten	vergisting - vergassing	190.000	130.000		35.000	25.000		V
Antw	MVK	Rijkevorsel	vergisting - vergassing	190.000	130.000		35.000	25.000		V
Antw	Renders Jos	Malle	biogasinstallatie=mestbewerking	7.800						V
Antw	Rens Jac	Poppel (Ravels)	TREVI-systeem	10.000	10.000					V
Antw	Schrauwen Jozef	Wuustwezel	TREVI-systeem	5.500	5.500					V
Antw	Snels P + L	Hoogstraten	TREVI-systeem	8.200	8.200					V
Antw	Snels P + L	Hoogstraten	TREVI-systeem	2.000	2.000					A
Antw	Thermofeed NV	Willebroek	wervelbeddroger+katal. naverbranding	35.000		35000?				V
Antw	Van Den Broeck	Vorselaar	Bio-armor	7.500	7.500					G
Antw	Van Den Broeck L.	Vorselaar;vispluk	Bio-armor	7.500	7.500					A
Antw	Van Hoydonck	Wuustwezel	15.000 T/j FAP-compostering	15.000					15.000	V
Antw	Van Oort Paul	Weelde	HDD-drooginstallatie; gn lozing	2.800	2.800					V
Antw	Van Ouwenuysen Jozef	Lille	HDD-drooginstallatie; gn lozing	5.000	5.000					A
Antw	Vanthillo Herman	Hoogstraten	TREVI-systeem	10.340	10.340					G
Antw	Vanthillo Herman	Hoogstraten	TREVI-systeem	10.340	10.340					A
Antw	Varkensbedrijf Jos Van Looveren NV	Wuustwezel	biolog.verw. (Bio-armor)	11.000	11.000					V
Antw	Vermeiren Kris	Wuustwezel	TREVI-systeem	13.200	13.200					A
Antw	Vermeiren P + D	Hoogstraten	TREVI-systeem	4.350	4.350					V
Antw	Vilatca NV	Kasterlee	WITOX-N inst.;	40.150				40.150		V
Antw	Vilatca NV	Retie	WITOX-N inst.; test op varkensmest	40.150				40.150		V
Lim	Ackermans Jean	Riemst	fermentatie van mest	0						GS
Lim	Bakkers	Kinrooi	verwerking kippenmest tot korrels	500			500			V
Lim	Eurocompost Groenrecycling NV	Houthalen-Helchteren	mengsels vaste mest runderen en paarden	1.000						A
Lim	Langens Alfons	Bocholt	mestdrogingsinstallatie	1.800	1.800					V
Lim	Lavrijsen Petrus	Houthalen-Helchteren	stoominstallatie	950	950					V
Lim	Nooyen Bree	Bree	droge compostering	120.000		70.000	50.000			V
Lim	Van Dijk gebroeders	Peer	biogasinstallatie	14.900	14.900					V
O-VI	Albers Geert	Oudenaarde	ACT							PV
O-VI	Albers Geert	Oudenaarde	droogvloer	1.000			1.000			V
O-VI	Bollaert bvba	Lochristi	trevi	5.500	5.500					V
O-VI	Coopman Antoon en Geert	Maldegem	ECO-FLANDERS	4.590					4.590	PV
O-VI	De Clercq Andre	Deinze	ECO-FLANDERS	2.743	2.743					PV
O-VI	De Clercq Eric	Deinze	ECO-FLANDERS	3.454	3.454					PV
O-VI	De Roo Wim	Aalter	ECO-FLANDERS	2.097	2.097					PV
O-VI	De Sutter bvba	Eeklo	mengen compost/mest							V
O-VI	De Sutter bvba	Eeklo	mengen	15.000						A
O-VI	De Vliegheere Joris	Aalter	ECO-FLANDERS	4.223	4.223					PV
O-VI	De Witte Luc	Lovendegem	F.A.P., molshoop	1.000	1.000					V
O-VI	Dellaert Jos	Evergem	ECO-FLANDERS	809	809					PV

Prov.	Naam	Gemeente	type	(ton/jaar)	varkens	varkens (dik)	pluimvee	kalvergier	gemengd	Milieu verg.
O-VI	Dellaert Veerle	Assenede	Dorset							V
O-VI	Dullaert-Scheerders	Sint-Niklaas	Dorset	3.500	3.500					V
O-VI	FLANAMAT	Beveren	drogen	180.000			180.000			V
O-VI	Galle Jean-Pierre	Knesselare	ACT	1.085			1.085			V
O-VI	Hansbeke Minkfarm bvba	Nevele	biologische zuivering, geen lozing	500					500	V
O-VI	Hanssens Filip	Nevele	ECO-FLANDERS	1.745				1.745		PV
O-VI	Ingels Danny	Eeklo	drogen - Dorset-Innova	?	?					V
O-VI	Lips Willy	Nevele	ECO-FLANDERS	2.616					2.616	PV
O-VI	M.A.V.	Gent	biogasproductie	50.000						V
O-VI	M.A.V.	Gent	biogasproductie	75.000	75.000					V
O-VI	Mouton bvba	Lochristi	G.E.M.A.	9.500	9.500					V
O-VI	Op de Beeck nv	Beveren	drogen, composteren	100.000		40.000	50.000		10.000	V
O-VI	Riebbels Gaston	Kaprijke	Dorset	2.880	2.880					V
O-VI	Riebbels Luc	Kaprijke	Dorset	4.800	4.800					V
O-VI	Riebbels Luc	Kaprijke	biologische zuivering, dunne fractie	15.000	15.000					V
O-VI	Schepens Geert	Kaprijke	ECO-FLANDERS	4.514	4.514					PV
O-VI	Taveirne Jo	Nevele	ECO-FLANDERS	2.650	2.650					PV
O-VI	Van De Velde Wilfried	Assenede	ECO-FLANDERS	3.250	3.250					PV
O-VI	Van de Voorde Patrick	Assenede	ECO-FLANDERS	5.441	5.441					PV
O-VI	Van Wonterghem Eddy	Aalter	trevi	4.400	4.400					
O-VI	Verbeke bvba	Sint-Niklaas	droogtunnel kippenmest	1.110			1.110			V
O-VI	Vermeulen Patrick	Deinze	ECO-FLANDERS	2.520	2.520					V
O-VI	Vershelde Kristof	Nevele	G.E.M.A.	9.500	9.500					V
O-VI	Verstraete Anja	Gavere	droogtunnel kippenmest	1.000			1.000			V
O-VI	Voeders Lambers	Sint-Gillis-Waas	composteren	24.000		12.000	12.000			V
O-VI	Voeders Lauwers	Kruishoutem	composteren	0						M
VI-Br	Beelen Jaak	Zoutleeuw	vergisting+ GE	11.000					11.000	V
VI-Br	G&B BVBA	Tienen	Pierolisie-warmtevizel	18.400	16.000		2.400			A
W-vi	Ameel nv	Langemark-Poelkapelle	Bio-Armor Environnement	5.000	5.000					V
W-vi	Arpiva BVBA	Ardoeie	ECO-FLANDERS	1.500	1.500					V
W-vi	Beddeleem Eddy	Poperinge	Smelox	850	850					V
W-vi	Beldovar BVBA	Tielt	Funki Manuara	19.000	19.000					V
W-vi	Biopower cvba	Oostende	Biopower C.V.B.A.	220.000	160.000				60.000	V
W-vi	Biowest c.v.b.a	Ieper	BIOREK NV	100.000	100.000					V
W-vi	Biowest c.v.b.a	Ieper	BIOREK NV							A
W-vi	Bossaert Marc	Poperinge	HOTRACO	4.500	4.500					A
W-vi	Broucke Willy	Veurne	Flanders Agro Processing	9.000					9.000	V
W-vi	Capoen Ignace	Alveringem	AGRI-PROTECH	0	0					PV
W-vi	Caset-Maes Eric	Torhout	ECO-FLANDERS	7.605	7.605					V
W-vi	Casier Jozef	Torhout	Smelox	2.800	2.800					A
W-vi	Casier Jozef en Geert	Torhout	Smelox	3.825	3.825					V
W-vi	Casier Kris	Houthulst	AGRI-PROTECH	0	0					PV
W-vi	Cobbaert Dirk	Gistel	TREVI NV	6.500	6.500					V
W-vi	Cool Rik	Staden	Smelox	1.400	1.400					A
W-vi	Danis nv	Izegem	TREVI NV	150.000	150.000					V
W-vi	Danis nv	Izegem	DANIS NV	70.000	70.000					V
W-vi	Danis nv	Izegem	DANIS NV	0						V
W-vi	De Linde bvba	Waregem	Flanders Agro Processing	5.300					5.300	V
W-vi	De Sloovere Pol	Anzegem	Andere	4.000			4.000			V
W-vi	De Sloovere Pol	Anzegem	Andere	4.000			4.000			V
W-vi	De Vloot Willy	Veurne	Andere	2.500			2.500			V

Prov.	Naam	Gemeente	type	(ton/jaar)	varkens	varkens (dik)	pluimvee	kalvergier	gemengd	Milieu verg.
W-vi	De Vloo Willy	Veurne	Andere	2.500			2.500			V
W-vi	De Vreese Didier	Tielt	ECO-FLANDERS	1.568	1.568					V
W-vi	Debever Albert	Torhout	ECO-FLANDERS	4.475	4.475					V
W-vi	Debrabandere Wingene NV	Wingene	TREVI NV	11.000	11.000					V
W-vi	Deceuninck Joost	Staden	Degraeve Voeders		Labo-opstelling	Labo-opstelling				A
W-vi	Declerck Guido - NV Dedevee	Alveringem	FAP Waste Systems	5.256	5.256					V
W-vi	Declerck Joost	Wingene	Andere	6.812					6.812	V
W-vi	Decoster NV	Kortemark	WECO BIOSOL		Labo-opstelling	Labo-opstelling				A
W-vi	Decoster NV	Torhout	Smelox	4.000	4.000					A
W-vi	Decoster NV	Kortemark	Smelox	2.500	2.500					A
W-vi	Decuyper Marc	Lichtervelde	ECO-FLANDERS	26.000	26.000					V
W-vi	Dedecker Johan	Zonnebeke	Smelox	1.700	1.700					A
W-vi	Dedevee NV / Declerck Guido	Alveringem	Orgamaster II	500	500					V
W-vi	Dehouck Noël	Poperinge	Smelox	812	812					V
W-vi	Delameillieure Geert	Lichtervelde	Smelox	900	900					A
W-vi	Deprez Marc	Diksmuide	ECO-FLANDERS	3.196	3.196					V
W-vi	Dereeper Xavier	Ichtegem	ECO-FLANDERS	1.950	1.950					V
W-vi	Deroo-Persyn	Tielt	ECO-FLANDERS	5.730	5.730					V
W-vi	Deruyck Marnix	Ruiselede	ECO-FLANDERS	2.132	2.132					V
W-vi	Deschoemaeker Luc	Diksmuide	Andere	0	0					PV
W-vi	Deschoemaeker Luc	Diksmuide	Andere	0	0					PV
W-vi	Desmet Boudewijn	Staden	Smelox	1.000	1.000					A
W-vi	Devlaminck Caroline	Tielt	ECO-FLANDERS	2.525	2.525					V
W-vi	Devos LV / Devos Jozef	Alveringem	Smelox	1.400	1.400					A
W-vi	Dewagtere Hendrik	Hooglede	ECO-FLANDERS	3.424	3.424					V
W-vi	D'Heygere Eddy	Anzegem	Smelox	1.070	1.070					A
W-vi	D'Hondt Filip & Lavens Carine	Izegem	Smelox	3.145	3.145					A
W-vi	D'Hondt Filip & Lavens Carine	Izegem	TREVI NV	3.700	3.700					V
W-vi	Dhondt Johnny	Alveringem	Smelox	1.282	1.282					V
W-vi	D'Hoore Marnix	Ardoeie	TREVI NV	11.000	11.000					V
W-vi	Discover nv	Wingene	DANIS NV	500.000	500.000					V
W-vi	Discover nv	Wingene	DANIS NV							V
W-vi	Dobbels Ludo	Pittem	ECO-STAL & DORSET	12.000	12.000					V
W-vi	Dumovar BVBA	Moorslede	Farmers Freedom	0	0					V
W-vi	Dumovar BVBA	Moorslede	Farmers Freedom	2.600						V
W-vi	Eco-Amron CVBA	Zedelgem	TREVI NV	11.000	11.000					V
W-vi	Feranor NV	Roeselare	Flanders Agro Processing	25.000					25.000	V
W-vi	Feryn Rik	Vleteren	Smelox	700	700					V
W-vi	Franco G en Zonen BVBA	Brugge	Franco G en Zonen BVBA	100.000					100.000	A
W-vi	Gaudissabois Etienne	Heuvelland	Smelox	700	700					A
W-vi	Geiko nv	Brugge	Andere	1.000			1.000			V
W-vi	Geiko nv	Brugge	Andere	1.000			1.000			V
W-vi	Gekiere Marcel & Zoon	Roeselare	Andere	1.900			1.900			V
W-vi	Gekiere Marcel & Zoon	Roeselare	Andere	1.900			1.900			V
W-vi	Geldof Geert	Roeselare	ECO-FLANDERS	2.470	2.470					V
W-vi	Goemaere Dirk	Tielt	ECO-FLANDERS	2.195	2.195					V
W-vi	Goemaere Ronny	Lichtervelde	VLAMEVER	200					200	PV
W-vi	Haghedooren Joannes	Staden	ECO-FLANDERS	2.205	2.205					V
W-vi	Handel Lingier NV	Langemark-Poelkapelle	ECO-STAL & DORSET	6.000	6.000					V
W-vi	Hillewaere Jean-Pierre	Houthulst	ECO-FLANDERS	722	722					V
W-vi	Hillewaere Varkenshandel bvba	Middelkerke	ECO-FLANDERS	2.021	2.021					V

Prov.	Naam	Gemeente	type	(ton/jaar)	varkens	varkens (dik)	pluimvee	kalvergier	gemengd	Milieu verg.
W-vi	Huyghe Johan	Heuvelland	Dorset	3.000	3.000					A
W-vi	Huyghe Marino	Diksmuide	Smelox	1.600	1.600					A
W-vi	Igodt Marc	Poperinge	Smelox	750	750					V
W-vi	Jacobs Roger	Middelkerke	Smelox	1.286	1.286					A
W-vi	Jonckheere Dirk	Ichtegem	ECO-FLANDERS	3.167	3.167					V
W-vi	Kindt Francky	Moorslede	Bio-Armor Environnement	0	0					G
W-vi	Klepel bvba	Zonnebeke	Bio-Armor Environnement	7.000	7.000					V
W-vi	Kloosterbeekhoeve nv	Wingene	Flanders Agro Processing	7.500			7.500			V
W-vi	Lafaut Gabriel	Roeselare	Bio-Armor Environnement	13.000	13.000					A
W-vi	Lafaut Herman	Pittem	TREVI NV	11.000	11.000					V
W-vi	Lafaut Herman	Pittem	ECO-FLANDERS	4.054	4.054					V
W-vi	Laviedor	Ieper	LAVIEDOR	172.800			172.800			V
W-vi	Laviedor	Ieper	LAVIEDOR	0					108.000	A
W-vi	Laviedor	Ieper	LAVIEDOR	500					500	V
W-vi	Laviedor	Ieper	LAVIEDOR	0					0	A
W-vi	Logghe Urbain	Gistel	Farmers Freedom	1.800	1.800					A
W-vi	Lovarco nv	Wingene	ECO-FLANDERS	6.373	6.373					V
W-vi	Maes Guido	Kortemark	ECO-FLANDERS	1.347	1.347					V
W-vi	Maes Piet & Karl	Lendelede	A.C.T.	4.500	2.000		2.500			V
W-vi	Marvark BVBA	Zonnebeke	ECO-FLANDERS	2.080	2.080					V
W-vi	Mostaert Eddy	Heuvelland	Smelox	0			0			V
W-vi	Mouton Wim	Zonnebeke	ECO-STAL & DORSET	1.000	1.000					V
W-vi	Nuttens Jozef	Veurne	Smelox	850	850					V
W-vi	Pacquet Johnny	Heuvelland	Smelox	0	0					V
W-vi	Pillaert Marc	Vleteren	TREVI NV	11.000	11.000					V
W-vi	Probyn Nick	Tielt	ECO-STAL & DORSET	3.000	3.000					A
W-vi	Pyck nv	Vleteren	Bio Armor Environnement	8.000	8.000					V
W-vi	Quaghebeur Paul	Langemark-Poelkapelle	Smelox	740	740					A
W-vi	Quintyn Steven	Wingene	Smelox	475	475					A
W-vi	Rabaey Valere	Jabbeke	ECO-FLANDERS	3.050	3.050					V
W-vi	Ranschaert Jacques	Tielt	Andere	500			500			V
W-vi	Ranschaert Jacques	Tielt	Andere	500			500			V
W-vi	Rits Etienne	Staden	ECO-FLANDERS	3.000						A
W-vi	Sagaert Guy	Wervik	ECO-FLANDERS	3.720	3.720					V
W-vi	Samyn	Alveringem	SAMYN	100.000			100.000			V
W-vi	Samyn	Alveringem	SAMYN	36.000	36.000					V
W-vi	Sentobin bvba	Hoogde	ECO-FLANDERS	25.000	25.000					V
W-vi	Seys Luc	Diksmuide	Smelox	845	845					A
W-vi	Spriet Andy	Pittem	Smelox	1.827	1.817					A
W-vi	Staelens Ivan BVBA	Gistel	TREVI NV	11.000	11.000					V
W-vi	Steenhuys Marc	Wingene	Andere	1.000			1.000			V
W-vi	Steenhuys Marc	Wingene	Andere	1.000			1.000			V
W-vi	Talpe Patrick	Harelbeke	Smelox	1.125	1.125					A
W-vi	Taveirne Bertrand BVBA	Wingene	ECO-FLANDERS	25.000	25.000					V
W-vi	Tolpe Ivan	Ichtegem	BIOCALOR BVBA	0	0					PV
W-vi	Tolpe Ivan	Ichtegem	TREVI NV	9.900	9.900					V
W-vi	Tolpe Ivan	Ichtegem	TOLPE IVAN							A
W-vi	Tolpe Ivan	Ichtegem	TOLPE IVAN							V
W-vi	Tommeleyn Luc	Langemark-Poelkapelle	ECO-FLANDERS	3.424	3.424					V
W-vi	Vabeko NV	Staden	TREVI NV	10.000	10.000					V
W-vi	Van Bruwaene Arnold	Tielt	ECO-FLANDERS	2.630	2.630					V

Prov.	Naam	Gemeente	type	(ton/jaar)	varkens	varkens (dik)	pluimvee	kalvergier	gemengd	Milieu verg.
W-vl	Van Poucke - Casier R & K	Torhout	Smelox	887	887					A
W-vl	Vanackere Bart	Ardooie	ECO-FLANDERS	2.763	2.763					V
W-vl	Vandaele Johan	Ruiselede	ECO-FLANDERS	5.207					5.207	V
W-vl	Vande Kerkhove Wilfried	Ardooie	Smelox	990	990					V
W-vl	Vandecasteele Erna	Wervik	Smelox	693	693					V
W-vl	Vanden Berghe Rik	Ardooie	Smelox	920	920					A
W-vl	Vandeputte LV	Diksmuide	ECO-FLANDERS	1.556	1.556					V
W-vl	Vanexem Geert	Vleteren	Smelox	2.700	2.700					V
W-vl	Vanhee Dirk	Zonnebeke	Smelox	1.395	1.395					A
W-vl	Vanhooren Kris	Oudenburg	ECO-FLANDERS	2.760	2.760					V
W-vl	Vanoverbeke Guido	Moorslede	ECO-FLANDERS	3.284	3.284					V
W-vl	Vanoverbeke Jozef	Diksmuide	Smelox	2.000	2.000					A
W-vl	Vanoverbeke Jozef	Diksmuide	ECO-FLANDERS	4.163	4.163					A
W-vl	Vanoverbeke Jozef	Diksmuide	ECO-FLANDERS	4.163	4.163					V
W-vl	Vanoverbeke Kris	Kortemark	Smelox	1.585	1.585					A
W-vl	Vanoverbeke Kris	Kortemark	ECO-FLANDERS	3.321	3.321					V
W-vl	Vanroose Francky	Koekelare	Dorset	1.700	1.700					A
W-vl	Vanroose Francky	Koekelare	ECO-FLANDERS	3.395	3.395					V
W-vl	Vanhournout Lieven	Wingene	Andere	1.850			1.850			V
W-vl	Vanhournout Lieven	Wingene	Andere	1.850			1.850			V
W-vl	Vanysacker Geert	Ieper	Smelox	837	837					A
W-vl	Vardek bvba	Lichtervelde	ECO-FLANDERS	1.000	1.000					V
W-vl	Varfome nv	Ledegem	TREVI NV	2.500	2.500					V
W-vl	Varfome nv	Ledegem	TREVI NV	Labo-opstelling						A
W-vl	Veldkrekkel BVBA	Lichtervelde	Smelox	1.000	1.000					V
W-vl	Vereecke Marc bvba	Alveringem	Andere	2.000			2.000			V
W-vl	Vereecke Marc bvba	Alveringem	Andere	2.000			2.000			V
W-vl	Vergauwe Roger	Middelkerke	Smelox	800	800					V
W-vl	Verhee Luc	Heuvelland	Smelox	1.425	1.425					A
W-vl	Verkain Marleen	Torhout	ECO-FLANDERS	1.950	1.950					V
W-vl	Vernack Patrick	Koekelare	Smelox	1.283	1.283					A
W-vl	Verraes Bart	Ieper	Smelox	850	850					V
W-vl	Vlaanderen Nutriënt Export	Oostende	IWMS	760.000	660.000	100.000			100.000	V
W-vl	Voeders Lauwers NV	Dentergem	Green Field	Labo-opstelling	0					A
W-vl	Voeders Seurync NV	Ledegem	Bio-Armor Environnement	11.500	11.500					V
W-vl	VOF Ropaluin	Zedelgem	Smelox	1.634	1.634					A
W-vl	Vulsteke Marc	Kortemark	ECO-FLANDERS	2.955	2.955					V
W-vl	Vulsteke Peter & Stefaan	Kortemark	Smelox	1.066	1.066					A
W-vl	Wallays Geert	Ardooie	Flanders Agro Processing	15.000					15.000	V
W-vl	Werbrouck Jurgen	Lichtervelde	ECO-FLANDERS	2.041	2.041					V
W-vl	Werbrouck Luc	Ichtegem	ECO-FLANDERS	1.287	1.287					V
W-vl	Wiga NV	Heuvelland	Dorset & (Eco stal)	10.000						A
W-vl	Willems Christophe	Wingene	HOTRACO	3.000	3.000					V
W-vl	Willemyns Daniël	Langemark-Poelkapelle	ECO-STAL & DORSET	5.000	5.000					V
W-vl	Willy Broucke	Veurne	Flanders Agro Processing	1.000			1.000			V
W-vl	Wyseur & Co	Staden	Bio Armor Environnement	12.500						A
W-vl	Wyseur Frans & Johan	Wevelgem	ECO-FLANDERS	0	0					V
W-vl	Wyseur Karlos	Staden	Flanders Agro Processing	10.000		8.000	2.000			V
W-vl	Wyseur Paul	Staden	Bio Armor Environnement	10.000	10.000					V
W-vl	Yde Guido BVBA	Poperinge	Smelox	630	630					A
W-vl	Ysebaert Gerrit-Vandekerckhove nv	Dentergem	Flanders Agro Processing	15.000			15.000			V

4.3.2 Operationaliteit

Er bestaat nog steeds een groot verschil tussen de vergunde verwerkingscapaciteit en de werkelijke operationele capaciteit. De Mestbank stelt echter wel vast dat voor wat betreft de kleinschalige initiatieven op dit vlak het afgelopen jaar toch enige vooruitgang is geboekt.

Momenteel zijn er een 30-tal initiatieven werkelijk operationeel, waaronder ook een 4 tal grootschalige projecten met een verwerkingscapaciteit van 100.000 ton of meer Danis (Izegem), Compofert (Kallo), Flamat (Kallo), Samyn (Alveringem) en Laviedor (Ieper).

Hiernaast zijn nog verscheidene voornamelijk kleinschalige projecten in opstart, waarvan een volledige operationaliteit in de loop van de komende maanden wordt verwacht.

Momenteel wordt door het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking een enquête uitgevoerd om de operationaliteit en de knelpunten inzake mestverwerking volledig in kaart te brengen. De resultaten worden in het najaar verwacht.

Op basis van een gelijkaardige enquête uitgevoerd door het VCM in 2002 (zie voortgangsrapport 2002) kon worden besloten dat voor wat betreft pluimveemest de operationele capaciteit voldoende zal zijn, maar dat voor wat betreft de verwerking van varkensmest dringend bijkomende capaciteit noodzakelijk is om te voldoen aan de vooropgestelde doelstellingen in het mestdecreet.

Om de doelstellingen van het mestdecreet te halen zullen naast kleinschalige initiatieven, eveneens enkele bijkomende grootschalige mestverwerkingsinstallaties noodzakelijk zijn.

De afgelopen jaren werden verscheidene grootschalige projecten vergund voor de verwerking van varkensmest (> 100.000 ton/jaar), welke momenteel nog niet operationeel zijn.

In Antwerpen gaat het om het project 'Mestverwerking Kempen (MVK)', waarbij zowel in Hoogstraten als Rijkevorsel een vergunning werd afgeleverd voor het vergisten en vergassen van varkensmest voor een capaciteit van telkens 190.000 ton. Aan beide projecten werd tot op heden nog geen bouwvergunning afgeleverd.

Nog in Antwerpen wordt momenteel gebouwd aan een vergistingsinstallatie voor de verwerking van 50.000 ton ruwe varkensmest, welke coöperatief zal worden beheerd (Bio-Noord, Brecht). De opstart van de installatie is voorzien in januari 2004.

In Limburg is er het project Nooyen in Bree, vergund voor de verwerking (compostering) van 120.000 ton pluimvee- en varkensmest. Wegens financiële problemen is de installatie, welke operationeel was, stilgelegd. Momenteel wordt gezocht naar overnemers.

In West-Vlaanderen zijn er de projecten 'Vlaanderen Nutriënt Export', vergund voor de verwerking van 760.00 ton voornamelijk ruwe varkensmest (zuivering dunne fractie tot loosbaar effluent en droging dikke fractie) en 'Biopower', vergund voor de verwerking van 160.000 ton vaste varkensmest (verbranding).

Beide projecten wensen eerst zeker te zijn van voldoende mestaanvoer vooraleer de noodzakelijke investeringen kunnen worden uitgevoerd. Momenteel kunnen ze deze zekerheid niet vinden op de markt.

Hiernaast is er in Brugge een grootschalig project vergund voor de verwerking van 100.000 ton dikke fractie van mest, waarbij de mest in verschillende droogunits zal worden gedroogd met behulp van warmte energie afkomstig van de nabijgelegen verbrandingsinstallatie IVBO.

Twee grootschalige systemen voor de verwerking van varkensmest werden wel met gunstig resultaat opgestart het afgelopen jaar. Het gaat om de installatie van Danis in Izegem (zuivering dunne fractie

en droging dikke fractie tot bodemverbeteraar) en de composteerinstallatie van Compofert (Kallo), welke zowel pluimvee- varkens- als rundermest verwerkt tot een organische bodemverbeteraar.

4.3.3 Knelpunten

De voornaamste knelpunten situeren zich op het vlak van de potentiële inplantingsplaatsen, de milieuvorwaarden opgelegd in de milieuv vergunning, de beschikbare technologie, financieringsmogelijkheden en de eindproducten.

Vergunningsmatig is het vaak moeilijk om geschikte inplantingsplaatsen te vinden, zijn de aanvraagtermijnen voor het bekomen van een bouwvergunning vaak lang en de te halen milieunormen worden als te streng beschouwd.

De technologie is nieuw en kampt met vele kinderziekten, waardoor vele veelbelovende technieken nog niet volledig praktijkrijp zijn. Er wordt verwacht dat in de loop van 2003 wat dit betreft grote vooruitgang wordt geboekt. Het zuiveren tot loosbaar effluent is technisch zeer moeilijk en duur.

Banken en kredietverstrekkers staan sceptisch tegenover het financieren van mestverwerking. De technologie heeft zich nog niet echt bewezen en de rendabiliteit van mestverwerking wordt in vraag gesteld.

De bevoegdheden voor wat betreft de afzet en export van de bekomen eindproducten zijn versnipperd over verschillende administraties (Mestbank, Ovam, Federaal agentschap voor de veiligheid voedselketen en de federale overheidsdiensten beleidsdomein volksgezondheid) waardoor de te doorlopen procedures bij deze verschillende administraties vooraleer een eindproduct kan worden geëxporteerd vaak ingewikkeld en omslachtig zijn. Er is nood aan 1 aanspreekpunt voor deze dossiers en een certificatieprocedure welke de kwaliteit van deze producten kan garanderen zowel op gebied van landbouwkundige waarde als wettelijke normering.

De geblokkeerde afzet van mest naar Wallonië vormt een groot probleem voor wat betreft de potentiële afzet van dikke fractie van mest.

Momenteel zijn eveneens de landbouwkundige en milieu effecten van het gebruik van resteffluenten afkomstig van de mestverwerking op het land onvoldoende gekend.

In opdracht van de Mestbank loopt een wetenschappelijk onderzoek naar de valorisatie van het gebruik van deze resteffluenten in de landbouw. Zowel de landbouwkundige effecten als de milieurisico's worden in deze studie onderzocht met als uiteindelijk doel het opstellen van een code goede landbouwpraktijk voor het gebruik van deze effluenten.

4.4 **Export en import van dierlijke en bewerkte mest**

In Tabel 35, Tabel 36 en Tabel 37 wordt de export van mest weergegeven voor respectievelijk P_2O_5 , N en tonnage. Hierin wordt zowel de export van dierlijke mest als de export van verwerkte dierlijke mest weergegeven. De exportlanden en gewesten, de mestsoort en de jaren 2002 en 2003 worden weergegeven. Voor 2002 betreft het cijfers voor een gans jaar. Voor 2003 zijn deze beperkt tot eind augustus. Een extrapolatie voor het ganse jaar 2003 wordt weergegeven. Hieruit blijkt dat Frankrijk het bestemmingsland bij uitstek blijft. In 2002 was Frankrijk goed voor 55 % van de export van

dierlijke mest. In 2003 stijgt het aandeel van Frankrijk tot 73 %. In 2002 nam de pluimveemest 94 % van de export voor zijn rekening, in 2003 91 %. De export zou in 2003 ongetwijfeld een stuk hoger gelegen hebben, mocht Vlaanderen niet te kampen hebben gehad met de crisis rond de vogelpest, waardoor er verschillende maanden nagenoeg geen mest kon worden geëxporteerd.

De export van dierlijke mest daalde in 2002 t.o.v. 2001 wegens het verbod van export naar Wallonië. Voor P_2O_5 betekende dit een daling van 7,7 miljoen kg P_2O_5 tot 5,2 miljoen kg P_2O_5 of een daling van 30 %. Voor stikstof was de daling nog groter, van 10,4 miljoen kg N tot 6,9 miljoen kg N of een daling van 34 %.

De import van dierlijke mest was in 2002 nagenoeg gelijk aan de import van dierlijke mest gedurende de vorige jaren. Het betreft hier bijna uitsluitend paardenmest en pluimveemest bestemd voor de substraatbereiders, die champignonsubstraat maken voor de teelt van champignons. In 2003 daalt deze import door de crisis van de vogelpest.

In Tabel 39 en Tabel 40 wordt de export van de mest weergegeven, uitgesplitst in export van onbehandelde dierlijke mest (Export) en de export van behandelde dierlijke mest (Verwerking). Hieruit blijkt dat het aandeel van de verwerkte mest in de totale export van mest voor 2000, 30 % bedraagt. In 2003 is dit aandeel gestegen naar 40 %.

Tabel 35 Export van dierlijke mest in 2002 en 2003 per land van bestemming in kg P₂O₅

land bestemming	2002				2003				2003/2002	extrapolatie volledig jaar 2003	
	totaal	varkens	pluimvee	rest	totaal	varkens	pluimvee	rest		Totaal	Totaal
FRANKRIJK	2.879.483	118.163	2.750.947	10.372	2.452.807	206.293	2.241.587	4.927	85%	128%	
NEDERLAND	1.663.061	28.032	1.592.163	42.866	649.546	16.196	606.948	26.402	39%	59%	
WALLONIE	427.291	84.803	318.919	23.569	39.936	15.283	6.902	17.751	9%	14%	
DUITSLAND	170.848		170.158	690	127.721	1.593	126.128		75%	112%	
TAIWAN	29.928		29.928		36.597		36.597		122%	183%	
BRUSSEL	28.329	23.535	4.317	477	21.166	15.932	4.829	405	75%	112%	
GHANA					32.023		32.023				
LUXEMBURG	20.938		20.938								
PORTUGAL	3.168		3.168								
DENEMARKEN					2.268		2.268				
IERLAND					1.353		1.353				
IVOORKUST					847		847				
TOGO	845		845								
SPANJE	826		826								
CYPRUS	600		600								
Eindtotaal *	5.225.317	254.533	4.892.809	77.974	3.364.636	255.669	3.059.482	49.485	64%	97%	

Tabel 36 Export van dierlijke mest in 2002 en 2003 per land van bestemming in kg N

land bestemming	2002				2003				2003/2002	extrapolatie volledig jaar 2003	
	totaal	varkens	pluimvee	rest	totaal	varkens	pluimvee	rest		Totaal	Totaal
FRANKRIJK	3.926.779	104.159	3.805.387	17.235	2.940.972	171.435	2.761.776	7.762	75%	112%	
NEDERLAND	2.045.585	27.498	1.947.306	70.781	906.084	12.408	854.333	39.343	44%	66%	
WALLONIE	539.668	64.175	425.956	49.537	54.475	6.083	10.750	37.642	10%	15%	
DUITSLAND	244.765		243.920	845	217.040	3.128	213.912		89%	133%	
TAIWAN	44.892		44.892		54.896		54.896		122%	183%	
BRUSSEL	52.249	44.346	6.740	1.163	37.341	29.007	6.786	1.548	71%	107%	
LUXEMBURG	38.443		38.443								
GHANA					37.108		37.108				
PORTUGAL	4.752		4.752								
DENEMARKEN					3.402		3.402				
IERLAND					1.894		1.894				
SPANJE	1.150		1.150								
IVOORKUST					1.096		1.096				
TOGO	1.082		1.082								
CYPRUS	900		900								
Eindtotaal *	6.900.265	240.178	6.520.528	139.561	4.254.308	222.061	3.945.953	86.295	62%	92%	

Tabel 37 Export van dierlijke mest in 2002 en 2003 per land van bestemming in ton

land bestemming	2002				2003				2003/2002	extrapolatie volledig jaar 2003
	totaal	varkens	pluimvee	rest	totaal	varkens	pluimvee	rest		
FRANKRIJK	133.828	3.677	129.043	1.109	115.123	6.429	107.962	731	86%	129%
NEDERLAND	98.598	2.463	82.059	14.076	40.592	1.056	32.309	7.227	41%	62%
WALLONIE	28.971	6.262	16.015	6.694	6.612	661	330	5.621	23%	34%
DUITSLAND	9.318		9.268	50	9.611	440	9.171		103%	155%
BRUSSEL	5.493	5.009	300	184	3.930	3.350	417	163	72%	107%
TAIWAN	998		998		1.220		1.220		122%	183%
GHANA					1.060		1.060			
LUXEMBURG	1.034		1.034							
PORTUGAL	106		106							
DENEMARKEN					76		76			
IVOORKUST					27		27			
IERLAND					27		27			
SPANJE	27		27							
TOGO	26		26							
CYPRUS	20		20							
Eindtotaal	278.419	17.411	238.896	22.113	178.378	12.036	152.599	13.742	64%	96%

Tabel 38 import van dierlijke mest in 2002

mestsoort	2002			2003			verhouding 2003/2002 P ₂ O ₅	extrapolatie volledig jaar 2003
	kg P ₂ O ₅	kg N	Ton	kg P ₂ O ₅	kg N	Ton		
pluimveemest	847.208	1.073.986	36.798	152.386	182.790	6.344	18%	27%
paardenmest	753.633	1.255.994	251.330	425.424	709.044	141.860	56%	85%
overige	43.776	56.284	2.902	29.544	39.617	2.355	67%	101%
Totaal	1.644.617	2.386.264	291.030	607.354	931.451	150.559	37%	55%

Tabel 39 Export van dierlijke mest (Export) en export van verwerkte (Verwerking) mest in 2002

2002	Export			Verwerking			aandeel verwerking in de totale export en verwerking		
	Ton	kg N	kg P ₂ O ₅	Ton	kg N	kg P ₂ O ₅	Ton	kg N	kg P ₂ O ₅
Varkensmest	10.354	88.341	54.815	7.057	151.837	199.718	41%	63%	78%
Pluimveemest	173.337	4.641.242	3.441.295	65.559	1.879.286	1.451.514	27%	29%	30%
Overige mest	18.902	114.105	66.605	3.211	25.456	11.369	15%	18%	15%
Totaal	202.593	4.843.688	3.562.715	75.826	2.056.577	1.662.602	27%	30%	32%

Tabel 40 Export van dierlijke mest (Export) en export van verwerkte (Verwerking) mest in 2003 (tot eind augustus)

2002	Export			Verwerking			aandeel verwerking in de totale export en verwerking		
	Ton	kg N	kg P ₂ O ₅	Ton	kg N	kg P ₂ O ₅	Ton	kg N	kg P ₂ O ₅
Varkensmest	5.252	47.793	32.036	6.784	174.907	223.633	56%	79%	87%
Pluimveemest	97.061	2.551.570	1.853.228	55.538	1.394.383	1.206.254	36%	35%	39%
Overige mest	9.100	48.680	30.094	4.642	37.615	19.391	34%	44%	39%
Totaal	111.413	2.648.043	1.915.358	66.965	1.606.904	1.449.278	38%	38%	43%

4.5 Superheffing mestverwerking 2001

In 2003 werd de superheffing mestverwerking verstuurd voor de mest die moest verwerkt worden in 2001. De brieven met de berekening van de heffing werden op 24 juni 2003 door de Mestbank verstuurd naar de 478 mestverwerkingsplichtige bedrijven die in 2001 niet aan hun mestverwerkingsplicht hebben voldaan.

Voor het productiejaar 2001 hadden 1.564 landbouwbedrijven het statuut van mestverwerkingsplichtig bedrijf. Bij die bedrijven heeft de Mestbank nagegaan hoeveel procent van hun mestoverschot in 2001 moest verwerkt worden.

Van deze 1.564 bedrijven moesten 937 bedrijven geen mest verwerken in 2001, bijvoorbeeld omdat zij voldoende eigen grond hadden om de mest af te zetten of omdat zij een dierlijke mestproductie hadden die lager lag dan 10.000 kg P₂O₅.

Van de 1.564 bedrijven met een mestverwerkingsplichtig statuut, moesten 627 bedrijven wel degelijk mest verwerken in productiejaar 2001. Daarvan hebben 149 veeteeltbedrijven effectief het verplichte deel van hun mestoverschotten verwerkt. Aangezien zij aan hun verplichting voldaan hebben, moesten zij geen superheffing betalen.

De 478 andere mestverwerkingsplichtige bedrijven hebben slechts gedeeltelijk of niet aan hun mestverwerkingsplicht voldaan. Zij krijgen nu een superheffing opgelegd van 0,49 euro per niet verwerkte kg stikstof (N) en 0,49 euro per niet verwerkte kg fosfaat (P₂O₅).

In het productiejaar 2001 moesten 627 veeteeltbedrijven van de 20.000 intensieve veehouderijen in Vlaanderen mest verwerken : 288 bedrijven in West-Vlaanderen, 190 in Antwerpen, 110 in Oost-Vlaanderen, 31 in Limburg, 5 in Vlaams-Brabant en 3 grensbedrijven (= grensoverschrijdende landbouwbedrijven met bedrijfszetel buiten Vlaanderen - in Nederland of Wallonië - maar inrichtingen met dierlijke mestproductie binnen Vlaanderen).

De **627** bedrijven moesten voor het productiejaar 2001 samen een mestoverschot van 2.961.197,59 kg fosfaat verwerken. Zij deden echter meer dan gevraagd: 3.392.734,88 kg fosfaat werd effectief verwerkt. Dit succes werd echter geboekt door een beperkt aantal bedrijven: **149** bedrijven moesten globaal 920.580,40 kg fosfaat verwerken. Zij verwerkten ruim 3 keer meer, nl. 2.874.923,01 kg fosfaat. Het gaat in hoofdzaak om de verwerking van de mest van bedrijven met uitsluitend pluimvee of om gemengde bedrijven met zowel kippen als varkens.

De andere **478** mestverwerkingsplichtige bedrijven moesten een mestoverschot van 2.040.617,19 kg fosfaat verwerken. Daarvan werd amper 517.811,87 kg fosfaat verwerkt. Het gaat hier voornamelijk om bedrijven met uitsluitend varkens. Voor het niet voldoen aan hun mestverwerkingsplicht in 2001 krijgen deze 478 bedrijven nu de superheffing opgelegd van 0,49 euro per niet verwerkte kg stikstof en per kg fosfaat. In totaal wordt voor deze bedrijven in 2001 een superheffing van 2.349.192,05 euro geïnd.

4.6 Inspanningen van de mestbank

De taken van de Mestbank met betrekking tot mestverwerking liggen zowel op beleidsmatig en administratief vlak als op het terrein. Het afgelopen jaar werden volgende accenten gelegd:

4.6.1 Beleidsmatig

De Mestbank heeft initiatieven genomen om de procedure voor kleinschalige verwerking op inrichtingsniveau sterk te vereenvoudigen (o.a. scheidings), wat in samenspraak met andere administraties leidde tot een wijziging van de Vlarem-reglementering (besluit van de Vlaamse regering van¹). In samenwerking met het kabinet en vertegenwoordigers van de veevoedersector werden eerste gesprekken gevoerd om het Cu en Zn gehalte in de mengvoeders te verlagen, zodat het gehalte aan Cu en Zn in het eindproduct van de mestverwerking eveneens daalt. Daarin wordt een erkenning als secundaire grondstof, waarvoor strenge voorwaarden gelden voor wat betreft Cu en Zn gehalte, mogelijk.

De Mestbank overlegt met het Federaal Agentschap voor Veiligheid van de Voedselketen, de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid en OVAM om tot een eenduidige procedure te komen m.b.t de export van eindproducten. In samenwerking met het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking wordt gewerkt aan een certificatiesysteem voor mestverwerkingsinstallaties en eindproducten afkomstig van de mestverwerking.

Onder impuls van de Mestbank werd een voorstel uitgewerkt om de BTW m.b.t. mestverwerking te verlagen. Het voorstel was eind 2002 klaar om voorgelegd te worden aan de bevoegde minister.

Er werd een voorstel uitgewerkt om Vlif-steun voor kleinschalige mestverwerkingsinstallaties mogelijk te maken. Dit voorstel werd informeel overgemaakt aan de Europese Commissie, welke in een eerste reactie reeds heeft laten weten positief te staan ten aanzien van dit voorstel, maar nog bijkomende informatie vraagt vooraleer definitief een uitspraak te doen.

De Mestbank heeft het afgelopen jaar voorstellen gedaan om een substitutie mogelijk te maken en de LAT-plicht m.b.t bedrijven met een productie > 10 ton te vereenvoudigen. Deze voorstellen werden reeds deels mogelijk gemaakt via de recentste mestdecreetswijzigingen van maart 2003 (B.S. 08/05/2003).

De Mestbank is eveneens vragende partij om de berekening van de verwerkingsplicht te vereenvoudigen. Momenteel moet rekening gehouden worden met 5 activiteitenjaren voor de berekening van de verwerkingsplicht voor 1 jaar, wat de berekening uiterst complex maakt, zowel voor de mestbank als voor de betrokken landbouwbedrijven.

4.6.2 Terrein

De Mestbank tracht zoveel mogelijk de voelsprietten uit te steken op het terrein om via die weg de wetgeving toe te lichten, knelpunten te detecteren en oplossingen voor te stellen. Dit gebeurt o.m. door volgende activiteiten:

- Het communiceren met de sector door mestbankinfo's en persberichten naast de dagdagelijkse telefonische ad hoc contacten en het ontvangen van bezoekers
- De Mestbank volgt alle technologische ontwikkelingen op de voet op en bezoekt regelmatig verwerkingsinstallaties.

¹ Vlarem-besluit reeds 2 maal principiële goedgekeurd door de Vlaamse regering ; reeds positief advies van Mina-Raad, SERV en Raad van State en vermoedelijk geagendeerd op de Vlaamse regering van 19 september 2003

- De Mestbank heeft een onderzoeksproject opgestart m.b.t de valorisatie van effluenten in de landbouw (problematiek hoog zoutgehalte). Dit onderzoek moet leiden tot een code goede landbouwpraktijk voor het gebruik van deze resteffluenten.
- De Mestbank neemt het voorzitterschap van het VCM waar welke een bemiddelende rol speelt tussen de sector en de overheid en op die wijze reeds heel wat resultaten kon boeken in concrete dossiers.
- De Mestbank participeert in alle overlegvergaderingen en verschillende werkgroepen m.b.t. specifieke problemen samen met initiatiefnemers. Deze vergaderingen hebben meestal plaats op het VCM, die hierbij een bemiddelende rol vervult.
- De Mestbank gaat regelmatig spreken op voorlichtingsdagen en -avonden waarbij de mestverwerking binnen het mestbeleid wordt gekaderd en toelichting wordt gegeven over specifieke bepalingen in de wetgeving.
- Voor wat betreft eindproducten heeft de Mestbank reeds heel wat inspanningen geleverd in concrete dossiers. Dit gaat van het evalueren van analyseresultaten tot het nemen van contact met ambassades en consulaten van potentiële landen van bestemming om tot een akkoord te komen voor wat betreft de voorwaarden aan dewelke het eindproduct moet voldoen.
- De Mestbank werkt nauw samen met het BBT-kenniscentrum van het VITO m.b.t. BBT-technieken inzake mestverwerking.

4.6.3 Administratief

- Berekening verwerkingsplicht
- Berekening verwerkingsaandeel installaties
- Berekening superheffingen
- Advisering milieuvergunningaanvraag
- Verwerken aangiftes be- verwerking
- Registreren van transporten van mest naar installaties en afvoer eindproducten

5. Vergelijking mesttransporten 2002/2003 tot eind augustus

Er wordt een vergelijking gemaakt tussen de mesttransporten per week tussen 2002 en 2003. In 2003 waren de weersomstandigheden optimaal om de mest op tijd bij de gebruiker te krijgen. Volgens signalen van op het terrein zou er een mesttekort zijn geweest om alle potentiële gebruikers van mest te bevoorraden. Het verschil in mesttransporten tussen beide jaren kan dit eventueel bevestigen of tegenspreken. Er worden 6 verschillende situaties bekeken :

- Alle geregistreerde transporten
- Alle mestafvoer van producenten van dierlijke mest
- Totale export van dierlijke mest
- Mestafvoer van overschotsbedrijven
- Mestafvoer van overschotsbedrijven met meer dan 5.000 kg P₂O₅ overschot
- Aanvoer van mest naar mestgebruikers

Bij de laatste 3 scenario's was het niet mogelijk om de 'gehele populatie' hierin te betrekken. Er mag uitgegaan worden van meer dan 95 % van de populatie. De reden hiervoor is dat er enkel bedrijven werden weerhouden die onder dezelfde omstandigheden actief waren in 2002 en 2003. Voor de burenregeling wordt de datum van goedkeuring door de mestbank als de datum van transport beschouwd.

Er worden per situatie 4 grafieken weergegeven, 2 voor P₂O₅ en 2 voor stikstof, voor beide elementen een totaal per week en een cumulatief totaal.

5.1 Alle transporten

In Figuur 3 (voor P₂O₅) en Figuur 4 (voor N) worden de cijfers en grafieken weergegeven voor alle geregistreerde mesttransporten. Er is een gelijkaardige trend tussen 2002 en 2003. De klassieke voorjaarspiek van transporten in 2003 lag zo'n 2 à 3 weken vroeger dan in 2002. Het aantal transporten neemt vanaf de 16e week af, dit zou voor een stuk te verklaren zijn, door het uitbreken van de vogelpest, waardoor er geen kippenmest kon vervoerd worden. De kleinere najaarspiek lijkt ook vroeger op gang te komen, in 2003, door de vroege oogst van de granen en de maïs. Algemeen kan worden gesteld dat er 2 miljoen kg P₂O₅ en 4 miljoen kg N minder is vervoerd in 2003 dan in 2002.

5.2 Transporten van producenten van dierlijke mest.

In Figuur 5 (voor P₂O₅) en Figuur 6 (voor N) worden de cijfers en grafieken weergegeven. Bij deze transporten zien we een dezelfde gelijkaardige trend tussen 2002 en 2003 zoals bij alle transporten. Er werd 1,7 miljoen kg P₂O₅ en 3,1 miljoen kg N minder afgevoerd in 2003 dan in 2002. Dit is voor een stuk te verklaren door de crisis rond de vogelpest, waardoor het aanbod van pluimveemest in 2003 zal verminderd worden met bijna 1 miljoen kg P₂O₅ en 2 miljoen kg N. De rest is mogelijk te verklaren door een algemene verminderde dierlijke productie in 2003 t.o.v. 2002. Het afvoergedrag van de producenten lijkt niet drastisch te verschillen gedurende deze 2 jaren.

5.3 Export van dierlijke en verwerkte dierlijke mest

In Figuur 7 (voor P_2O_5) en Figuur 8 (voor N) worden de cijfers en grafieken weergegeven. De export vanuit Vlaanderen in 2003 ligt hoger dan in 2002, behalve in de maand januari. In januari 2002 was er nog export naar Wallonië. De export in 2003 kwam vanaf week 16 stil te liggen wegens de vogelpest.

5.4 Afzet van overschotsbedrijven

In Figuur 9 (voor P_2O_5) en Figuur 10 (voor N) worden de cijfers en grafieken weergegeven. Deze afzet loop volledig parallel met de afvoer van producenten, wat logisch is.

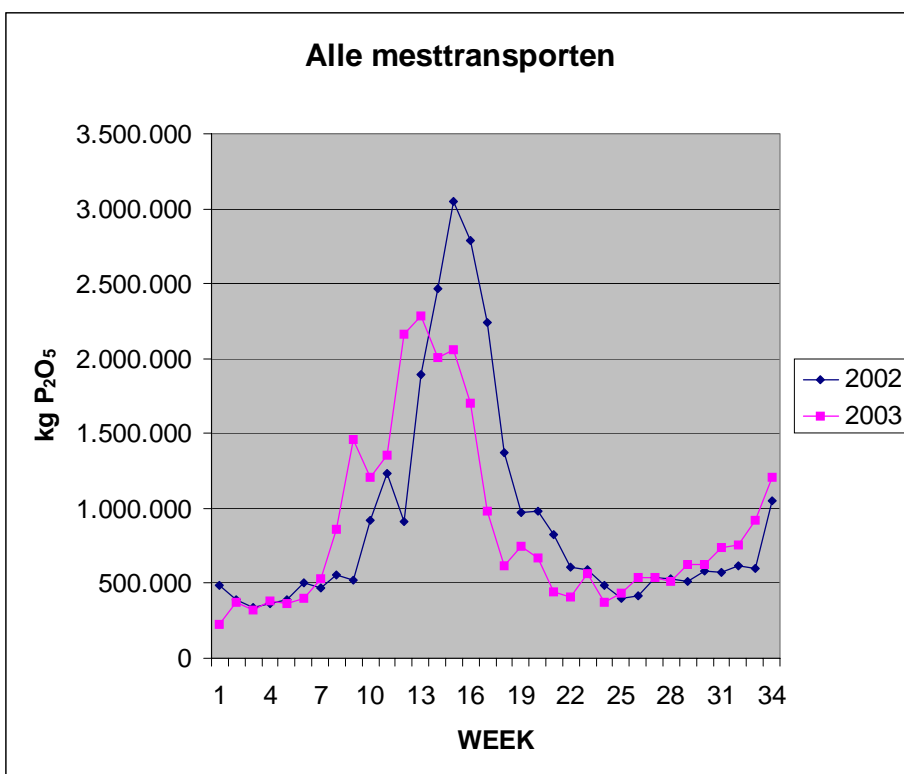
5.5 Afzet van grote overschotsbedrijven (overschot meer dan 5.000 kg P_2O_5)

In Figuur 11 (voor P_2O_5) en Figuur 12 (voor N) worden de cijfers en grafieken weergegeven. Deze afzet loop volledig parallel met de afvoer van alle overschotsbedrijven.

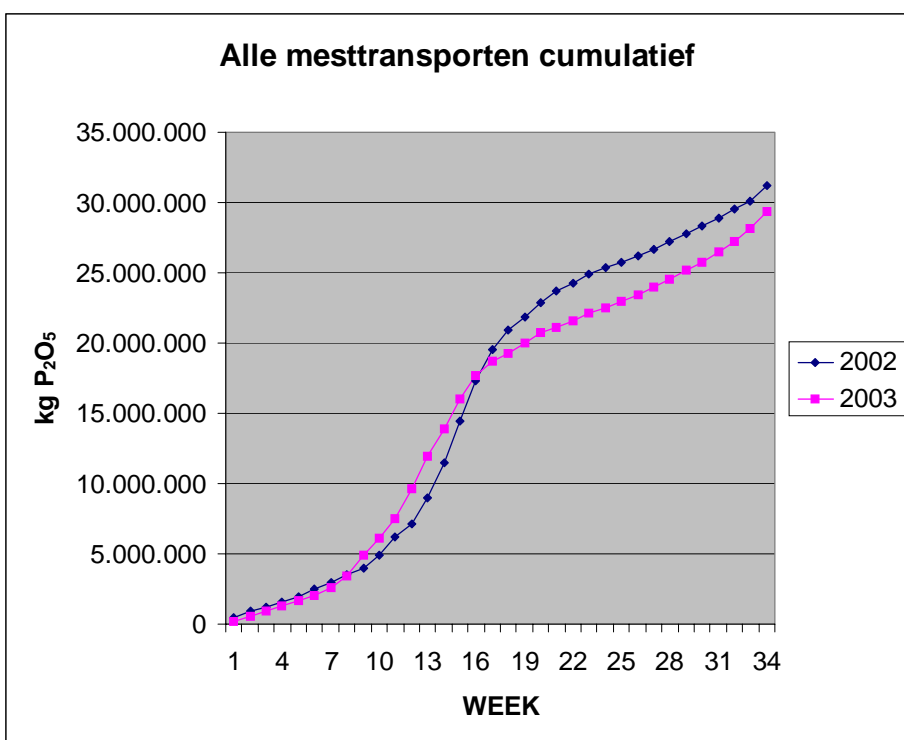
5.6 Afname van mest van een selectie van akkerbouwbedrijven

In Figuur 13 (voor P_2O_5) en Figuur 14 (voor N) worden de cijfers en grafieken weergegeven. Er werd 2,8 miljoen kg P_2O_5 en 4,3 miljoen kg N minder aangevoerd bij de gebruikers van dierlijke mest in 2003 dan in 2002. Of dit te wijten is aan de een kleiner aanbod van mest (een verminderde productie en de toegenomen export in 2003 t.o.v. 2002) of aan een kleinere vraag naar mest (een lagere financiële ondersteuning naar de gebruikers) kan niet éénduidig aangetoond worden met deze transporten.

Week	2002	2003
1	490.651	225.803
2	391.162	369.144
3	338.403	320.149
4	361.497	386.082
5	389.302	366.217
6	506.462	400.184
7	468.619	528.270
8	551.668	859.097
9	525.234	1.458.327
10	919.273	1.206.809
11	1.233.650	1.356.187
12	913.797	2.164.592
13	1.890.931	2.280.558
14	2.463.698	2.009.766
15	3.046.263	2.058.060
16	2.789.546	1.697.893
17	2.238.615	980.901
18	1.374.996	617.087
19	970.538	745.722
20	981.668	672.577
21	824.052	439.470
22	603.951	406.578
23	589.287	566.933
24	486.073	369.946
25	401.932	438.344
26	420.523	541.523
27	534.187	542.091
28	532.578	513.121
29	514.257	628.692
30	579.250	626.480
31	569.287	735.570
32	617.883	751.331
33	600.862	924.198
34	1.053.666	1.208.731

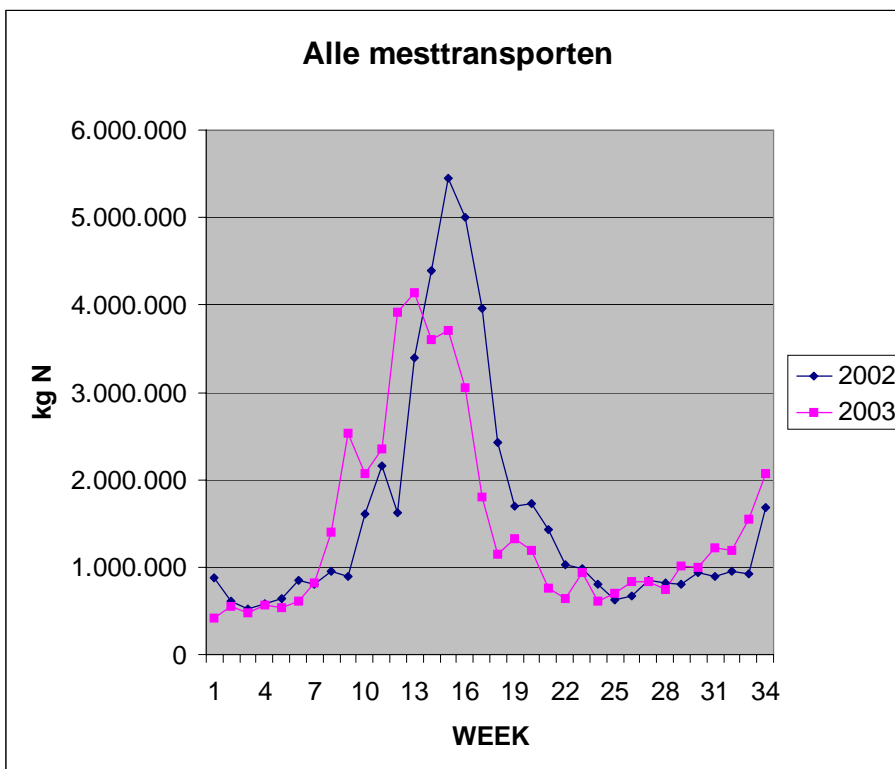

Week	2002	2003
1	490.651	225.803
2	881.813	594.948
3	1.220.215	915.097
4	1.581.712	1.301.179
5	1.971.014	1.667.396
6	2.477.476	2.067.580
7	2.946.096	2.595.850
8	3.497.764	3.454.947
9	4.022.998	4.913.274
10	4.942.272	6.120.083
11	6.175.921	7.476.271
12	7.089.718	9.640.863
13	8.980.650	11.921.420
14	11.444.348	13.931.186
15	14.490.611	15.989.246
16	17.280.157	17.687.139
17	19.518.772	18.668.041
18	20.893.768	19.285.128
19	21.864.306	20.030.850
20	22.845.974	20.703.427
21	23.670.026	21.142.897
22	24.273.977	21.549.475
23	24.863.264	22.116.408
24	25.349.336	22.486.355
25	25.751.269	22.924.698
26	26.171.791	23.466.221
27	26.705.978	24.008.312
28	27.238.556	24.521.433
29	27.752.813	25.150.125
30	28.332.063	25.776.605
31	28.901.350	26.512.175
32	29.519.233	27.263.506
33	30.120.096	28.187.704

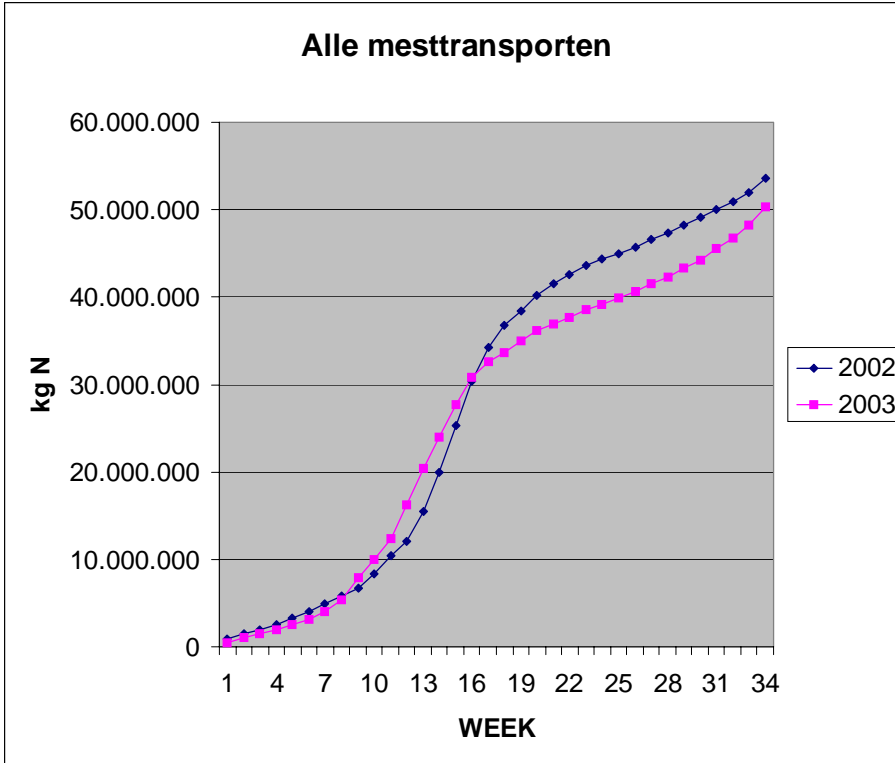

Figuur 3 Vergelijking van alle geregistreerde mesttransporten per week voor 2002 en 2003 in kg P₂O₅

Week	2002	2003
1	875.990	409.810
2	605.097	558.233
3	518.289	474.200
4	581.986	559.232
5	637.018	538.436
6	853.919	614.259
7	798.465	826.057
8	947.707	1.406.942
9	898.788	2.524.762
10	1.608.127	2.074.828
11	2.152.960	2.351.540
12	1.625.045	3.914.343
13	3.391.996	4.142.103
14	4.391.934	3.601.489
15	5.450.667	3.704.632
16	5.005.786	3.047.956
17	3.961.576	1.803.689
18	2.432.735	1.151.148
19	1.696.799	1.322.234
20	1.721.730	1.190.120
21	1.428.399	755.646
22	1.029.789	636.885
23	988.878	938.499
24	799.119	610.794
25	631.954	703.106
26	671.072	833.799
27	854.921	833.187
28	822.849	751.186
29	810.051	1.011.844
30	930.907	998.371
31	890.952	1.221.018
32	950.378	1.195.565
33	927.280	1.553.246
34	1.680.854	2.076.472

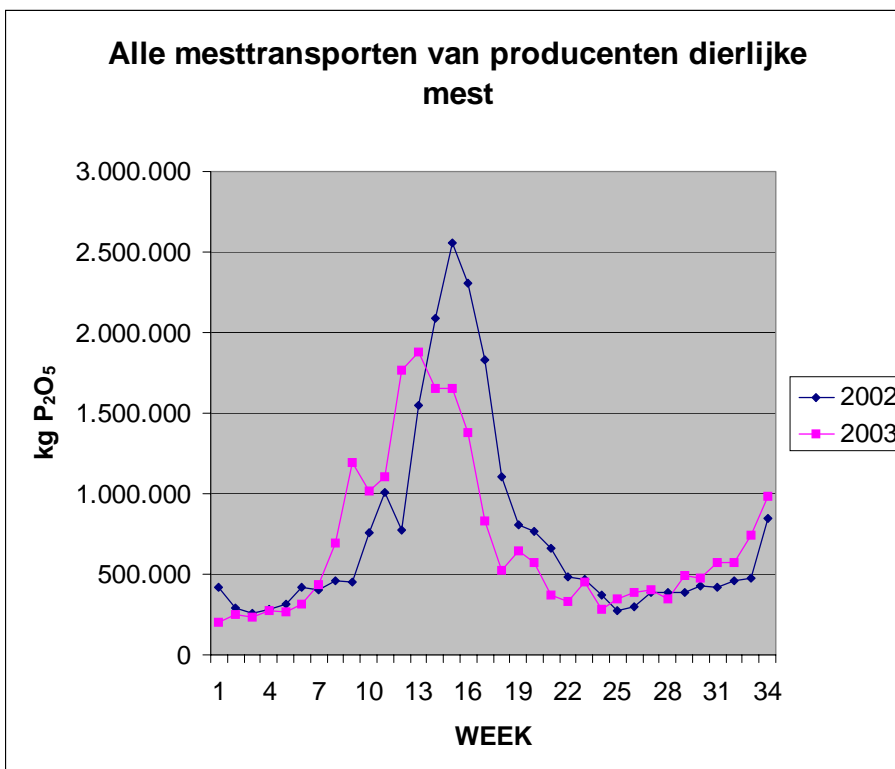

Week	2002	2003
1	875.990	409.810
2	1.481.086	968.044
3	1.999.375	1.442.244
4	2.581.361	2.001.476
5	3.218.379	2.539.912
6	4.072.299	3.154.171
7	4.870.764	3.980.227
8	5.818.471	5.387.169
9	6.717.259	7.911.932
10	8.325.386	9.986.759
11	10.478.345	12.338.299
12	12.103.390	16.252.642
13	15.495.387	20.394.744
14	19.887.321	23.996.233
15	25.337.988	27.700.865
16	30.343.774	30.748.821
17	34.305.350	32.552.509
18	36.738.085	33.703.658
19	38.434.884	35.025.892
20	40.156.614	36.216.012
21	41.585.013	36.971.657
22	42.614.802	37.608.542
23	43.603.680	38.547.041
24	44.402.799	39.157.835
25	45.034.753	39.860.941
26	45.705.824	40.694.740
27	46.560.746	41.527.927
28	47.383.594	42.279.112
29	48.193.645	43.290.956
30	49.124.552	44.289.327
31	50.015.504	45.510.345
32	50.965.881	46.705.910
33	51.893.161	48.259.156

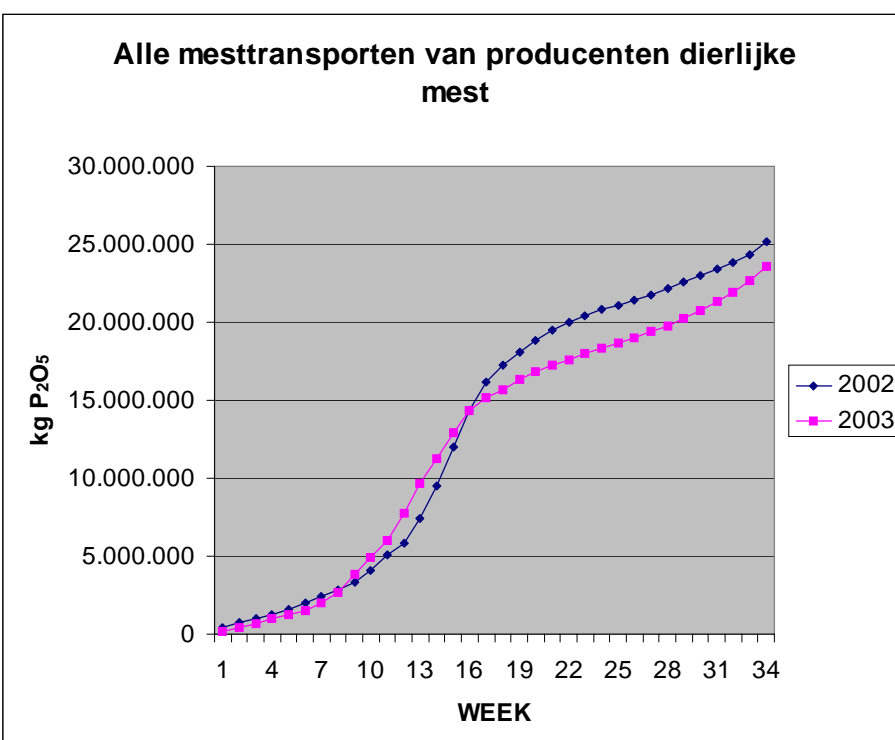

Figuur 4 Vergelijking van alle geregistreerde mesttransporten per week voor 2002 en 2003 in kg N

Week	2002	2003
1	419.554	200.467
2	294.039	252.976
3	258.713	232.059
4	281.623	274.743
5	316.885	268.461
6	415.559	310.668
7	400.693	437.700
8	460.914	690.040
9	448.505	1.190.659
10	758.556	1.018.975
11	1.006.049	1.103.948
12	778.011	1.763.475
13	1.544.679	1.882.064
14	2.088.365	1.650.473
15	2.554.912	1.651.097
16	2.309.092	1.377.772
17	1.830.378	827.906
18	1.105.593	520.489
19	804.829	641.176
20	768.367	571.025
21	661.182	371.481
22	483.189	333.056
23	468.276	449.366
24	372.437	284.687
25	277.952	346.448
26	295.871	386.446
27	386.858	401.027
28	385.860	343.801
29	383.266	490.692
30	430.585	474.350
31	417.401	573.822
32	459.673	571.859
33	474.325	745.143
34	845.740	983.702

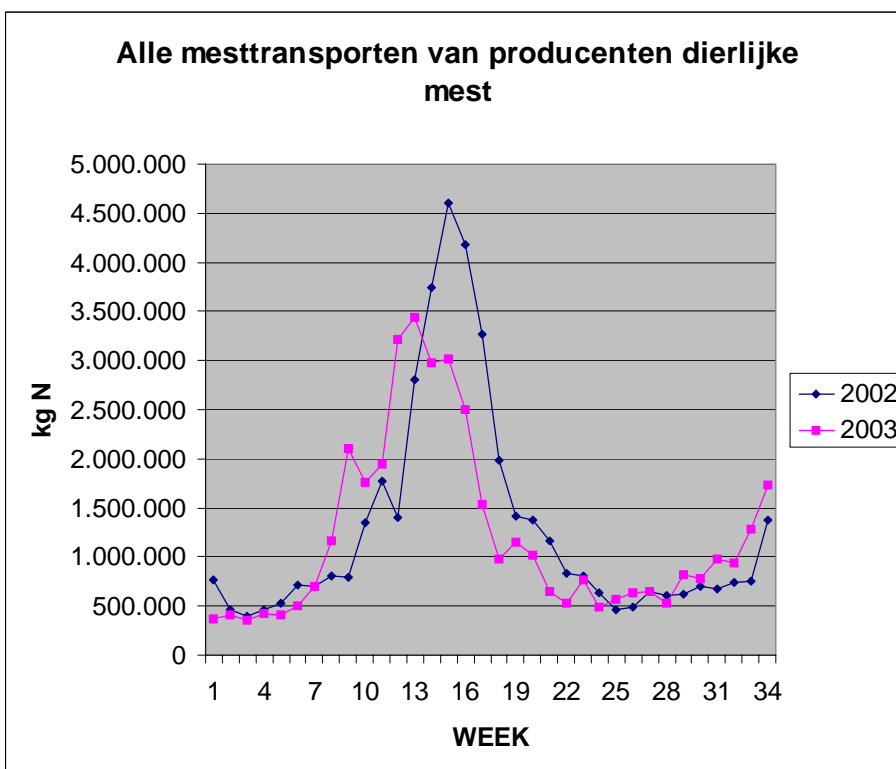

Week	2002	2003
1	419.554	200.467
2	713.593	453.443
3	972.306	685.501
4	1.253.929	960.244
5	1.570.815	1.228.706
6	1.986.374	1.539.373
7	2.387.067	1.977.073
8	2.847.981	2.667.113
9	3.296.486	3.857.772
10	4.055.043	4.876.747
11	5.061.091	5.980.695
12	5.839.103	7.744.170
13	7.383.782	9.626.234
14	9.472.147	11.276.708
15	12.027.059	12.927.804
16	14.336.151	14.305.576
17	16.166.530	15.133.482
18	17.272.122	15.653.971
19	18.076.951	16.295.147
20	18.845.318	16.866.172
21	19.506.500	17.237.653
22	19.989.689	17.570.709
23	20.457.965	18.020.075
24	20.830.402	18.304.762
25	21.108.354	18.651.210
26	21.404.225	19.037.656
27	21.791.083	19.438.682
28	22.176.944	19.782.484
29	22.560.210	20.273.176
30	22.990.794	20.747.526
31	23.408.195	21.321.348
32	23.867.868	21.893.207
33	24.342.194	22.638.349

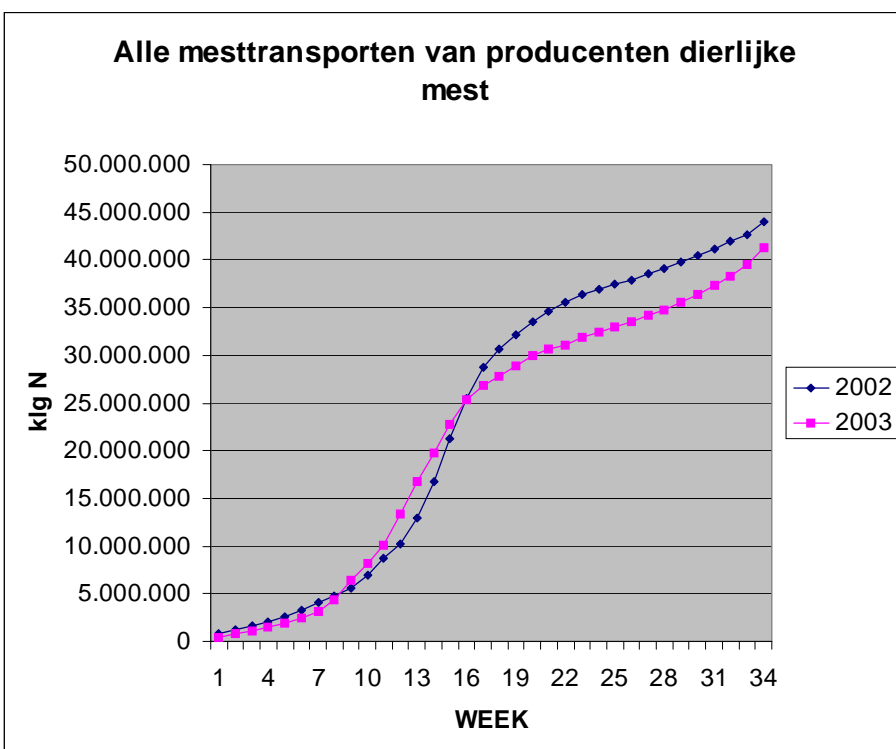

Figuur 5 Vergelijking van alle geregistreerde mesttransporten van producenten van dierlijke mest per week voor 2002 en 2003 in kg P₂O₅

Week	2002	2003
1	772.904	372.230
2	462.606	403.539
3	399.032	356.198
4	460.471	426.563
5	530.912	406.728
6	708.505	497.669
7	695.721	699.185
8	803.371	1.160.659
9	787.233	2.097.607
10	1.344.181	1.765.175
11	1.779.005	1.946.353
12	1.406.997	3.212.805
13	2.799.011	3.445.473
14	3.739.482	2.977.194
15	4.606.385	3.016.937
16	4.177.208	2.503.113
17	3.263.803	1.532.698
18	1.978.021	977.084
19	1.419.773	1.144.243
20	1.372.920	1.020.526
21	1.160.156	642.898
22	839.337	524.980
23	807.498	767.535
24	633.148	485.619
25	460.468	567.727
26	493.103	628.403
27	647.821	645.349
28	613.354	533.034
29	623.221	818.045
30	705.919	774.971
31	668.958	983.231
32	737.666	940.509
33	747.615	1.286.008
34	1.375.371	1.728.045

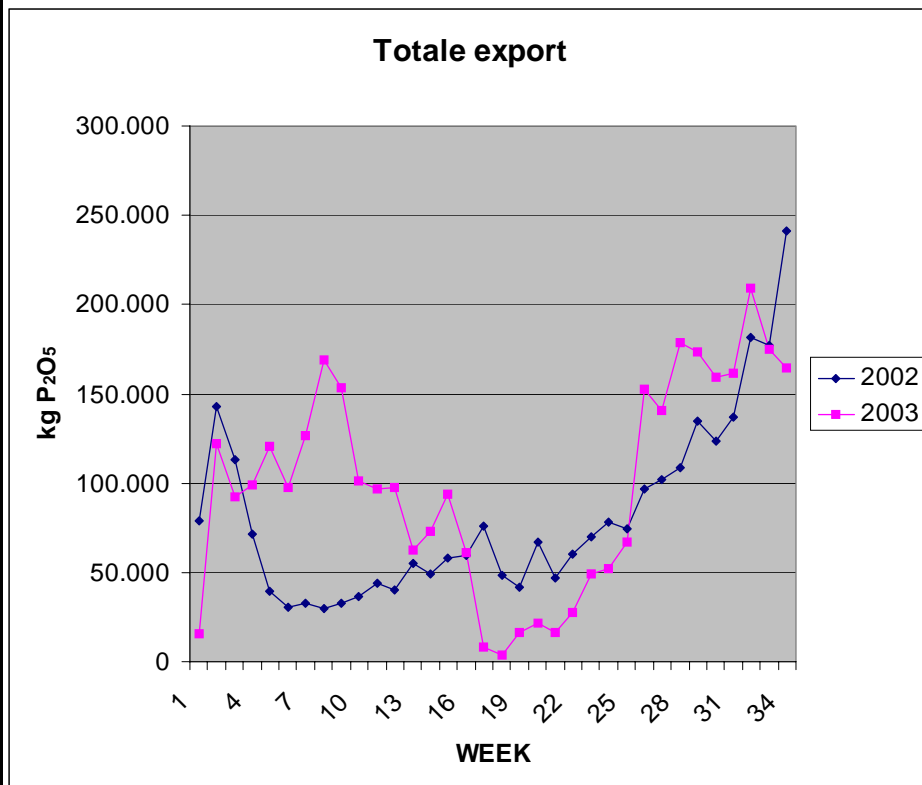

Week	2002	2003
1	772.904	372.230
2	1.235.510	775.769
3	1.634.542	1.131.967
4	2.095.013	1.558.530
5	2.625.925	1.965.258
6	3.334.430	2.462.927
7	4.030.151	3.162.112
8	4.833.522	4.322.770
9	5.620.754	6.420.377
10	6.964.935	8.185.551
11	8.743.940	10.131.905
12	10.150.937	13.344.709
13	12.949.948	16.790.182
14	16.689.429	19.767.377
15	21.295.814	22.784.314
16	25.473.022	25.287.427
17	28.736.824	26.820.125
18	30.714.846	27.797.209
19	32.134.619	28.941.451
20	33.507.539	29.961.977
21	34.667.695	30.604.875
22	35.507.032	31.129.855
23	36.314.531	31.897.390
24	36.947.679	32.383.009
25	37.408.147	32.950.735
26	37.901.249	33.579.138
27	38.549.070	34.224.486
28	39.162.424	34.757.520
29	39.785.645	35.575.565
30	40.491.564	36.350.536
31	41.160.522	37.333.766
32	41.898.188	38.274.275
33	42.645.803	39.560.283

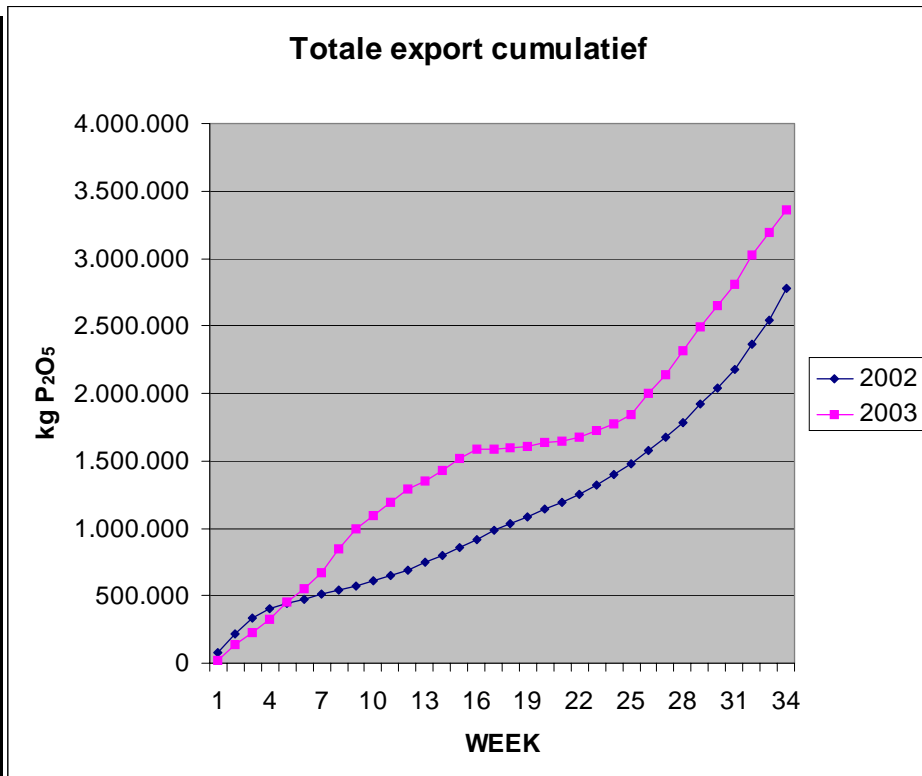

Figuur 6 Vergelijking van alle geregistreerde mesttransporten van producenten van dierlijke mest per week voor 2002 en 2003 in kg N

WEEK	2002	2003
1	78.561	15.814
2	142.630	122.032
3	113.015	91.977
4	71.252	98.825
5	39.657	120.869
6	30.887	97.809
7	32.486	126.516
8	29.529	169.301
9	32.723	153.620
10	36.130	101.464
11	44.268	96.779
12	40.065	97.337
13	55.143	62.232
14	49.001	72.910
15	58.148	93.946
16	59.441	61.037
17	75.844	8.427
18	48.585	3.518
19	42.006	16.132
20	66.713	21.570
21	46.641	16.179
22	60.500	27.701
23	69.978	49.412
24	78.414	52.385
25	74.226	66.726
26	96.652	152.676
27	101.758	140.768
28	109.051	178.718
29	134.872	173.229
30	123.265	159.322
31	137.170	161.200
32	181.486	209.300
33	177.441	174.876
34	241.173	164.462

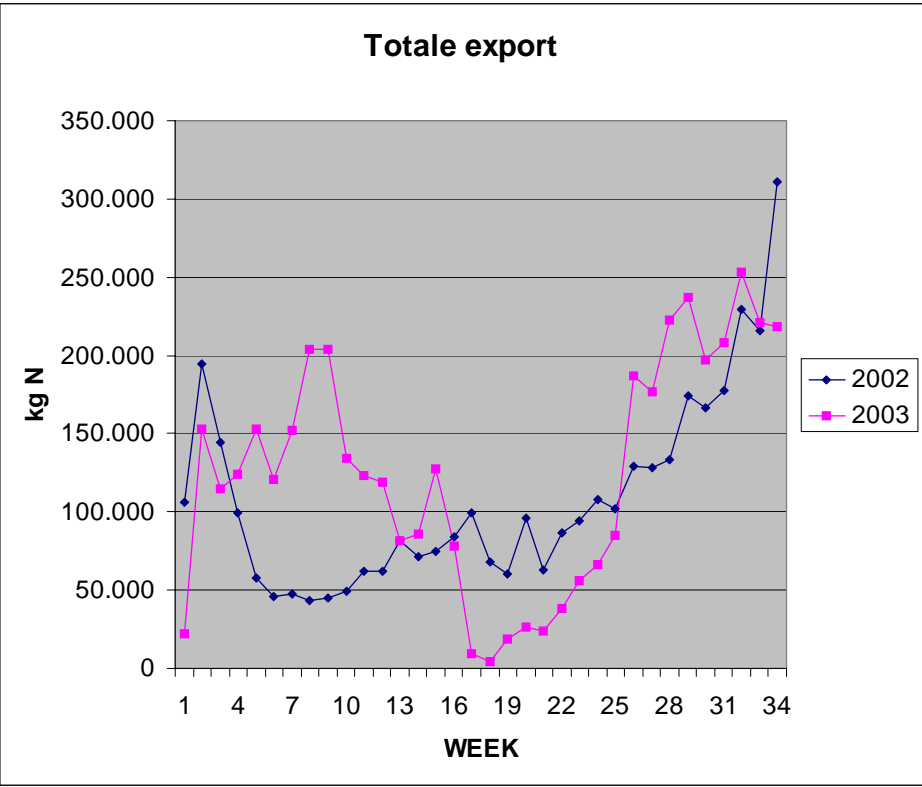

WEEK	2002	2003
1	78.561	15.814
2	221.190	137.846
3	334.205	229.824
4	405.457	328.649
5	445.113	449.518
6	476.000	547.327
7	508.486	673.842
8	538.015	843.143
9	570.738	996.763
10	606.868	1.098.226
11	651.136	1.195.005
12	691.201	1.292.342
13	746.344	1.354.574
14	795.345	1.427.484
15	853.493	1.521.429
16	912.934	1.582.467
17	988.778	1.590.894
18	1.037.363	1.594.412
19	1.079.369	1.610.544
20	1.146.082	1.632.114
21	1.192.723	1.648.293
22	1.253.223	1.675.993
23	1.323.201	1.725.405
24	1.401.616	1.777.789
25	1.475.841	1.844.516
26	1.572.494	1.997.192
27	1.674.251	2.137.960
28	1.783.302	2.316.678
29	1.918.175	2.489.907
30	2.041.439	2.649.229
31	2.178.610	2.810.429
32	2.360.095	3.019.729
33	2.537.536	3.194.606

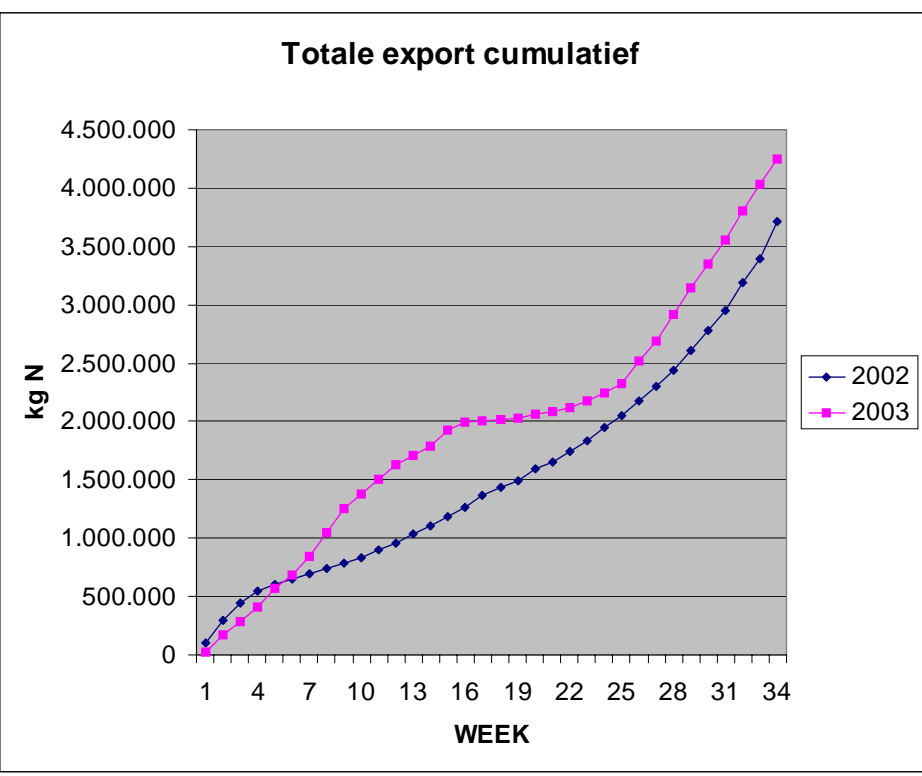

Figuur 7 Vergelijking van de export van dierlijke mest per week voor 2002 en 2003 in kg P₂O₅

WEEK	2002	2003
1	105.854	22.125
2	194.519	152.897
3	144.182	114.896
4	99.376	124.290
5	57.953	152.823
6	45.517	120.397
7	47.810	152.411
8	43.142	204.123
9	44.861	203.946
10	49.457	134.104
11	61.946	123.506
12	62.041	119.114
13	81.710	81.732
14	71.760	86.109
15	74.588	127.798
16	84.523	77.840
17	99.156	9.095
18	67.818	4.370
19	60.585	18.836
20	95.601	26.369
21	63.241	23.676
22	86.987	38.598
23	94.127	55.646
24	107.771	66.344
25	101.775	84.695
26	129.217	187.166
27	127.950	176.992
28	133.554	222.654
29	174.458	237.250
30	166.087	197.106
31	177.262	208.008
32	229.600	253.219
33	215.550	220.834
34	310.529	218.466

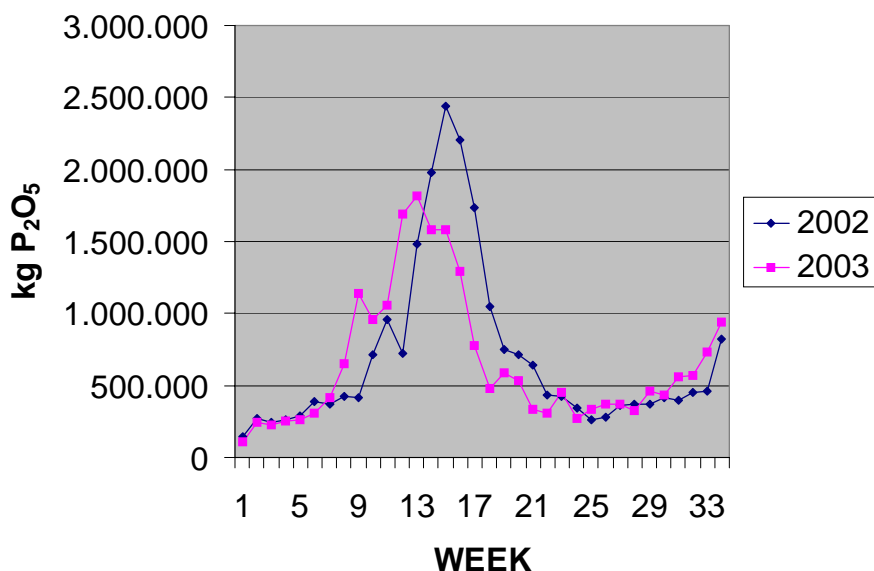
WEEK	2002	2003
1	105.854	22.125
2	300.373	175.023
3	444.555	289.919
4	543.930	414.209
5	601.884	567.032
6	647.401	687.430
7	695.211	839.841
8	738.353	1.043.964
9	783.214	1.247.909
10	832.671	1.382.014
11	894.617	1.505.520
12	956.658	1.624.634
13	1.038.367	1.706.366
14	1.110.127	1.792.475
15	1.184.715	1.920.273
16	1.269.238	1.998.113
17	1.368.394	2.007.207
18	1.436.212	2.011.577
19	1.496.796	2.030.413
20	1.592.398	2.056.782
21	1.655.639	2.080.458
22	1.742.625	2.119.055
23	1.836.753	2.174.701
24	1.944.524	2.241.045
25	2.046.299	2.325.740
26	2.175.516	2.512.906
27	2.303.466	2.689.898
28	2.437.020	2.912.552
29	2.611.478	3.149.803
30	2.777.566	3.346.908
31	2.954.828	3.554.916
32	3.184.427	3.808.135
33	3.399.977	4.028.969

Figuur 8 Vergelijking van de export van dierlijke mest per week voor 2002 en 2003 in kg N

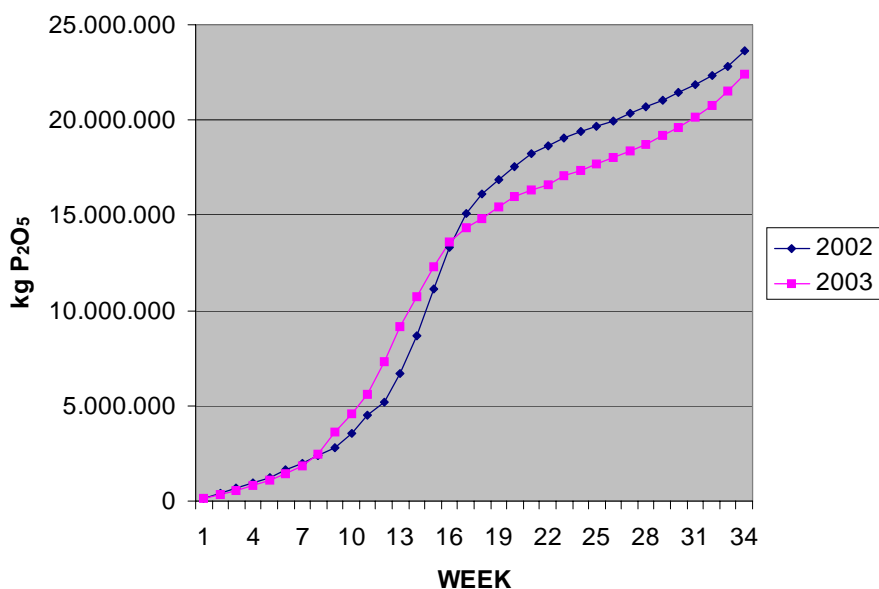
WEEK	2002	2003
1	147.836	111.837
2	274.509	245.095
3	242.831	221.661
4	266.517	256.139
5	285.672	261.398
6	387.994	306.391
7	371.382	419.347
8	428.383	654.440
9	419.390	1.135.402
10	716.445	961.130
11	960.189	1.052.905
12	723.046	1.691.404
13	1.481.760	1.817.791
14	1.975.107	1.581.758
15	2.439.487	1.585.199
16	2.205.206	1.292.046
17	1.738.127	778.077
18	1.050.378	474.815
19	748.616	587.842
20	709.897	529.265
21	640.426	333.647
22	437.893	309.549
23	429.118	452.544
24	346.506	267.170
25	260.214	333.395
26	277.047	370.358
27	361.529	369.347
28	367.280	326.480
29	369.300	460.961
30	411.755	434.733
31	399.150	559.933
32	455.354	570.111
33	460.594	733.584
34	819.375	939.557

Mestafvoer van bedrijven met overschot

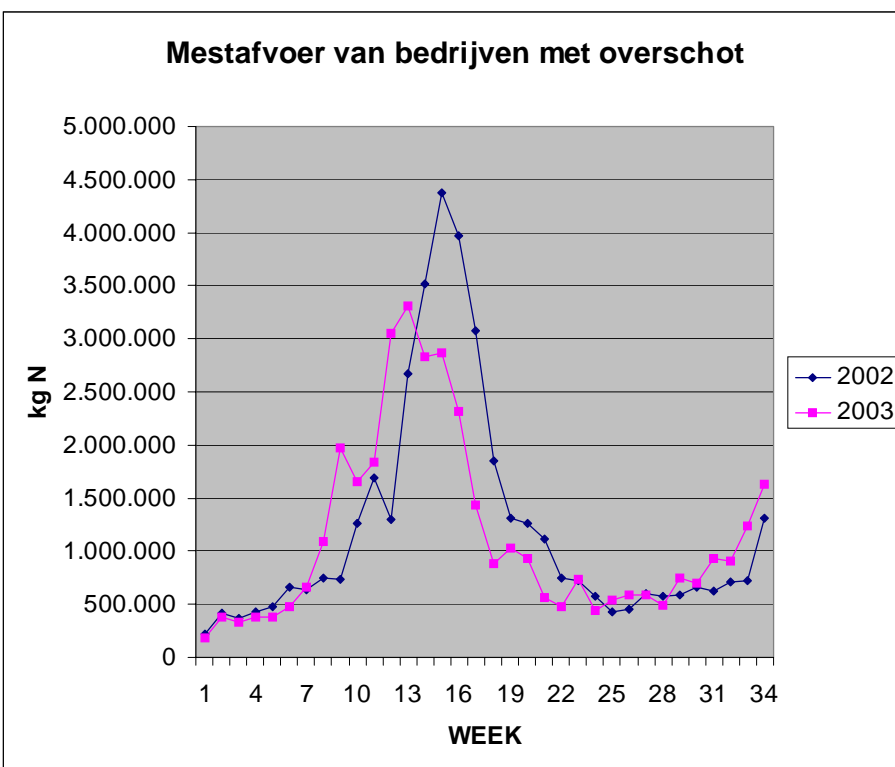
WEEK	2002	2003
1	147.836	111.837
2	422.346	356.932
3	665.176	578.593
4	931.693	834.732
5	1.217.365	1.096.130
6	1.605.359	1.402.522
7	1.976.741	1.821.869
8	2.405.124	2.476.308
9	2.824.514	3.611.710
10	3.540.959	4.572.840
11	4.501.148	5.625.745
12	5.224.195	7.317.149
13	6.705.955	9.134.940
14	8.681.062	10.716.698
15	11.120.549	12.301.898
16	13.325.755	13.593.943
17	15.063.881	14.372.021
18	16.114.259	14.846.836
19	16.862.875	15.434.678
20	17.572.772	15.963.943
21	18.213.198	16.297.590
22	18.651.091	16.607.139
23	19.080.210	17.059.683
24	19.426.715	17.326.853
25	19.686.930	17.660.248
26	19.963.977	18.030.606
27	20.325.506	18.399.952
28	20.692.786	18.726.433
29	21.062.086	19.187.394
30	21.473.841	19.622.128
31	21.872.991	20.182.060
32	22.328.345	20.752.172
33	22.788.939	21.485.756

Mestafvoer van bedrijven met overschot cumulatief

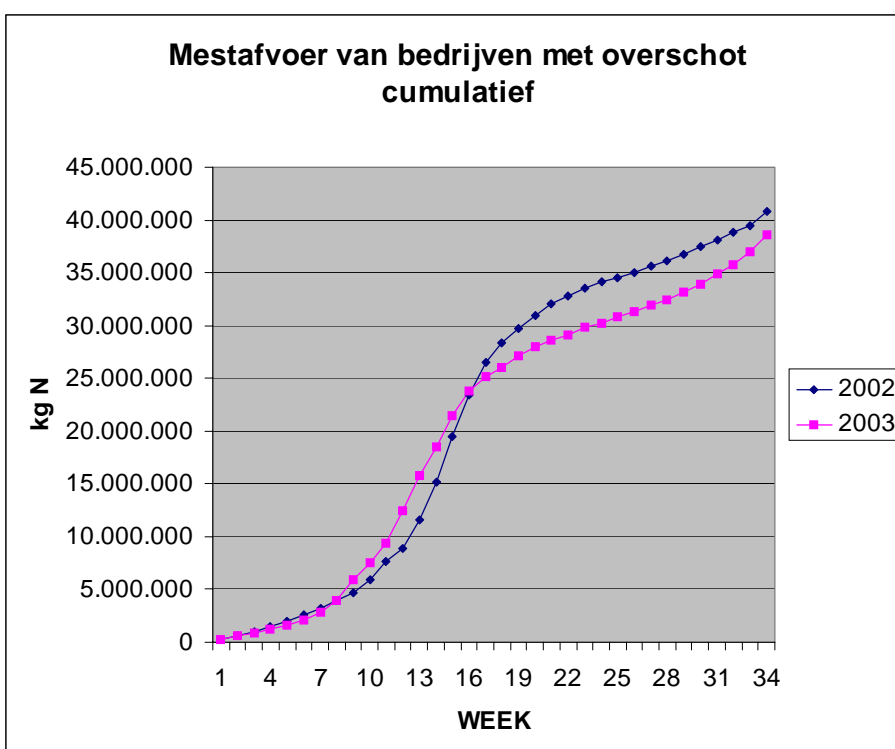

Figuur 9 Vergelijking van de afvoer van dierlijke mest van de overschotsbedrijven per week voor 2002 en 2003 in kg P₂O₅

WEEK	2002	2003
1	222.091	186.703
2	422.302	379.015
3	365.290	330.788
4	427.902	381.359
5	474.693	385.388
6	660.364	479.163
7	637.656	661.352
8	744.140	1.085.119
9	730.922	1.975.911
10	1.266.392	1.652.687
11	1.689.111	1.839.083
12	1.295.844	3.055.960
13	2.668.002	3.309.866
14	3.514.819	2.832.330
15	4.380.724	2.870.362
16	3.965.674	2.320.481
17	3.076.387	1.427.882
18	1.853.461	881.649
19	1.305.840	1.030.584
20	1.257.820	933.491
21	1.112.158	564.159
22	750.036	482.232
23	722.103	740.651
24	574.492	444.982
25	426.799	535.427
26	458.062	588.578
27	598.467	583.251
28	576.304	494.918
29	590.000	753.271
30	667.679	701.491
31	630.819	936.021
32	708.409	908.297
33	718.173	1.241.037
34	1.315.525	1.628.700

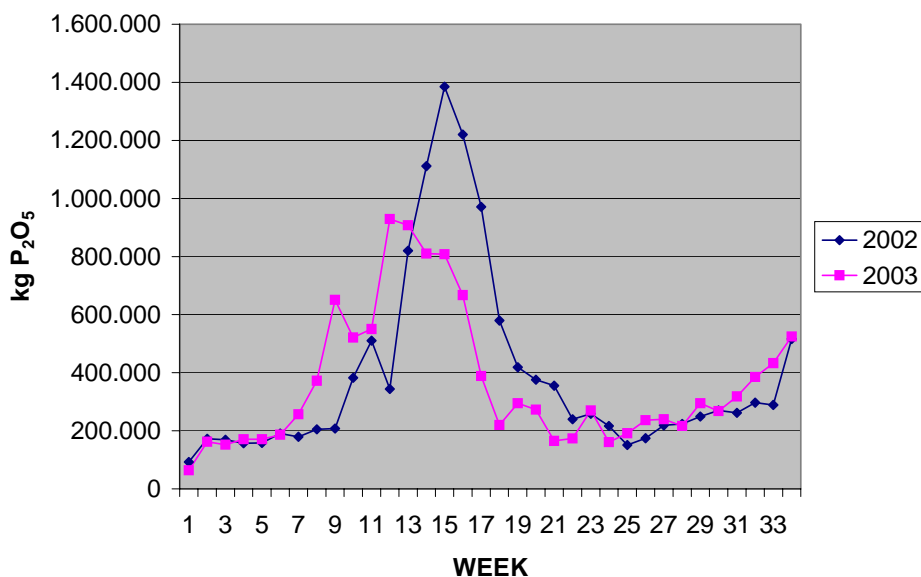
WEEK	2002	2003
1	222.091	186.703
2	644.393	565.718
3	1.009.683	896.505
4	1.437.585	1.277.864
5	1.912.278	1.663.252
6	2.572.642	2.142.415
7	3.210.299	2.803.766
8	3.954.439	3.888.885
9	4.685.361	5.864.797
10	5.951.753	7.517.484
11	7.640.864	9.356.567
12	8.936.708	12.412.526
13	11.604.710	15.722.392
14	15.119.529	18.554.722
15	19.500.253	21.425.084
16	23.465.927	23.745.565
17	26.542.313	25.173.447
18	28.395.774	26.055.096
19	29.701.614	27.085.680
20	30.959.434	28.019.171
21	32.071.592	28.583.331
22	32.821.628	29.065.563
23	33.543.730	29.806.214
24	34.118.222	30.251.195
25	34.545.021	30.786.622
26	35.003.083	31.375.201
27	35.601.550	31.958.451
28	36.177.854	32.453.369
29	36.767.855	33.206.641
30	37.435.534	33.908.131
31	38.066.353	34.844.152
32	38.774.761	35.752.449
33	39.492.934	36.993.486
34	40.808.459	38.622.186

Figuur 10 *Vergelijking van de afvoer van dierlijke mest van de overschotsbedrijven per week voor 2002 en 2003 in kg N*

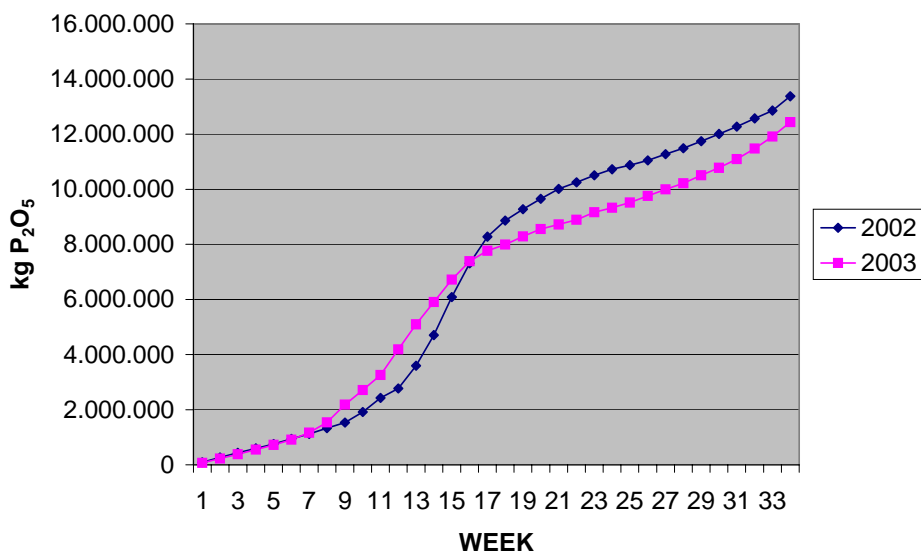
Week	2002	2003
1	92.657	64.334
2	172.344	162.348
3	169.796	152.380
4	157.567	170.952
5	158.301	170.763
6	191.069	186.770
7	179.738	256.717
8	205.019	372.226
9	208.035	650.616
10	382.111	521.506
11	510.768	550.195
12	343.852	929.474
13	820.160	907.555
14	1.111.853	810.368
15	1.384.950	807.844
16	1.220.448	667.279
17	971.460	388.789
18	579.326	219.842
19	418.860	294.881
20	375.615	272.767
21	355.438	164.990
22	239.868	173.495
23	258.282	269.815
24	216.731	160.880
25	150.902	191.503
26	174.776	236.153
27	218.721	240.131
28	223.869	216.402
29	249.012	294.974
30	269.728	267.420
31	261.927	317.969
32	296.738	385.455
33	288.903	432.904
34	515.992	524.841

Mestafvoer van bedrijven met overschot > 5.000 kg P₂O₅

Week	2002	2003
1	92.657	64.334
2	265.001	226.683
3	434.796	379.063
4	592.363	550.015
5	750.664	720.777
6	941.733	907.547
7	1.121.471	1.164.264
8	1.326.490	1.536.490
9	1.534.525	2.187.106
10	1.916.636	2.708.612
11	2.427.404	3.258.808
12	2.771.256	4.188.282
13	3.591.416	5.095.838
14	4.703.269	5.906.205
15	6.088.219	6.714.049
16	7.308.668	7.381.328
17	8.280.128	7.770.117
18	8.859.454	7.989.959
19	9.278.314	8.284.840
20	9.653.929	8.557.606
21	10.009.367	8.722.597
22	10.249.235	8.896.092
23	10.507.516	9.165.907
24	10.724.248	9.326.787
25	10.875.150	9.518.290
26	11.049.926	9.754.442
27	11.268.647	9.994.574
28	11.492.516	10.210.976
29	11.741.527	10.505.951
30	12.011.255	10.773.370
31	12.273.183	11.091.340
32	12.569.921	11.476.794
33	12.858.824	11.909.699
34	13.374.816	12.434.540

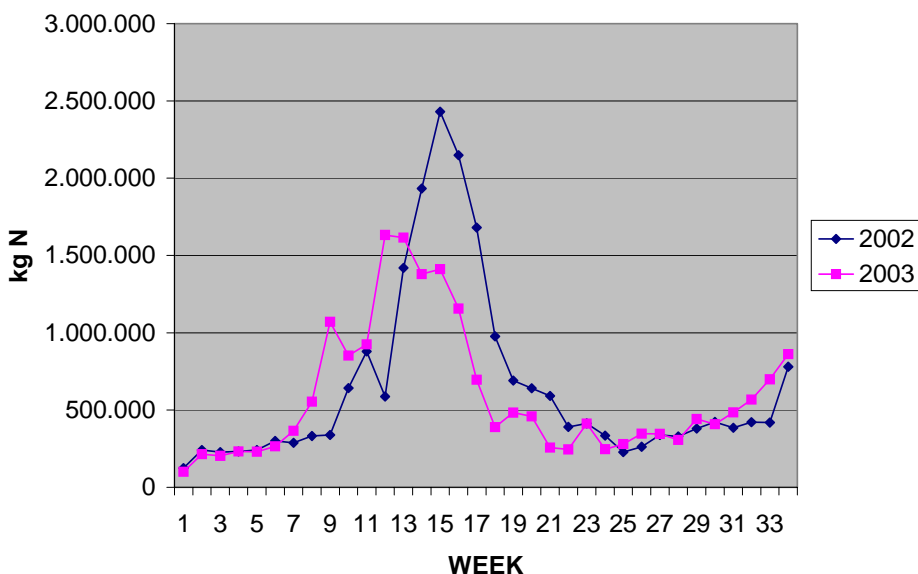
Mestafvoer van bedrijven met overschot > 5.000 kg P₂O₅ cumulatief

Figuur 11 Vergelijking van de afvoer van dierlijke mest van de overschotsbedrijven, met meer dan 5.000 kg P₂O₅ per week voor 2002 en 2003, in kg P₂O₅

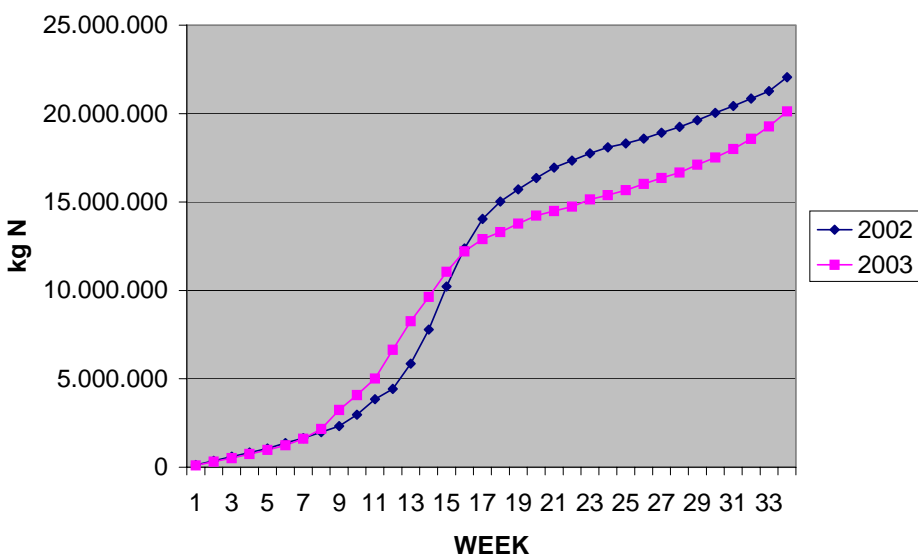
Week	2002	2003
1	124.376	99.925
2	241.469	214.207
3	228.012	203.822
4	231.316	231.474
5	240.945	230.218
6	300.099	264.569
7	287.784	365.501
8	331.422	554.366
9	338.915	1.069.913
10	641.811	852.423
11	879.042	924.524
12	587.863	1.632.196
13	1.420.354	1.615.657
14	1.933.423	1.379.532
15	2.430.445	1.411.023
16	2.148.444	1.155.666
17	1.680.268	695.650
18	977.224	388.944
19	690.155	482.899
20	641.014	458.627
21	591.096	257.188
22	391.084	244.253
23	413.961	412.337
24	334.609	246.467
25	227.980	279.836
26	262.313	346.791
27	338.767	344.737
28	328.732	305.774
29	379.986	440.957
30	422.463	407.771
31	384.786	484.276
32	421.383	567.303
33	419.436	698.196
34	779.786	861.457

Mestafvoer voor bedrijven met overschot > 5.000 kg P₂O₅

Week	2002	2003
1	124.376	99.925
2	365.845	314.131
3	593.857	517.954
4	825.173	749.428
5	1.066.119	979.646
6	1.366.218	1.244.214
7	1.654.002	1.609.715
8	1.985.424	2.164.081
9	2.324.339	3.233.993
10	2.966.151	4.086.416
11	3.845.193	5.010.941
12	4.433.056	6.643.137
13	5.853.411	8.258.794
14	7.786.834	9.638.326
15	10.217.278	11.049.349
16	12.365.723	12.205.015
17	14.045.991	12.900.665
18	15.023.214	13.289.609
19	15.713.370	13.772.508
20	16.354.384	14.231.135
21	16.945.480	14.488.324
22	17.336.564	14.732.576
23	17.750.525	15.144.914
24	18.085.134	15.391.381
25	18.313.113	15.671.217
26	18.575.426	16.018.007
27	18.914.194	16.362.745
28	19.242.926	16.668.519
29	19.622.911	17.109.476
30	20.045.374	17.517.247
31	20.430.160	18.001.524
32	20.851.543	18.568.826
33	21.270.979	19.267.023
34	22.050.765	20.128.480

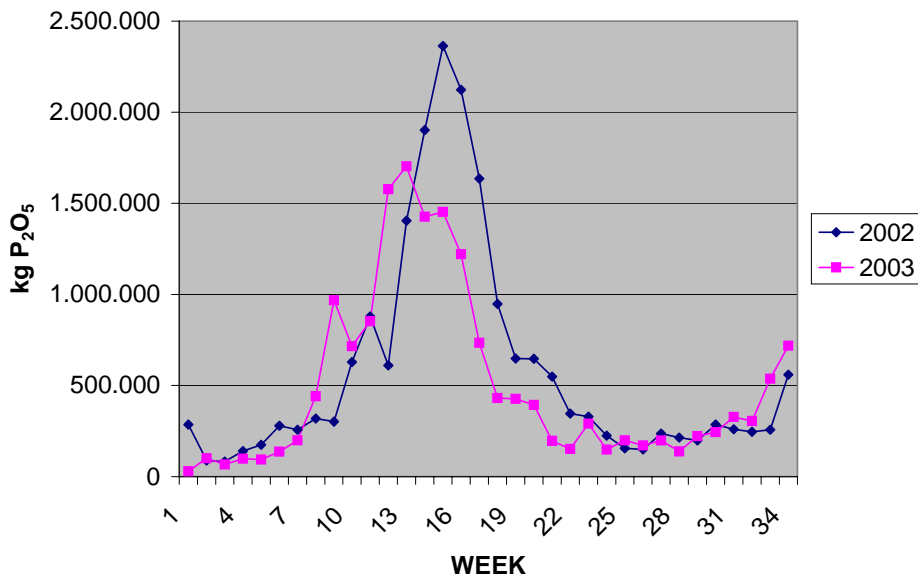
Mestafvoer van bedrijven met overschot > 5.000 kg P₂O₅ cumulatief

Figuur 12 Vergelijking van de afvoer van dierlijke mest van de overschotsbedrijven, met meer dan 5.000 kg P₂O₅, per week voor 2002 en 2003, in kg N

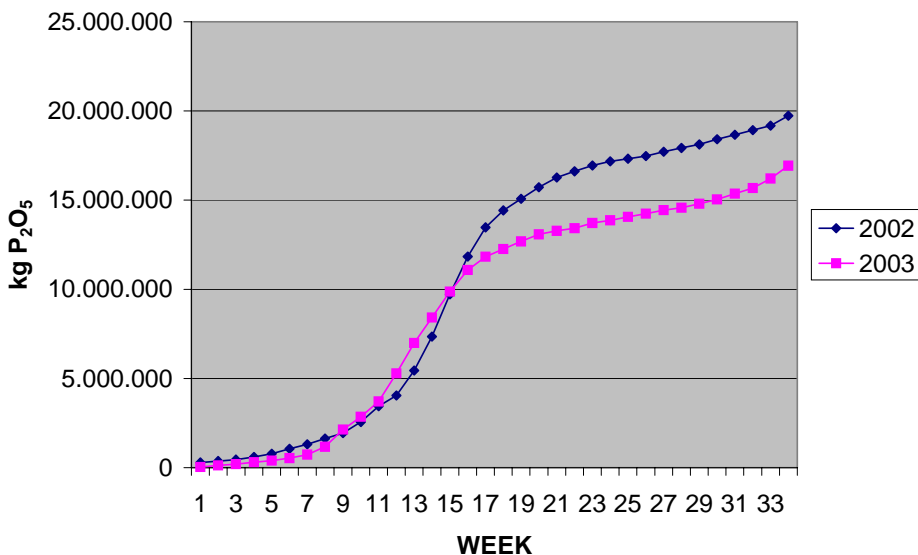
Week	2002	2003
1	286.041	29.363
2	89.075	100.762
3	82.654	67.010
4	140.589	99.032
5	175.236	94.454
6	279.035	137.135
7	257.960	199.835
8	318.676	441.778
9	301.542	968.465
10	628.202	716.384
11	879.563	853.226
12	611.061	1.577.687
13	1.405.429	1.702.884
14	1.902.102	1.426.680
15	2.364.163	1.452.861
16	2.123.432	1.221.230
17	1.634.733	734.747
18	947.827	430.989
19	647.950	427.211
20	647.041	393.784
21	549.298	196.308
22	345.740	152.189
23	329.387	290.796
24	225.171	149.048
25	156.007	199.613
26	149.602	171.244
27	236.491	198.313
28	214.355	138.487
29	198.845	222.638
30	286.326	243.857
31	259.814	328.456
32	246.564	304.932
33	257.215	538.086
34	559.869	718.559

Aanvoer naar mestgebruikers met plaatsingsmogelijkheden

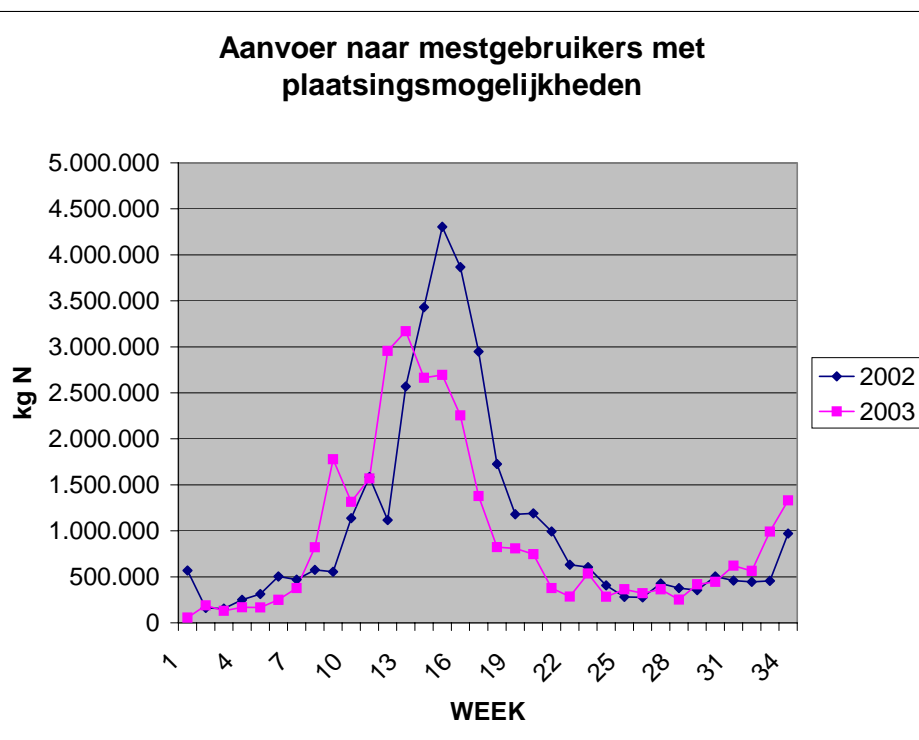
Week	2002	2003
1	286.041	29.363
2	375.116	130.125
3	457.770	197.135
4	598.360	296.167
5	773.596	390.621
6	1.052.631	527.756
7	1.310.591	727.592
8	1.629.266	1.169.369
9	1.930.808	2.137.834
10	2.559.010	2.854.218
11	3.438.573	3.707.444
12	4.049.633	5.285.131
13	5.455.062	6.988.015
14	7.357.164	8.414.695
15	9.721.327	9.867.556
16	11.844.759	11.088.786
17	13.479.492	11.823.533
18	14.427.319	12.254.522
19	15.075.269	12.681.733
20	15.722.310	13.075.517
21	16.271.609	13.271.825
22	16.617.349	13.424.014
23	16.946.736	13.714.810
24	17.171.908	13.863.858
25	17.327.914	14.063.471
26	17.477.516	14.234.715
27	17.714.007	14.433.028
28	17.928.363	14.571.515
29	18.127.208	14.794.154
30	18.413.534	15.038.011
31	18.673.349	15.366.467
32	18.919.912	15.671.399
33	19.177.127	16.209.485
34	19.736.997	16.928.044

Aanvoer naar mestgebruikers met plaatsingsmogelijkheden cumulatief

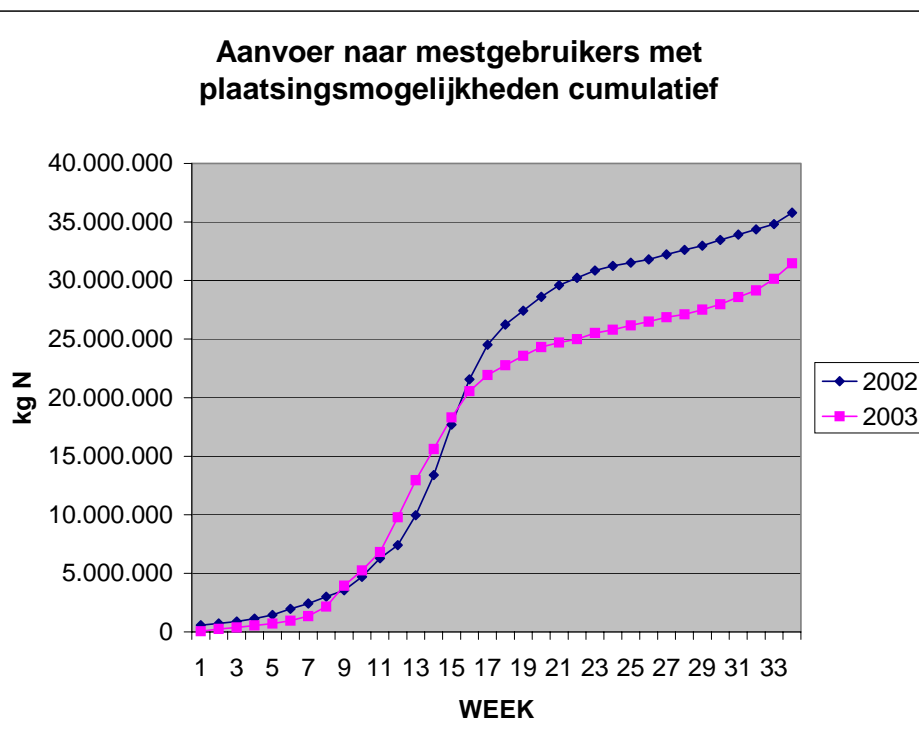

Figuur 13 *Vergelijking van de aanvoer van dierlijke mest naar de mestgebruikers, per week voor 2002 en 2003, in kg P₂O₅*

Week	2002	2003
1	569.013	55.909
2	162.539	188.948
3	155.481	129.993
4	250.439	169.264
5	313.503	166.068
6	503.066	249.067
7	470.768	376.588
8	576.064	821.102
9	554.423	1.778.741
10	1.137.751	1.316.268
11	1.586.016	1.568.177
12	1.116.604	2.956.154
13	2.568.954	3.169.140
14	3.430.214	2.664.759
15	4.305.387	2.694.539
16	3.866.750	2.255.965
17	2.950.194	1.379.199
18	1.727.680	823.922
19	1.179.826	809.952
20	1.188.181	746.556
21	993.747	378.647
22	631.801	286.283
23	605.036	534.480
24	406.483	282.379
25	280.987	363.940
26	276.459	321.564
27	428.272	365.214
28	377.314	250.748
29	356.266	417.257
30	502.706	445.585
31	458.177	619.654
32	445.073	563.923
33	455.891	991.074
34	971.325	1.330.150

Week	2002	2003
1	569.013	55.909
2	731.552	244.857
3	887.033	374.850
4	1.137.472	544.114
5	1.450.975	710.182
6	1.954.041	959.249
7	2.424.809	1.335.837
8	3.000.873	2.156.938
9	3.555.296	3.935.680
10	4.693.047	5.251.948
11	6.279.063	6.820.125
12	7.395.667	9.776.279
13	9.964.621	12.945.419
14	13.394.835	15.610.179
15	17.700.222	18.304.717
16	21.566.973	20.560.683
17	24.517.166	21.939.881
18	26.244.846	22.763.804
19	27.424.673	23.573.755
20	28.612.853	24.320.311
21	29.606.600	24.698.959
22	30.238.401	24.985.242
23	30.843.437	25.519.722
24	31.249.921	25.802.101
25	31.530.907	26.166.041
26	31.807.367	26.487.605
27	32.235.639	26.852.818
28	32.612.953	27.103.566
29	32.969.220	27.520.823
30	33.471.925	27.966.409
31	33.930.102	28.586.063
32	34.375.175	29.149.986
33	34.831.066	30.141.060
34	35.802.391	31.471.209

Figuur 14 Vergelijking van de aanvoer van dierlijke mest naar de mestgebruikers, per week voor 2002 en 2003, in kg P₂O₅

6. Geschat gebruik van dierlijke mest in 2003

Om dit te kunnen realiseren moeten we het aantal dieren kennen in 2003, de mesttransporten en de oppervlakte van de verschillende teelten in 2003. Omdat niet al deze gegevens beschikbaar zijn werd de dierlijke productie genomen van 2001, het teeltplan van 2002 en de transporten van 2003. Ook de eindstock van 2003 kon nog niet worden ingeschat. Het zou kunnen dat bedrijven die voorlopig geen mestafzet vinden hun mest stockeren. Met deze randvoorwaarden in acht genomen is het duidelijk dat er fouten kunnen liggen in het geschatte gebruik van dierlijke mest in 2003.

6.1 Rundveehouders in kwetsbaar gebied water

Uit een selectie van 860 rundveebedrijven (90% van de productie is afkomstig van rundvee), allen gelegen in kwetsbaar gebied, bleek dat de helft van deze bedrijven een geschatte mestbalans hadden die overbemesting aanduidde. Hierbij werd er gerekend met de normen van de derogatie. Welke initiatieven deze bedrijven al hebben genomen (minder dieren, meer grond, ...) of nog zullen nemen (later dit jaar nog mest afvoeren, meer mest in stock houden in afwachting, ...) is uiteraard onduidelijk. Toch hebben er 120 bedrijven die een geschatte overbemesting hadden nog mest aanvaard. Dit is 30 % van het aantal geschatte overbemestingsbedrijven. Het is heel onwaarschijnlijk dat deze bedrijven nog mest zullen afvoeren. De potentiële overbemesters hadden een geschat gebruik van 260 kg N op jaarbasis. Al deze rundveebedrijven samen hadden een geschat gebruik van 210 kg N/ha.

6.2 Akkerbouwers in algemeen gebied

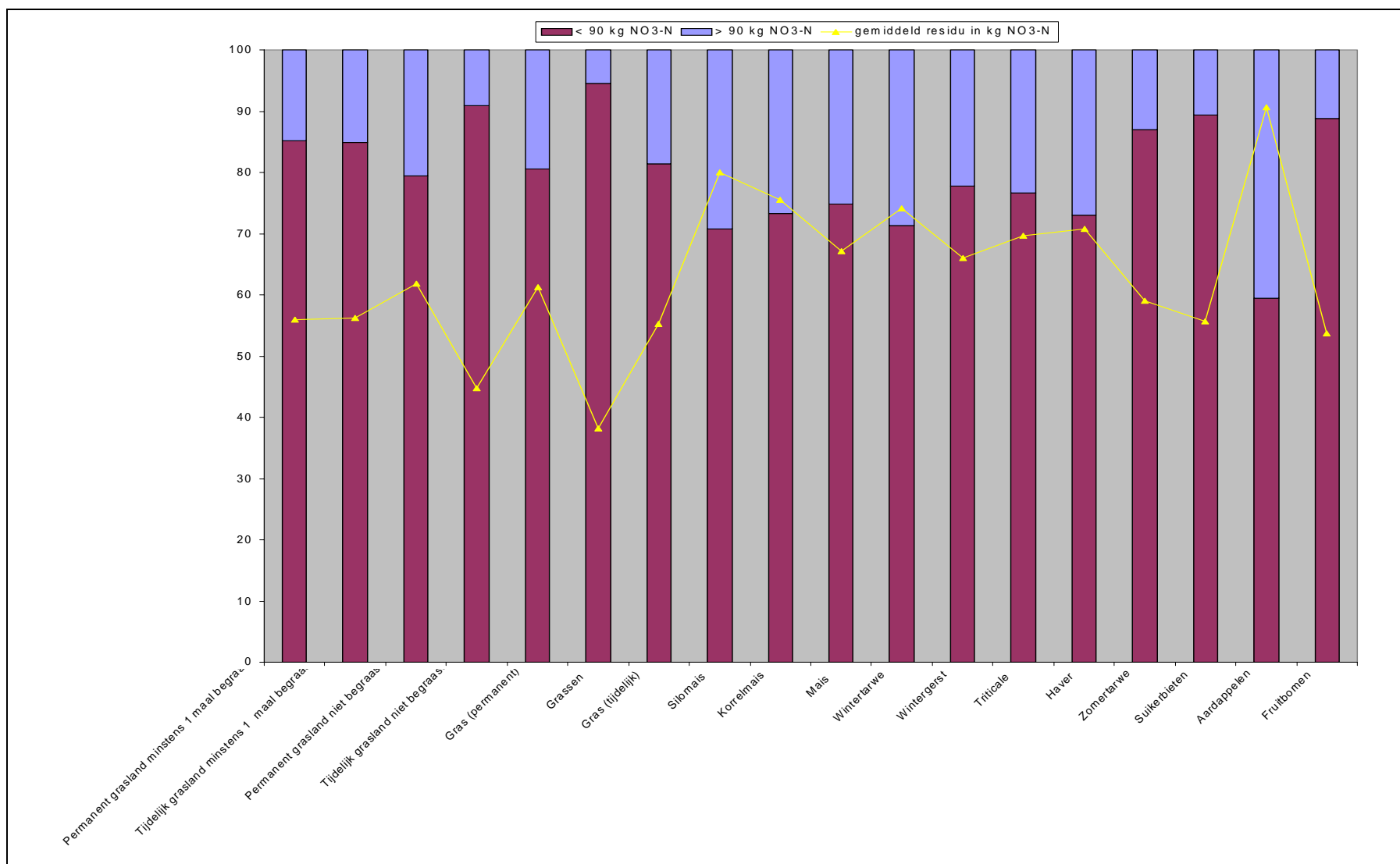
Uit een selectie van 550 akkerbouwbedrijven in algemeen gebied blijkt dat het aantal potentiële overbemesters beperkt bleef tot een 30-tal of 6%. Deze potentiële overbemesters hadden een gemiddelde bemesting van 313,3 kg N/ha op jaarbasis. Terwijl deze totale groep, voorlopig, slechts een gebruik had van 83 kg N/ha. Dit gebruik zal vermoedelijk nog veel stijgen omdat veel van deze akkerbouwbedrijven granen telen, waarvan meestal de stoppel wordt bemest.

7. Nitraatresidu in de bodem

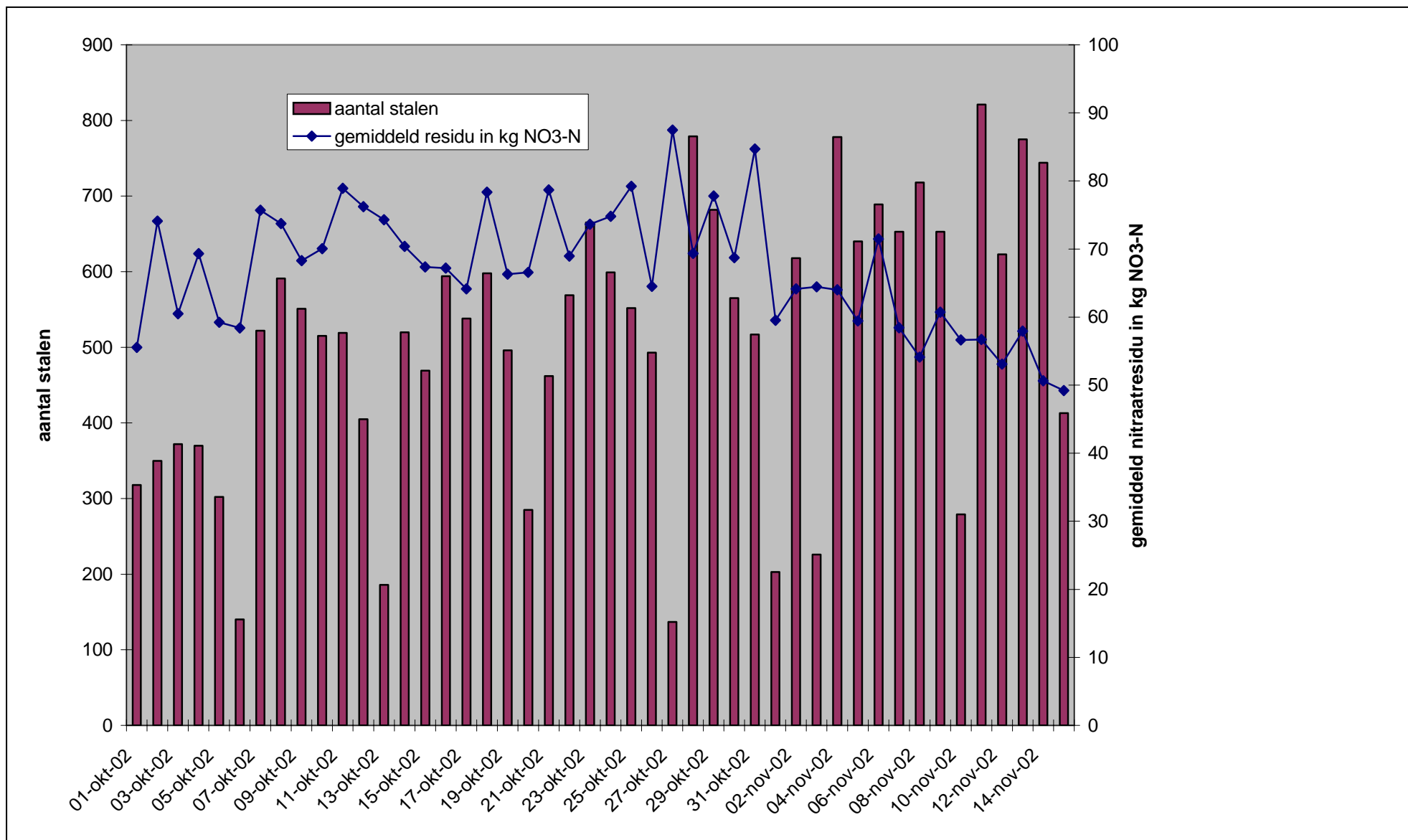
In 2002 zijn er enkel resultaten beschikbaar van residumetingen in het kader van beheerovereenkomsten. In Tabel 41 wordt er een overzicht gegeven van alle resultaten per teelt. Hieruit blijkt dat het gemiddeld nitraatresidu 66 kg NO₃-N bedroeg. In 2000 was er een gemiddelde van 43 kg NO₃-N. Het gemiddelde nitraatresidu voor alle teelten (met een representatief aantal stalen van meer dan 100) was kleiner dan 90 kg NO₃-N, behalve aardappelen dat net boven de 90 kg NO₃-N uitkomt. In totaal voldeed 78 % van alle stalen.

Tabel 41 Overzicht gegevens nitraatresidu in de bodem bij beheerovereenkomsten 2002

Teelt	Nitraatresidu						Aandeel goede		alle stalen		
	< 90 NO ₃ -N			> 90 NO ₃ -N			in %		gemiddeld in kg NO ₃ -N	oppervlakte (ha)	aantal stalen
	gemiddeld in kg NO ₃ -N	oppervlakte (ha)	aantal stalen	gemiddeld in kg NO ₃ -N	oppervlakte (ha)	aantal stalen	oppervlakte	aantal			
Permanent grasland minstens 1 maal begraasd	41	6.075	4.350	140	1.062	768	85	85	56	7.137	5.118
Wintertarwe	52	3.559	2.424	128	1.429	987	71	71	74	4.988	3.411
Silomais	52	3.201	2.406	147	1.320	1.007	71	70	80	4.521	3.413
Suikerbieten	47	2.594	1.677	124	310	210	89	89	56	2.904	1.887
Fruittbomen	42	1.616	704	153	204	86	89	89	54	1.820	790
Korrelmais	51	1.312	950	143	480	348	73	73	75	1.792	1.298
Aardappelen	56	980	650	142	669	439	59	60	91	1.649	1.089
Wintergerst	49	1.114	806	130	319	217	78	79	66	1.433	1.023
Tijdelijk grasland minstens 1 maal begraasd	42	1.067	750	137	190	135	85	85	56	1.257	885
Gras (permanent)	38	502	373	165	121	84	81	82	61	624	457
Permanent grasland niet begraasd	36	441	421	166	114	106	79	80	62	555	527
Mais	44	365	223	136	123	76	75	75	67	488	299
Cichorei	50	358	221	131	114	68	76	76	69	472	289
Vollegrond groenten	43	336	223	154	104	68	76	77	69	441	291
Grassen	33	400	383	121	23	22	94	95	38	423	405
Tijdelijk grasland niet begraasd	37	378	311	122	38	30	91	91	45	416	341
Vezelvas	46	267	158	133	138	80	66	66	75	405	238
Triticale	51	230	183	127	70	59	77	76	70	300	242
Gras (tijdelijk)	34	167	81	132	38	23	81	78	55	205	104
Haver	54	110	97	121	41	33	73	75	71	151	130
Erwten, andere dan droog geoogst	48	112	70	154	35	20	76	78	72	147	90
Tuin- en veldbonen	56	85	53	133	61	36	58	60	87	146	89
Voederbieten	39	117	109	163	6	6	95	95	45	123	115
Zomertarwe	50	105	85	108	16	15	87	85	59	121	100
Zomergerst	44	100	75	143	17	13	86	85	59	117	88
Witlof	27	107	81	112	6	3	95	96	30	113	84
Aardbeien	52	84	35	147	17	11	83	76	75	101	46
Boomkweek	44	52	40	161	42	29	55	58	93	93	69
Graszaad	31	86	52	115	3	2	97	96	34	89	54
Andere bedekking	48	48	39	154	11	9	81	81	68	59	48
Andere	35	44	31	133	15	11	75	74	61	59	42
ONBEKEND	51	42	23	132	13	7	77	77	70	55	30
Stambonen	54	24	16	163	20	15	55	52	106	43	31
Natuurlijke bedekking	47	23	20	110	10	8	70	71	65	33	28
Vlas	28	21	11	167	9	5	70	69	71	31	16
Braak	43	23	20	129	5	4	81	83	58	28	24
Grasland	27	23	19	156	3	3	87	86	45	27	22
Mengsel van grassen en vlinderbloemige	35	23	26	109	2	1	92	96	38	25	27
Andere gewassen	36	19	13	159	5	4	81	76	65	24	17
Andere granen	15	20	16	111	1	1	93	94	21	22	17
Andere bedekking (mengsel)	32	14	16	129	4	3	79	84	47	17	19
Vlinderbloemigen	65	15	12	111	2	2	89	86	72	17	14
Tuin- en veldbonen droog geoogst	37	2	1	164	14	8	12	11	150	16	9
Ander vlas dan vezelvas (=olievlas)	60	11	6	135	3	2	77	75	79	14	8
Niet eetbare tuinbouwgewassen		0	0	165	14	8	0	0	165	14	8
Sierplanten	68	7	7	148	7	6	53	54	105	14	13
Winterrogge	37	11	9	98	1	1	92	90	43	12	10
Zomerkoolzaad	39	11	6	0	0	0	100	100	39	11	6
Erwten, droog geoogst	57	3	2	121	4	3	47	40	96	7	5
Ajuinen	56	3	2	101	4	2	38	50	78	7	4
Wortelen industrie	46	5	3	0	0	0	100	100	46	5	3
Erwten/Bonen industrie	56	5	3	0	0	0	100	100	56	5	3
Andere bedekking waaronder fauna	21	4	4	0	0	0	100	100	21	4	4
Groenten industrie		0	0	142	4	2	0	0	142	4	2
Luzerne	59	2	1	95	2	1	53	50	77	4	2
Fruitstruiken	89	4	2	0	0	0	100	100	89	4	2
Spelt	59	4	3	0	0	0	100	100	59	4	3
Klavers	87	1	1	103	1	1	50	50	95	3	2
N-arm oogst zelfde jaar	19	1	1	133	1	1	44	50	76	3	2
Erwten/Bonen vers gebruik	89	2	1	0	0	0	100	100	89	2	1
Zomerkool- en raapzaad		0	0	97	2	1	0	0	97	2	1
Zomerrogge	38	2	1	0	0	0	100	100	38	2	1
Fruit(struiken + aardbeien)	21	1	2	0	0	0	100	100	21	1	2
Gierst		0	0	124	1	1	0	0	124	1	1
Rogge	42	1	1	0	0	0	100	100	42	1	1
Totale	46	26.343	18.309	139	7.267	5.091	78	78	66	33.609	23.400

Figuur 15 Procentuele verdeling van de oppervlakte met een gehalte van meer en minder dan 90 kg NO₃N voor de belangrijkste teelten met aanduiding van het gemiddelde nitraatresidu per teelt

Figuur 16 Gemiddeld nitraatresidu en het aantal stalen uitgezet in de tijd

8. Ammoniakreductie uit de veeteeltsector in Vlaanderen

8.1 Doelstellingen

In de Europese richtlijn 2001/81/Eg (ook wel NEC-richtlijn genoemd - National Emission Ceilings) werden nationale emissieplafonds voor bepaalde luchtverontreinigende stoffen vastgelegd. In het kader van deze richtlijn kreeg België een nationaal emissieplafond van 74 kton NH₃ toegewezen. Dit plafond, dat bereikt werd na onderhandeling, is slechts een tussentijdse doelstelling die dient gerealiseerd te worden tegen 2010. De oorspronkelijke emissieplafonds die de commissie had voorgesteld (de NEC⁺-plafonds – deze dienen gehaald te worden om de milieudoelstellingen volledig te bereiken) lagen voor de meeste landen lager (dus strenger). Voor België bedroeg dit NEC⁺-plafond 57 kton NH₃. Momenteel worden de soepeler plafonds uit de richtlijn herzien, een proces dat dient afgerond te worden in 2004. Dit zal hoogstwaarschijnlijk aanleiding geven tot strengere emissieplafonds voor de periode na 2010.

Het Belgische emissieplafond voor NH₃ werd door de Interministeriële Conferentie Leefmilieu van 16 juni 2000 opgesplitst in 2 subplafonds: 45 kton voor Vlaanderen (of een reductie met 43.6% t.o.v. 1990) en 29 kton voor Wallonië (een reductie met 1.2% t.o.v. 1990). Daarnaast werd het Vlaamse plafond indicatief verdeeld over de verschillende sectoren: voor de veeteeltsector werd een plafond van 42.3 kton voorgesteld en voor het gebruik van kunstmest 2 kton. De overige 0.7 kton werd toegewezen aan de sector industrie. Aan de sector verkeer werd geen plafond toegewezen. De bepalingen van de NEC-richtlijn werden bovendien recentelijk omgezet in Vlaamse wetgeving (hoofdstuk 2.10 van VLAREM-2, ingevoegd bij besluit van de Vlaamse Regering van 14 maart 2003).

8.2 Evolutie van de NH₃ emissie

De landbouwsector is verantwoordelijk voor 96% van de totale NH₃ emissie in Vlaanderen. Het overgrote deel van deze emissie is afkomstig van de veeteelt (95%) en doet zich voor tijdens de opeenvolgende schakels van het agrarisch productiesysteem (stal, aanwending, opslag, weide). De overige 5% van de NH₃ emissie uit de landbouwsector wordt veroorzaakt door het gebruik van N-kunstmeststoffen. Naast de landbouw zijn verkeer en industrie verantwoordelijk voor de overige 4% van de totale NH₃ emissie in Vlaanderen.

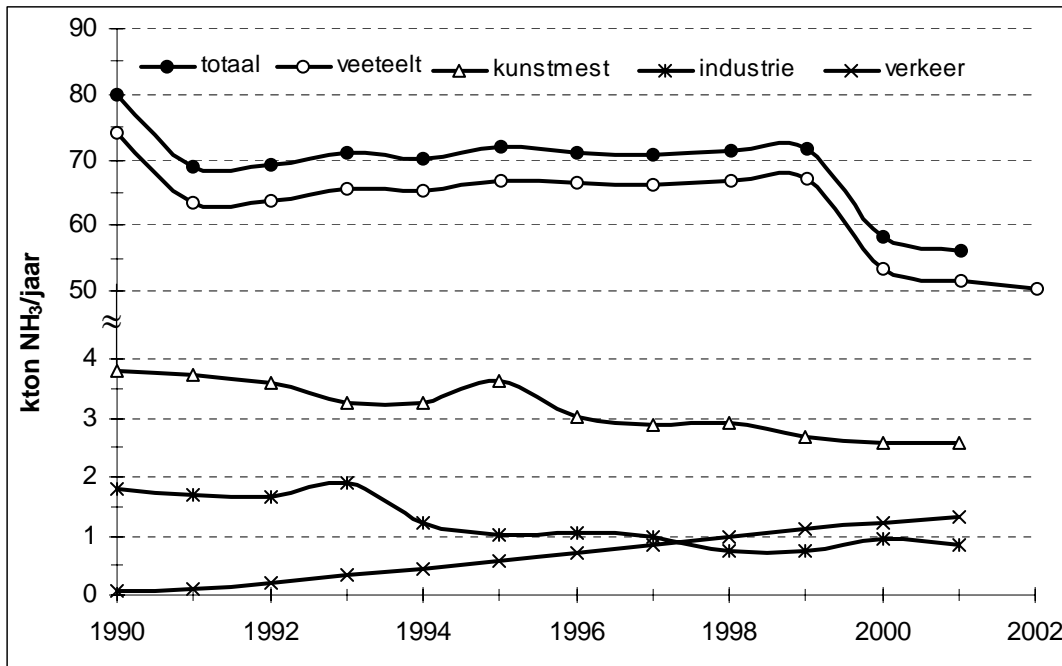
8.2.1 Periode 1990-2001

Tussen 1990 en 2001 daalde de totale NH₃ emissie in Vlaanderen van 79.9 kton tot 56.2 kton (zie Figuur 17).

Deze reductie is voornamelijk te danken aan de vermindering van de ammoniakemissie uit de veeteeltsector. Voornamelijk maatregelen m.b.t. het emissiearm aanwenden van dierlijke mest hebben een bijzonder grote impact gehad. Het in voege treden van het mestdecreet in 1991 en de maatregelen die hierin opgenomen werden m.b.t. het binnen de 24 uur onderwerken van mest op bouwland zorgden voor een eerste sterke daling in de NH₃ emissie. Het afdekken van de mestopslag, zoals opgelegd door Vlarem II (1995) zorgde eveneens voor een bijkomende daling in de emissie. Sedert 2000 (MAP2bis) werd zowel op bouwland als op grasland emissiearm aanwenden van dierlijke mest verplicht. Dit zorgde opnieuw voor een bijkomende reductie. Ondanks het feit dat de

dieraantallen in 2001 hoger liggen dan die in 1990 werd door de veeteelt een emissiereductie van 22.8 kton NH₃ gerealiseerd (van 74.2 kton in 1990 naar 51.4 kton in 2001).

Het gebruik van kunstmest en de daaraan gekoppelde ammoniakemissie vertoont een duidelijk dalende trend (1990-2001: -1.2 kton). Verwacht wordt dat deze dalende trend zich nog een tweetal jaar zal doorzetten waarna er een stabilisatie in het gebruik van kunstmest zal komen (op voorwaarde dat de eindbemestingsnormen niet meer wijzigen). De ammoniakemissie door gebruik van kunstmest zal zich dan vermoedelijk stabiliseren rond de 2 kton NH₃.

Figuur 17. Evolutie van de NH₃ emissie in de periode 1990-2001 voor de verschillende sectoren (Bron VMM)

De NH₃ emissie uit de sector industrie vertoont eveneens een dalende trend. Voor deze sector werd een emissiereductie met 52% (t.o.v. 1990) haalbaar geacht tegen 2010. Deze doelstelling werd reeds gerealiseerd zodat we er vanuit kunnen gaan dat de emissie voor de sector industrie min of meer constant zal blijven.

Voor de sector verkeer is t.g.v. de vervanging van het wagenpark door wagens met katalysator, een sterk stijgende trend waar te nemen. Deze trend zal zich vermoedelijk ook in de toekomst verder zetten waardoor verwacht kan worden dat de emissie door het verkeer nog zal stijgen.

8.2.2 Emissie uit de veeteeltsector in 2002

De ammoniakemissie uit de veeteeltsector is in 2002 nog verder gedaald tot 50.2 kton NH₃. Deze verdere daling is uitsluitend te wijten aan de daling in dieraantallen t.o.v. 2001. In Tabel 42 wordt een opsplitsing gegeven van de ammoniakemissie per diercategorie (rundvee, varkens, pluimvee en overig vee) en per emissiestadium (stal, opslag, aanwending en weide). Hieruit blijkt duidelijk dat varkens met een aandeel van 56% van de totale emissie, de diercategorie is met de grootste bijdrage tot de ammoniakemissie. Door de inspanningen die reeds geleverd werden op het vlak van

emissiearme aanwending, is momenteel de stal voor alle diercategorieën het belangrijkste emissiestadium.

Tabel 42. Ammoniakemissie door de landbouw in Vlaanderen in 2002 opgesplitst naar diercategorie en emissiestadium (en procentuele verdeling naar diercategorie en emissiestadium)

	Rundvee		Varkens		Pluimvee		Overig vee		TOTAAL
	ton NH ₃	%	ton NH ₃	%	ton NH ₃	%	ton NH ₃	%	(emissiestadium) ton NH ₃
Stal/interne opslag	8655	30	17383	60	2837	10	142	0	29017
%	47		62		78		39		58
Externe opslag	4,2	43	5,7	57	0	0	0	0	10
%	0,02		0		0		0		0,02
Toediening	5453	32	10570	63	783	5	66	0	16872
%	30		38		22		18		34
Weide	4166	96	0	0	0	0	152	4	4318
%	23		0		0		42		9
Totaal (diercategorie)	18277	36	27959	56	3621	7	360	1	50217

8.3 Maatregelen

Hoewel al heel wat gerealiseerd werd op het vlak van NH₃ reductie dringen zich toch bijkomende maatregelen op om het vastgelegde NEC-plafond van 45 kton NH₃ voor Vlaanderen te halen. De belangrijkste reeds genomen / te nemen maatregelen en hun effect op NH₃ emissie reductie worden hieronder opgesomd.

8.3.1 Opkoopregeling varkens, pluimvee en rundvee

In het kader van het mestbeleid werd door de Vlaamse regering een maatregel genomen om het aantal dieren (varkens, rundvee en pluimvee) te verminderen d.m.v. een opkoopregeling. Het Stopzettingsdecreet voorziet via een algemene regeling de mogelijkheid om op vrijwillige basis volledig en definitief te stoppen met het houden van dieren. Hiervoor werd een budget voorzien van 56.8 miljoen euro voor 2003. Wanneer dit budget als volgt verdeeld zou worden: 25 miljoen voor varkens, 25 miljoen voor rundvee, 6.8 miljoen voor pluimvee, (wat ook blijkt in de praktijk) dan zou de overeenkomstige daling in dieraantallen aanleiding geven tot een NH₃ emissie reductie met 1.7 kton NH₃.

8.3.2 Verstrenge regeling voor emissiearm aanwenden van dierlijke mest

Als gevolg van de recente wijzigingen van het mestdecreet (B.S. 8 mei 2003) wordt het inregenen en het spreiden bij regenweer, beide minder efficiënte emissiearme aanwendingstechnieken, geschrapt uit het mestdecreet. Voortaan zijn enkel de meer efficiënte technieken (injectie en sleepslang bij grasland en beteelde cultuurgrond; injectie of inwerken binnen de 2 uur op onbeteelde cultuurgrond) voor het aanwenden van mengmest toegelaten. Afhankelijk van de keuzes die gemaakt worden m.b.t. de verschillende aanwendingstechnieken en de efficiëntie waarmee ze toegepast worden, kan de NH₃

emissiereductie variëren. De bijkomende reductie door de verstrengde regeling voor emissiearm aanwenden wordt geschat op 3.9 ton NH₃.

8.3.3 Introductie van emissiearme staltechnieken

In een recente VLAREM-wijziging (Besluit van de Vlaamse Regering ...²) werd bepaald dat nieuw te bouwen stallen vanaf nu emissiearm uitgevoerd moeten worden. Aangezien moeilijk ingeschat kan worden hoeveel nieuwe stallen er zullen gebouwd worden, is de volledige impact van deze Vlarem-wijziging op de NH₃ reductie eerder moeilijk in te schatten.

Daarnaast zullen in uitvoering van de IPPC-richtlijn (96/61/EG) de sectorale voorwaarden voor de IPPC bedrijven (meer dan 40.000 kippen, meer dan 2.000 mestvarkens of meer dan 750 zeugen – in Vlaanderen een 600-tal veehouderijen) tegen 31 oktober 2007 herzien moeten worden. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de aanbevelingen van de Bref-studie Intensive Livestock. Deze bepaalt expliciet dat het realiseren van 40% ammoniakemissiereductie (en meer voor bepaalde diercategorieën) de beste beschikbare techniek is voor deze (grotere) bedrijven. Het invoeren van emissiearme stallen op deze bedrijven zou resulteren in een vermindering van de NH₃ emissie met 1.5 kton.

8.3.4 Autonome afname van de rundveestapel

De rundveestapel kende in de periode 1990-2001 een dalende trend. Wanneer we deze trend doortrekken naar 2010, kan er verwacht worden dat de melkveestapel met 5% zal dalen t.o.v. 1990 en de rest van de rundveestapel met 25%. Uitgaande van deze prognose zal de NH₃ emissie nog eens met 1.1 kton extra afnemen, bovenop de emissiereductie door de verminderde dieraantallen in het kader van de opkoopregeling.

8.3.5 Voedertechische maatregelen.

Indien het stikstofgehalte in de voeding van dieren beter wordt aangepast aan de nood gedurende het groeiproces, zal de stikstofexcretie in de mest gereduceerd worden. De meest efficiënte manier om dit te realiseren is het verlagen van het ruw eiwitgehalte in het rantsoen. Ook door het gebruik van meerfasevoeding of multifasevoeding al dan niet in combinatie met een betere afstemming van het voeder op de aminozuurbehoefte van de dieren kan de stikstofexcretie bij varkens en pluimvee aanzienlijk verlaagd worden. Een vermindering van de stikstofexcretie met 10% voor varkens en pluimvee vertaalt zich in een reductie van de emissie met 1.1 kton NH₃. Het realiseren van voedertechische maatregelen sluit nauw aan bij de eerste pijler van het mestbeleid nl. aanpak aan de bron.

² Eerste principiële goedkeuring 23.04.03, tweede principiële goedkeuring na aanpassingen op basis van advies van SERV en MINA-raad op 18.06.03

8.3.6 Verwerking van het mestoverschot (derde pijler van het mestbeleid) met aanvaardbare NH₃ verliezen.

Wanneer we rekening houden met de plaatsingsruimte voor dierlijke mest en de dierlijke N productie, zal er op termijn een aanzienlijk deel van de N uit dierlijke mest verwerkt moeten worden. Wanneer deze N niet meer op het land gebracht wordt, dan zal deze ook geen aanleiding geven tot NH₃ emissies. Anderzijds zal het verwerken van mest ook aanleiding geven tot NH₃ emissie. Hoeveel deze emissie bedraagt, is sterk afhankelijk van de mestverwerkingsinstallatie. In het algemeen zullen grootschalige installaties beter presteren op het gebied van emissiebeperking dan kleinschalige installaties. Grootschalige installaties zullen redelijkerwijs voorzien zijn van een luchtafzuiging gevolgd door een zure wassing. Dit is een bijzonder efficiënte techniek voor het verwijderen van de NH₃ die tijdens het verwerkingsproces (kan) vrijkomen. Afhankelijk van het feit of deze grootschalige installaties ruwe mengmest of enkel dikke fractie verwerken (waardoor er voordien op het bedrijf nog gescheiden dient te worden), wordt het NH₃ verlies geschat op 2 tot 5 % van de aanwezige N in de mest (gemiddeld 3.5%). Kleinschalige installaties zijn gezien hun aard vaak minder efficiënt in het beperken van gasvormige N verliezen. De NH₃ emissie van dergelijke installaties wordt geschat op 5 tot 10% van de aanwezige N in de mest (gemiddeld 7.5%). In het kader van de NH₃ emissie beperking is het dus belangrijk een beleid te voeren dat streeft naar een maximale verwerking van dierlijke mest in grootschalige installaties. In geval 70% van het overschot verwerkt wordt in grootschalige installaties en 30% in kleinschalige installaties, zal de NH₃ reductie door mestverwerking 2.5 kton NH₃ bedragen.

8.3.7 Besluit

Op basis van bovenstaande maatregelen komt het er concreet op neer dat de veeteelt een emissiedoelstelling van 39.2 kton NH₃ kan realiseren tegen 2010 wanneer alle bovenstaande maatregelen genomen/uitgevoerd worden en wanneer de verliezen uit mestverwerking maximaal 5% bedragen.

Tabel 43. NH₃ emissiereductie verbonden aan de verschillende maatregelen

<u>Maatregel</u>	<u>kton NH₃</u>
Emissie uit de veeteelt 2002	50,2
Opkoopregeling 2003	-1,7
Verstrenge de regeling emissiearme aanwending	-3,9
Emissiearme staltechnieken IPPC bedrijven	-1,5
Autonome afname rundveestapel	-1,1
Voedertechische maatregelen	-1,1
Verwerking mestoverschot (5% verlies)	-2,5
<u>Prognose</u>	<u>38,4</u>

8.4 Wetenschappelijk onderzoek

8.4.1 Project emissiearme aanwending

Momenteel loopt er in samenwerking met het Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek (CLO) nog een onderzoeksproject (tot februari 2004) waarbij emissiearme aanwendingstechnieken via praktijkonderzoek geëvalueerd worden. In eerste instantie werd meetapparatuur ontwikkeld om NH₃ emissiemetingen onder veldomstandigheden uit te voeren (micrometereologische massabalansmethode). Deze meetapparatuur wordt nu gebruikt om de emissies van verschillende spreidingstechnieken onder veldomstandigheden in te schatten. Dit project moet mee helpen het beeld te vervolledigen van de doeltreffendheid en efficiëntie van verschillende emissiearme technieken. Er wordt specifiek aandacht geschonken aan het effect van de afstelling en het verdeelpatroon van de machines op de ammoniakemissie. In het kader van dit project zal eveneens een beoordelingsrichtlijn voor (nieuwe) emissiearme aanwendingsapparatuur opgesteld worden.

Op basis van de resultaten van dit en voorgaande projecten kan in de toekomst gewerkt worden aan de ontwikkeling van een certificeringssysteem voor het toekennen van een kwaliteitslabel aan emissiearme aanwendingsapparatuur (controle naleving typereglement bij fabrikant) en een keuringscertificaat voor bestaande emissiearme aanwendingsapparatuur.

8.4.2 Stallenproject

Naast het stalconcept, zijn er een groot aantal factoren (ventilatie, management, ...) die de ammoniakemissie uit stallen beïnvloeden. De emissiefactoren van traditionele en emissiearme stalsystemen zijn bijgevolg onderhevig aan nogal wat variatie en onzekerheid. Het bepalen van deze emissiefactoren op zich is, door de lange meetduur, bovendien een bijzonder dure aangelegenheid. Momenteel loopt er een wetenschappelijk onderzoek m.b.t. de validatie van de meetprocedure voor de bepaling van geur- en ammoniakemissies van referentieveestallen. Dit meetprotocol moet toelaten om op een eenduidige wijze de ammoniak uit stallen te meten, te evalueren en emissiefactoren voor de Vlaamse stallen af te leiden. Dit onderzoek loopt nog tot eind 2004. Uit de tussentijdse resultaten blijkt dat de verkorte meetprocedure inderdaad de mogelijkheid biedt om op basis van minder meetdagen en van eenvoudig meetbare variabelen de NH₃ emissiefactor op jaarbasis te bepalen. Dit kan het kostenplaatje voor het uitmeten van bestaande en nieuwe stalconcepten serieus drukken.

9. De crisis rond de vogelpest

De vogelpestcrisis in het jaar 2003 heeft een grote impact gehad op de pluimveehouderij in de betrokken gebieden. Het verwijderen van de mest en de opruiming van de besmette bedrijven heeft in het jaar 2003 extra inspanningen gevergd.

Vanaf de eerste uitbraken van vogelpest in Nederland werd de situatie door de Mestbank op de voet gevolgd en werd er een communicatielijn opgestart met het Federaal Agentschap voor Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) om de nodige informatie uit te wisselen en de verbodsbepalingen m.b.t. de mesttransporten en de controles hierop te bespreken.

Na de eerste uitbraak in Vlaanderen heeft de Mestbank dan ook deze communicatielijn verder uitgebreid. Vanaf dat moment stond de Mestbank online in verbinding met de contactpersoon van het FAVV. Het FAVV als bevoegde overheid besliste om zich in eerste instantie te richten op het inperken en isoleren van de Aviaire influenza. Dit gebeurde in eerste instantie door het oprichten van beschermingszones, toezichtsgebieden en bufferzones rond de haarden. Daarna werd onmiddellijk gestart met het ruimen van de dieren.

In de afgebakende gebieden werd m.b.t. tot het vervoer van pluimveemest een verbod uitgevaardigd. Op dit verbod werd door de Mestbank i.s.m. het FAVV controle uitgevoerd.

Nadat de dieren in een aantal zones werden geruimd, werd beslist om de dierlijke mest die potentieel een groot gevaar vormde voor verdere verspreiding van het virus op te ruimen. De Mestbank heeft samen met het FAVV de mogelijke oplossingen onderzocht. Er werd gestreefd naar de meest haalbare oplossing waarbij er geen risico meer bestond op verdere verspreiding. Voor de verwerking van de mest werd een draaiboek samengesteld en werden onderhandelingen gevoerd met de mogelijke verwerkers. De mestbank heeft eveneens de inventaris van de mest op de bedrijven in de verschillende zones gemaakt en de controles op het terrein tijdens de ruiming uitgevoerd.

Voor de volgende verwerkingsmethodes is geopteerd:

1. De pluimveemest van de haarden werd verbrand bij INDAVER
2. Voor de bedrijven in de gebieden waar het pluimvee is geruimd werd voor de verschillende soorten pluimveemest voor volgende oplossingen geopteerd
 - a. De droge pluimveemest werd afgevoerd voor verwerking naar de substraatbereiders Walkro en De Klein gelegen in het toezichtsgebied in Limburg
 - b. De vloeibare pluimveemest werd afgevoerd naar een centrale opslagplaats, nl Partoens in Bree, de mest werd afgevoerd naar een verwerkingsinstallatie in Nederland van zodra de uitbraak volledig achter de rug was.
 - c. De Vochtig / vaste pluimveemest werd afgevoerd naar een centrale opslagplaats, nl Nooyen in Bree, de mest werd afgevoerd naar een verwerkingsinstallatie in Nederland van zodra de uitbraak volledig achter de rug was.

In Tabel 44 wordt een overzicht gegeven van de geruimde mest.

Tabel 44 *Overzicht van de geruimde mest ten gevolge van de vogelpest*

Haarden					
	behandeling	Aantal inrichtingen	Tonnage	Start	Einde
Limburg	Verbranding	5	416	8/mei	16/mei
Antwerpen	Verbranding	3	555	8/mei	23/mei
Totaal		8	971		

Overzicht geruimde bedrijven + niet-geruimde bedrijven met mest					
	Mestsoort	Aantal Inrichtingen	Tonnage	Start	Einde
Limburg	Droge mest	83	4.874	9/mei	30/mei
	Vloeibare mest	15	4.530	22/mei	11/juni
	Vochtig / Vast	15	3.136	25/mei	13/juni
Antwerpen	Droge mest	20	1.453	25/mei	10/juni
	Vloeibare mest	3	320	27/mei	3/juni
	Vochtig / Vast	8	905	25/mei	13/juni
Totaal		144	15.218		

10. Meetresultaten in oppervlaktewater en grondwater.

10.1 Oppervlaktewater

De meest recente gegevens uit de MAP- meetpunten per meetpunt zijn terug te vinden op de website van de VMM : <http://www.vmm.be>

In het jaarrapport waterkwaliteit 2002, uitgebracht door de Vlaamse Milieumaatschappij, staan de resultaten vermeld van de MAP-meetpunten van de laatste 3 jaren, tot en met mei 2003. Het percentage van de MAP-meetplaatsen waar de nitraatconcentratie in oppervlaktewater minstens één maal de 50 mg/liter-drempel overschreed, wordt weergegeven in Tabel 45 voor de laatste 3 jaar per provincie en in Tabel 46 per bekken.

Tabel 45 *Het percentage van de MAP-meetplaatsen waar de nitraatconcentratie in oppervlaktewater minstens één maal de 50 mg/liter-drempel overschreed per provincie, voor de laatste 3 jaar (Bron VMM).*

Provincie	Juli 2000-april 2001	Juli 2001-april 2002	Juli 2002-mei 2003
West-Vlaanderen	71	66	56
Limburg	50	42	21
Oost-Vlaanderen	45	25	19
Antwerpen	31	22	26
Vlaams-Brabant	23	14	12
Vlaanderen	50	41	30

Tabel 46 *Het percentage van de MAP-meetplaatsen waar de nitraatconcentratie in oppervlaktewater minstens één maal de 50 mg/liter-drempel overschreed, per bekken (Bron VMM).*

Bekken	% Map-meetplaatsen
Leie	72
IJzer	60
Maas	40
Brugse Polders	28
Boven-Schelde	25
Beneden-Schelde	17
Gentse Kanalen	17
Dijle & Zenne	13
Demer	6
Nete	8
Dender	0
Vlaanderen	30

10.2 Grondwater

Uit het grondwatermeetnet zijn er nog geen resultaten bekend gemaakt. Deze eerste gegevens zullen worden vrijgegeven in het najaar van 2003 door AMINAL, Afdeling Water. De gegevens per meetpunt zullen beschikbaar gesteld worden op de Databank Ondergrond Vlaanderen, waar Aminal, afdeling Water verantwoordelijk voor is. Deze databank is raadpleegbaar via : <http://dov.vlaanderen.be>

11. Nutriëntenhalte

11.1 Wat is nutriëntenhalte ?

Bij de inwerkingtreding van MAP IIbis op 30 maart 2000 werd een belangrijke nieuwe brongerichte maatregel ingevoerd. De nutriëntenhalte moet ervoor zorgen dat de productie van dierlijke mest (de nutriënten difosforpentoxide en stikstof) de eerstvolgende jaren een absolute halt toegeroepen wordt. Door een verdere stijging van de mestproductie zouden de resultaten die gehaald worden via betere voeders, oordeelkundige bemesting en/of mestverwerking immers deels of zelfs volledig verloren gaan (decreetswijzigingen van 11 mei 1999 en 3 maart 2000).

Op 8 december 2000 werd een wijzigingsdecreet goedgekeurd waarbij er nog een belangrijke bijsturing gebeurde aan de nutriëntenhalte. Het aantal inrichtingen dat recht heeft op een nutriëntenhalte werd o.a. verhoogd. Tevens werd het aantal afwijkingsmogelijkheden van de basisberekening verruimd.

De procedure voor de bekendmaking van de nutriëntenhalte en de mogelijkheden tot wijziging van de nutriëntenhalte werd verder uitgewerkt in het besluit van de Vlaamse regering van 3 maart 2000 tot uitvoering van het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen (gewijzigd bij besluit van 16 maart 2001).

Om een oplossing te bieden aan een groep van inrichtingen die een te lage nutriëntenhalte hadden gekregen, werd via het wijzigingsdecreet van 28 maart 2003 een extra bepaling ingevoerd. Inrichtingen die recht hebben op een nutriëntenhalte, kunnen een nieuwe berekening krijgen wanneer de toegewezen nutriëntenhalte lager ligt dan 85% van de dierlijke productie van productiejaar 2000. De nieuwe nutriëntenhalte is gelijk 75 % van de vergunde productie tenzij de dierlijke productie van productiejaar 2000 hoger is, in dit geval is de nieuwe nutriëntenhalte gelijk aan de dierlijke productie van productiejaar 2000 (doch steeds beperkt tot maximaal de vergunde dieren aantallen).

11.1.1 Basisprincipe nutriëntenhalte

De nutriëntenhalte is de maximaal toegelaten hoeveelheid nutriënten die jaarlijks op een inrichting door de dieren geproduceerd mag worden. De nutriëntenhalte wordt uitgedrukt in kg stikstof (NHn) en in kg P₂O₅ (NHp). Door de decreetswijziging van 28 maart 2003 werd datum van de inwerkingtreding verschoven naar 1 januari 2002 en werd de nutriëntenhalte verlengd tot 31 december 2006.

Wanneer de mestproductie die berekend wordt op basis van de jaarlijkse gemiddelde veebezetting, deze nutriëntenhalte overschrijdt dan wordt er een superheffing opgelegd van 0,99 EURO per kg stikstof en 0,99 EURO per kg P₂O₅ die teveel geproduceerd wordt.

11.1.2 Hoe werd de nutriëntenhalte berekend?

De nutriëntenhalte wordt bepaald op basis van de hoogste productie van de aangiften bij de Mestbank van de aanslagjaren 1996, 1997 en 1998. Dit komt overeen met de productie in de kalenderjaren 1995, 1996 en 1997. De Mestbank berekent zelf welke het jaar met de hoogste productie is, en

bepaalt op basis van dat jaar de nutriëntenhalte. De berekeningsmethode is beschreven in artikel 33bis van het meststoffendecreet.

De nutriëntenhalte wordt per inrichting (of deel van een inrichting) berekend.

Daarnaast zijn er in het meststoffendecreet nog verschillende uitzonderingen voorzien op deze algemene regel. Zo wordt de nutriëntenhalte op vraag van de betrokkene anders bepaald ingeval:

- er op de inrichting de voorbije jaren nog een bijkomende uitbreiding of verandering vergund is;
- van overmacht en toeval en mits voldoende motivering;
- bij een eerste installatie als landbouwer in hoofdberoep; (ingevoegd bij decreet van 8 december 2000)

Daarnaast zijn er nog specifieke regels voor inrichtingen waar melkkoeien, zeugen of pluimvee gehouden worden.

Belangrijk is wel dat de nutriëntenhalte **nooit** hoger kan zijn dan de vergunde productie. Deze vergunde productie is niet steeds eenduidig bepaald. Er is nood om alle vergunningen op de landbouwbedrijven te herzien, dit zowel naar de overheid als naar de landbouw.

De regels waaraan voldaan moet worden, werden verder uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit van 3 maart 2000 (gewijzigd bij besluit van 16 maart 2001).

11.1.3 Procedure van toekenning

Elke aangifteplichtige producent-gebruiker (veeteler, akkerbouwer of tuinbouwer) die in 2000 een inrichting uitbaatte, heeft van de Mestbank in de loop van 2000 (uiterlijk begin oktober 2000) bericht gekregen over de toegekende nutriëntenhalte. De nutriëntenhalte werd toegewezen per inrichting (of deel van een inrichting). Ingeval er gelijktijdig meer aangifteplichtige producent-gebruikers actief waren op één inrichting, werd de nutriëntenhalte in eerste instantie volgens welbepaalde regels toegewezen aan één producent gebruiker, met de mogelijkheid tot het herverdelen van de nutriëntenhalte.

Overeenkomstig de decreetswijziging van 11 mei 1999 en 3 maart 2000 kon de nutriëntenhalte alleen maar toegekend worden **aan bestaande veeteeltinrichtingen of bestaande landbouwinrichtingen** en voor zover er in de jaren 1995, 1996 of 1997 dieren gehouden werden.

Door de decreetswijziging van 8 december 2000 werd dit verruimd naar alle landbouwinrichtingen (dit zijn inrichtingen waar geen dieren gehouden worden in vergunningsplichtige stallen), en naar veeteeltinrichtingen die minstens vanaf aanslagjaar 1995 tijdig en regelmatig aangifte gedaan hebben bij de Mestbank. Kleine aangifteplichtige producenten (met een productie van minder dan 300 kg P₂O₅) werden hierbij vrijgesteld van de verplichtingen inzake nutriëntenhalte.

11.1.4 Mogelijkheden om een andere nutriëntenhalte te krijgen

Indien de betrokkene niet akkoord was met de berekende nutriëntenhalte of met het feit dat hij/zij geen nutriëntenhalte toegewezen kreeg (bijvoorbeeld omwille niet voldoen aan de definities van bestaande veeteeltinrichting of bestaande landbouwinrichting of omdat hij/zij niet over de nodige vergunningen beschikt), dan kon hij/zij binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst van de brief van de Mestbank, bij de Mestbank een verzoekschrift tot herberekening indienen.

De Mestbank onderzocht vervolgens dit verzoekschrift. In principe diende na 60 kalenderdagen de Mestbank het resultaat van dit onderzoek over te maken aan de betrokkene. Door de decreetwijziging, kon vanaf november 2000 deze timing echter niet meer gerespecteerd worden. De behandeling van de dossiers werd daarom tijdelijk opgeschort in de periode van november 2000 tot april 2001.

De resultaten van de herzieningen door de Mestbank, werden weergegeven in het voortgangsrapport 2002.

Indien de betrokkene niet akkoord was met het resultaat van dit onderzoek door de Mestbank, dan kon hij/zij tenslotte in beroep gaan bij de Minister van Leefmilieu en Landbouw. Dit beroep moest eveneens aangetekend en binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst van het resultaat van het onderzoek van de Mestbank ingediend worden.

11.1.5 Ambtshalve toekenning nutriëntenhalte ingevolge de decreetwijziging van 28 maart 2003

De nieuwe berekening van de nutriëntenhalte die mogelijk werd door de decreetwijziging van 28 maart 2003, wordt automatisch berekend en toegekend door de Mestbank.

Ongeveer 2.500 aangifteplichtigen komen potentieel in aanmerking voor een hogere nutriëntenhalte op basis van de bepalingen van het wijzigingsdecreet. Elk dossier vergt een individuele beoordeling door de Mestbank om na te gaan of de aangifteplichtige effectief recht heeft op een hogere nutriëntenhalte.

Een persbericht op 18 juli 2003 verwittigde de landbouwers ervan dat de Mestbank diegenen die na herberekening een hogere nutriëntenhalte toegewezen krijgen, hun herberekende nutriëntenhalte zal overmaken in de periode van half juli tot eind oktober 2003.

Dit onderzoek is nog lopende, zodat er nog geen definitieve cijfers beschikbaar zijn.

11.2 Vastgestelde nutriëntenhalte na beroepsprocedure

11.2.1 Initiële toekenning nutriëntenhalte

Tabel 47 bevat de resultaten van de initieel toegekende nutriëntenhalte. De resultaten zijn geactualiseerd tot 22 augustus 2003. Het verschil ten opzichte van de resultaten van het voortgangsrapport 2000 is het gevolg van enkele bijkomend verstuurd initiële bekendmakingen. Het betreft bekendmakingen die om een of andere reden nog niet verwerkt waren in de databank.

Voor meer gedetailleerde gegevens wordt verwezen naar het voortgangsrapport 2002.

Tabel 47 Initieel toegekende nutriëntenhalte (stand van zaken 22 augustus 2003)

Provincie	Aantal Bekendmakingen	Toegekende nutriëntenhalte (kg P ₂ O ₅)	Toegekende nutriëntenhalte (kg N)
Antwerpen	6.448	15.722.897	38.000.469
Limburg	5.084	8.561.352	20.942.408
Oost-Vlaanderen	9.935	19.171.666	48.335.626
Vlaams-Brabant	4.566	4.671.822	12.767.299
West-Vlaanderen	13.518	36.195.403	85.997.694
Totaal	39.551	84.323.139	206.043.495

11.2.2 Herziewingen Mestbank

Tabel 48 bevat de samenvatting van de resultaten van de extra door de Mestbank toegekende nutriëntenhalte ten opzichte van de initieel toegekende nutriëntenhalte. In 4.278 dossiers werd een bijkomende nutriëntenhalte toegekend voor in totaal ongeveer 5,5 miljoen kg P₂O₅ en 12,95 miljoen kg N.

Voor meer gedetailleerde gegevens wordt verwezen naar het voortgangsrapport 2002.

Tabel 48 Extra toegekende nutriëntenhalte na herziening nutriëntenhalte door Mestbank in kader van bezwaarprocedure (stand van zaken 22 augustus 2003)

Provincie	Aantal gegronde dossiers	Toegekende nutriëntenhalte (kg P ₂ O ₅)	Toegekende nutriëntenhalte (kg N)
Antwerpen	781	1.106.016	2.560.778
Limburg	500	566.750	1.271.238
Oost-Vlaanderen	967	1.159.517	2.774.907
Vlaams-Brabant	336	257.811	634.309
West-Vlaanderen	1.694	2.412.642	5.714.648
Totaal	4.278	5.502.736	12.955.880

11.2.3 Bezwaren bij de Minister

In totaal werden er 2.560 bezwaarschriften ingediend bij de Minister (situatie 22 augustus 2003), ofwel 6% van het aantal bekendmakingen, 34% van het aantal eerste verzoekschriften bij de Mestbank. Gedetailleerde gegevens per provincie staan vermeld in Tabel 49.

Tabel 49 Aantal ingediende bezwaren bij de minister (stand van zaken 22 augustus 2003) ten opzichte van het aantal producent-gebruikers die een verzoekschrift bij de Mestbank hebben ingediend en ten opzichte van het aantal bekendmakingen van nutriëntenhalte.

Provincie	Aantal bekendmakingen	Aantal 1 ^{ste} verzoekschriften bij Mestbank	% verzoekschriften t.o.v. bekendmakingen	Aantal bezwaren bij minister	% bezwaren t.o.v. bekendmakingen	% bezwaren t.o.v. verzoekschriften
ANTW	6.448	1.411	22%	451	7%	32%
LIMB	5.084	880	17%	253	5%	29%
OVL	9.935	1.884	19%	639	6%	34%
VLBRA	4.566	744	16%	257	6%	35%
WVL	13.518	2.810	21%	960	7%	34%
Eindtotaal	39.551	7.729	20%	2.560	6%	33%

Van de 2.551 door de minister besliste bezwaren werd 21% gegrond verklaard (533) (zie Tabel 50). Dit komt overeen met een extra toekenning van een nutriëntenhalte van ruim 385.645 kg P₂O₅ en 932.706 kg N (zie Tabel 51).

Tabel 50 Aantal behandelde en aantal gegrond verklaarde bezwaren bij de minister (stand van zaken 22 augustus 2003)

Provincie	Aantal behandelde bezwaren	Aantal gegrond verklaarde bezwaren bij minister	% gegrond
Antwerpen	448	116	26 %
Limburg	252	55	22 %
Oost-Vlaanderen	636	118	19 %
Vlaams-Brabant	255	57	22 %
West-Vlaanderen	960	187	19 %
Eindtotaal	2.551	533	21 %

Tabel 51 Aantal gegronde bezwaren bij minister en extra toegekende nutriëntenhalte (stand van zaken 22 augustus 2003)

Provincie	Aantal gegronde bezwaren bij minister	extra toegekende NH kg P ₂ O ₅	Extra toegekende NH kg N
Antwerpen	116	101.810	237.354
Limburg	55	44.569	104.857
Oost-Vlaanderen	118	81.330	206.118
Vlaams-Brabant	57	36.342	91.107
West-Vlaanderen	187	121.594	293.270
Eindtotaal	533	385.645	932.706

Tabel 52 bevat de redenen van gegrond verklaring van de bezwaren door de minister.

Tabel 52 Redenen van gegrondheid bij de door de minister gegrond verklaarde bezwaarschriften

Reden gegrondheid bezwaar	ANTW	LIMB	OVL	VLBRA	WVL	Totaal
Bestaand	10	7	4	3	23	47
Veeteeltinrichting met tijdige & regelmatige aangifte sinds AJ95 (decreetswijziging)	2	1	1	2	3	9
Landbouwinrichting (decreetswijziging)	5		4	1		10
Niet milieuvergunningsplichtig	3		4		1	8
Beschikt over milieuvergunning	19	4	15	7	36	81
Uitbreiding milieuvergunning na 1/1/1996.	6	8	26	17	43	100
Omvorming - AJ95	2			1	2	5
Omvorming - andere NH voor N		4	5	1	3	13
Geen/lagere productie omwille van overmacht & toeval	30	18	24	13	49	134
Eerste installatie	13	5	19	6	26	69
Correctie uitscheidingswaarde	8	3	6	1	17	35
Foutieve gegevens bij bepaling NH	20	7	22	5	31	85
Geen/lagere compensatie voor biggen/opfokzeugen		2				2
NH op basis van ander referentiejaar			4	1	1	6
Totaal	118	59	134	58	235	604

(*) overlapping van reden gegrondheid is mogelijk

(*) De vermelde aantallen zijn indicatief

11.3 Dossiers buiten de bezwaarprocedure

11.3.1 Herverdelingen

Ingeval er op één inrichting meer dan één producent-gebruiker actief was, werd bij de initiële toekenning van de nutriëntenhalte de nutriëntenhalte volledig toegewezen aan één producent-gebruiker.

In totaal waren er 1.055 inrichtingen met meer dan één aangifteplichtige producent-gebruiker. Het aantal betrokken producent-gebruikers was 2.146.

Deze producent-gebruikers hadden de mogelijkheid om na de definitieve vaststelling van de nutriëntenhalte (hetzij door de Mestbank, hetzij door de minister) de mogelijkheid om de aan de inrichting toegekende nutriëntenhalte onder elkaar te verdelen.

In totaal hebben reeds 935 producent-gebruikers een herverdeling van de nutriëntenhalte gekregen.

11.3.2 Ambtshalve herzieningen

Aan 562 producent-gebruikers werd door de Mestbank een ambtshalve herziening van de nutriëntenhalte opgelegd omdat de toegekende nutriëntenhalte hoger was dan de vergunde productie. Hierdoor werd de initieel toegekende nutriëntenhalte verminderd met meer dan 820.000 kg P₂O₅ en bijna 1.875.000 kg N (zie Tabel 53).

Deze getallen zijn nog niet definitief vermits er enerzijds nog een bezwaar mogelijk is bij de minister, waardoor de ambtshalve herziening kan bijgestuurd worden, en anderzijds omdat nog maar voor een beperkt aantal inrichtingen nagegaan is of de nutriëntenhalte hoger is dan de vergunde productie.

Tabel 53. Aantal verzonden ambtshalve herzieningen wegens te hoge nutriëntenhalte ten opzichte van vergunning en de eraan gekoppelde vermindering van de toegekende nutriëntenhalte

Provincie	Aantal	vermindering NH kg P ₂ O ₅	vermindering NH kg N
Antwerpen	177	-332.336	-718.801
Limburg	42	-145.164	-286.173
Oost-Vlaanderen	171	-213.396	-519.152
Vlaams-Brabant	19	-19.975	-57.474
West-Vlaanderen	153	-110.642	-291.760
TOTAAL	562	-821.513	-1.873.360

In 10 gevallen werd (een deel van) de nutriëntenhalte via een bezwaar bij de Minister teruggegeven. In totaal gaat het om 24.629 kg P₂O₅ en 53.656 kg N.

In 1 geval werd de nutriëntenhalte na een bezwaar bij de Minister nog verder verminderd met 1.168 kg P₂O₅ en 3656 kg N.

Naast ambtshalve herzieningen omwille van een te lage vergunde productie, werd bij 169 producent-gebruikers, de nutriëntenhalte verminderd om diverse andere redenen.

Vaak betreft het hier een vermindering van de nutriëntenhalte op één inrichting na uitsplitsing van de nutriëntenhalte over twee aparte inrichtingen (een zogenaamde samenaangifte).

Tabel 54. Aantal verzonden ambtshalve herzieningen wegens correctie nutriëntenhalte en de eraan gekoppelde vermindering van de toegekende nutriëntenhalte

Provincie	Aantal	vermindering NH kg P ₂ O ₅	vermindering NH kg N
Antwerpen	28	-69.267	-174.902
Limburg	12	-8.559	-21.909
Oost-Vlaanderen	31	-37.054	-102.221
Vlaams-Brabant	1	-390	-1.163
West-Vlaanderen	97	-120.653	-273.335
TOTAAL	169	-235.923	-573.530

In één geval werd via een bezwaar bij de minister een nutriëntenhalte van 980,72 kg P₂O₅ en 2.392 kg N teruggegeven.

11.3.3 Correctie van de uitscheidingsnormen (CUN)

In de decreetswijziging van 8 december 2000 werd de uitscheidingsnorm voor beren en zeugen excl. biggen gecorrigeerd van 9,87 kg P₂O₅ naar 14,50 kg P₂O₅ en van 16,75 kg N naar 24,00 kg N. Tevens werd na onderzoek door de Mestbank vastgesteld dat de uitscheidingsnorm voor opfokpoeljen aangepast moest worden in functie van de leegstand. De correctie van deze uitscheidingsnorm is voorzien in de komende decreetswijziging.

Bij de initiële bekendmaking en bij de meeste door de Mestbank behandelde verzoekschriften, werd bij de berekening van de nutriëntenhalte nog gerekend met de oude (foutieve) uitscheidingsnormen. Pas vanaf de verzoekschriften en ministeriële bezwaren die na de decreetswijziging van 8 december 2000 behandeld werden, werd met de verbeterde cijfers gerekend.

In juli 2002 werd aan 3.954 aangifteplichtige producent-gebruikers een bericht met daarin de gecorrigeerde nutriëntenhalte verzonden. In de daaropvolgende periode, tot augustus 2003, kregen nog 212 producent-gebruikers een gecorrigeerde nutriëntenhalte.

Indien door de correctie een ander referentiejaar een hogere nutriëntenhalte opleverde, dan werd dit referentiejaar genomen. In 77 gevallen was dit het geval.

Tabel 55 bevat een overzicht per provincie en de bijhorende extra toegekende nutriëntenhalte.

Tabel 55. Aantal verzonden brieven met correctie van de uitscheidingsnorm (decreetswijziging 8/12/2000) en de eraan gekoppelde extra nutriëntenhalte

Provincie	Aantal	extra toegekende NH kg P ₂ O ₅	extra toegekende NH kg N
Antwerpen	421	65.714	107.232
Limburg	493	57.492	91.200
Oost-Vlaanderen	1.066	60.299	97.375
Vlaams-Brabant	236	17.367	27.716
West-Vlaanderen	1.950	120.385	201.126
TOTAAL	4.166	321.258	524.649

11.3.4 Verhoging van de nutriëntenhalte voor kinderboerderijen, onderwijsinstellingen, maneges,...

Kinderboerderijen, onderwijsinstellingen, maneges en paardenfokkerijen kunnen een hogere nutriëntenhalte aanvragen op basis van artikel 6 § 3 ter van het uitvoeringsbesluit van 3 maart 2000. In 90 gevallen werd van de mogelijkheid reeds gebruik gemaakt, waarvan er 79 positief werden beoordeeld. Daarnaast werd in enkele gevallen deze verhoging eveneens verrekend in de gewone bezwaarprocedure.

Tabel 56. Aantal dossiers met verhoging van de nutriëntenhalte op basis van artikel 6 §3ter van het besluit van 3 maart 2000 en de eraan gekoppelde extra nutriëntenhalte

Provincie	Aantal dossiers	Extra toegekende NH kg P ₂ O ₅	Extra toegekende NH kg N
Antwerpen	17	16.177	35.719
Limburg	9	5.970	12.935
Oost-Vlaanderen	14	8.580	18.590
Vlaams-Brabant	16	11.310	24.505
West-Vlaanderen	23	13.350	28.925
TOTAAL	79	55.387	120.674

11.3.5 Overnames

In 2003 (tot 22 augustus 2003) werden 1.322 volledige en gedeeltelijke overnames van nutriëntenhalte afgehandeld. Hierdoor veranderde er 4.257.923 kg P₂O₅ en 10.352.860 kg N van eigenaar. Hiervan waren er 994 waarvan de overname dateerde van voor 1 januari 2002.

Hierbij moet vermeld worden dat de nutriëntenhalte pas kan overgedragen worden aan een andere producent-gebruiker indien deze de milieuvergunning mee overneemt (ingeval van een vergunningsplichtige inrichting).

Tabel 57. Aantal afgewerkte overnames met de bijhorende nutriëntenhalte

Provincie	Aantal dossiers	Bijhorende NH kg P ₂ O ₅	bijhorende NH kg N
Antwerpen	264	905.512	2.173.030
Limburg	139	427.911	979.847
Oost-Vlaanderen	357	930.624	2.339.680
Vlaams-Brabant	74	186.563	481.532
West-Vlaanderen	488	1.807.312	4.378.771
TOTAAL	1.322	4.257.922	10.352.860

11.3.6 Varkensafbouw

In Tabel 58, Tabel 59, Tabel 60 en Tabel 61 is een overzicht gegeven van de nutriëntenhalte die afgebouwd is door de inrichtingen die een stopzettingsvergoeding gekregen hebben (campagne 2001 en 2002). De afgebouwde nutriëntenhalte is voorlopig alleen afkomstig van varkens omdat er nog geen stopzettingen verwerkt werden van de campagne 2003.

Tabel 58 Afgebouwde nutriëntenhalte afkomstig van inrichtingen waar de varkensproductie werd stopgezet vóór 1 januari 2002.

Provincie	Aantal stopzettingen	Stopgezette NH-varkens (kg P ₂ O ₅)	Stopgezette NH-varkens (kg N)
Antwerpen	26	58.991	131.824
Limburg	17	38.555	75.926
Oost-Vlaanderen	60	101.004	213.513
Vlaams-Brabant	19	27.131	58.188
West-Vlaanderen	196	468.762	1.042.781
Totaal	318	694.441	1.522.232

Tabel 59 Afgebouwde nutriëntenhalte afkomstig van inrichtingen waar de varkensproductie werd stopgezet tussen 1 januari 2002 en 1 januari 2003.

Provincie	Aantal stopzettingen	Stopgezette NH-varkens (kg P ₂ O ₅)	Stopgezette NH-varkens (kg N)
Antwerpen	34	105.024	226.394
Limburg	29	70.069	149.117
Oost-Vlaanderen	92	211.199	451.516
Vlaams-Brabant	21	39.135	82.453
West-Vlaanderen	202	565.172	1.253.226
Totaal	378	990.599	2.162.707

Tabel 60 Afgebouwde nutriëntenhalte in het jaar 2003 (tot 22 augustus 2003) afkomstig van inrichtingen waar de varkensproductie reeds stopgezet.

Provincie	Aantal stopzettingen	Stopgezette NH-varkens (kg P ₂ O ₅)	Stopgezette NH-varkens (kg N)
Antwerpen	6	20.073	38.426
Limburg	11	18.157	36.083
Oost-Vlaanderen	13	23.880	46.418
Vlaams-Brabant	2	4.412	7.967
West-Vlaanderen	50	140.585	311.053
Totaal	82	207.106	439.948

Tabel 61 Totaal afgebouwde nutriëntenhalte (gegevens verwerkt tot tot 22 augustus 2003) afkomstig van inrichtingen waar de varkensproductie reeds stopgezet.

Provincie	Aantal stopzettingen	Stopgezette NH-varkens (kg P ₂ O ₅)	Stopgezette NH-varkens (kg N)
Antwerpen	66	184.088	396.644
Limburg	57	126.781	261.126
Oost-Vlaanderen	165	336.083	711.448
Vlaams-Brabant	42	70.677	148.608
West-Vlaanderen	448	1.174.518	2.607.060
Totaal	778	1.892.147	4.124.887

11.4 Evolutie van de toegekende nutriëntenhalte

11.4.1 Toegekende nutriëntenhalte met startdatum 1 januari 2002 (voorlopig)

Tabel 62 bevat een overzicht van de toegekende nutriëntenhalte per 1 januari 2002. (toestand 22 augustus 2003).

Deze tabel bevat het eindresultaat van de toegekende nutriëntenhalte na verwerking van de gegevens van de bezwaarprocedure en na aftrok van de ambtshalve herzieningen die ingaan vanaf 1 januari 2002, evenals na aftrok van de vóór 1/1/2002 ingeleverde nutriëntenhalte op basis van het stopzettingsdecreet. In deze cijfers is ook reeds het resultaat verwerkt van de reeds afgehandelde dossiers in het kader van de recente decreetswijziging.

In deze cijfers is geen rekening gehouden met de vermindering van de nutriëntenhalte (ingevolge stopzettingsdecreet) die in de loop van 2002 werd doorgevoerd, evenmin als met de mogelijke verhoging van de nutriëntenhalte ingevolge de decreetswijziging van 2003.

Tabel 62 *Toegekende nutriëntenhalte op 1 januari 2002*

Provincie	(kg P ₂ O ₅)	(kg N)
Antwerpen	16.621.385	40.073.559
Limburg	9.137.394	22.240.408
Oost-Vlaanderen	20.180.610	50.697.468
Vlaams-Brabant	4.995.134	13.546.750
West-Vlaanderen	38.306.999	90.925.525
Totaal	89.241.522	217.483.711

11.4.2 Toegekende nutriëntenhalte met startdatum 1 januari 2003 (voorlopig)

Tabel 63 bevat een overzicht van de toegekende nutriëntenhalte per 1 januari 2003. (toestand 22 augustus 2003).

Deze tabel bevat het eindresultaat van de toegekende nutriëntenhalte na verwerking van de gegevens van de bezwaarprocedure en na aftrok van de ambtshalve herzieningen die ingaan voor 1 januari 2003, evenals na aftrok van de in 2002 ingeleverde nutriëntenhalte op basis van het stopzettingsdecreet. In deze cijfers is ook reeds het resultaat verwerkt van de reeds afgehandelde dossiers in het kader van de recente decreetswijziging.

De vermindering van de nutriëntenhalte ten opzichte van het vorige jaar is hoofdzakelijk toe te wijzen aan de ingeleverde nutriëntenhalte op basis van het stopzettingsdecreet.

In deze cijfers is geen rekening gehouden met de verminderingen van de nutriëntenhalte (ingevolge stopzettingsdecreet) die in de loop van 2003 werden doorgevoerd, evenmin als met de mogelijke verhoging van de nutriëntenhalte ingevolge de decreetswijziging van 2003.

Tabel 63 Toegekende nutriëntenhalte op 1 januari 2003

Provincie	(kg P ₂ O ₅)	(kg N)
Antwerpen	16.516.184	39.846.633
Limburg	9.067.325	22.091.291
Oost-Vlaanderen	19.968.861	50.244.167
Vlaams-Brabant	4.954.560	13.460.787
West-Vlaanderen	37.742.391	89.674.105
Totaal	88.249.322	215.316.984

11.4.3 Toegekende nutriëntenhalte met startdatum 1 januari 2004

Tabel 64 bevat een overzicht van de toegekende nutriëntenhalte per 1 januari 2004 (toestand 22 augustus 2003).

Deze tabel bevat het eindresultaat van de toegekende nutriëntenhalte na verwerking van de gegevens van de bezwaarprocedure en na aftrek van de ambtshalve herzieningen die ingaan voor 1 januari 2004, evenals na aftrek van de in 2003 ingeleverde nutriëntenhalte op basis van het stopzettingsdecreet. In deze cijfers is ook reeds het resultaat verwerkt van de reeds afgehandelde dossiers in het kader van de recente decreetswijziging.

De vermindering van de nutriëntenhalte ten opzichte van het vorige jaar is hoofdzakelijk toe te wijzen aan de ingeleverde nutriëntenhalte op basis van het stopzettingsdecreet.

In deze cijfers is geen rekening gehouden met de verminderingen van de nutriëntenhalte (ingevolge stopzettingsdecreet) die in de loop van 2003 werden doorgevoerd, evenmin als met de mogelijke verhoging van de nutriëntenhalte ingevolge de decreetswijziging van 2003.

Tabel 64 Toegekende nutriëntenhalte op 1 januari 2004

Provincie	(kg P ₂ O ₅)	(kg N)
Antwerpen	16.493.892	39.801.029
Limburg	9.049.577	22.056.560
Oost-Vlaanderen	19.944.426	50.195.708
Vlaams-Brabant	4.951.657	13.456.628
West-Vlaanderen	37.601.698	89.362.921
Totaal	88.041.249	214.872.847

11.5 Vergelijking nutriëntenhalte – Dierlijke productie 2002

11.5.1 Berekende dierlijke productie 2002

Tabel 65 bevat de resultaten van de dierlijke productie voor het productiejaar 2002, berekend zoals vastgelegd in artikel 21 van het mestdecreet voor de bepaling van de superheffing nutriëntenhalte. Deze wordt berekend op basis van de forfaitaire uitscheidingscijfers van de dieren, behalve voor de

diersoort "andere varkens met een gewicht van minder dan 110 kg". Voor deze diercategorie wordt voor P₂O₅ gerekend met het reële uitscheidingscijfer, doch met een minimumwaarde van 5,33 kg. aar actieve producent-gebruikers.

Tabel 65 Dierlijke productie voor het productiejaar 2002 berekend volgens de methode voor vergelijking met de nutriëntenhalte (vaststelling superheffing nutriëntenhalte)

Provincie	Diersoort	Berekende dierlijke productie 2002 cfr superheffing NH (kg P ₂ O ₅)	Berekende dierlijke productie 2002 cfr superheffing NH (kg N)
Antwerpen	Rundvee	5.227.834	16.298.966
	Varkens	5.294.073	11.063.908
	Pluimvee	3.381.666	6.090.268
	Andere	301.545	682.922
Totaal Antwerpen		14.205.117	34.136.064
Limburg	Rundvee	2.994.780	9.339.528
	Varkens	2.816.612	5.796.475
	Pluimvee	1.372.823	2.474.381
	Andere	179.762	406.403
Totaal Limburg		7.363.977	18.016.788
Oost-Vlaanderen	Rundvee	7.678.272	23.604.739
	Varkens	6.909.546	14.280.303
	Pluimvee	1.821.638	3.319.890
	Andere	280.561	626.672
Totaal Oost-Vlaanderen		16.690.016	41.831.603
Vlaams-Brabant	Rundvee	2.537.371	7.782.493
	Varkens	938.344	1.969.282
	Pluimvee	347.083	668.692
	Andere	187.469	441.500
Totaal Vlaams-Brabant		4.010.267	10.861.966
West-Vlaanderen	Rundvee	9.619.811	29.258.357
	Varkens	17.587.418	37.281.936
	Pluimvee	4.245.457	7.631.029
	Andere	317.405	701.849
Totaal West-Vlaanderen		31.770.091	74.873.171
Eindtotaal		74.039.469	179.719.593

11.5.2 Nutriëntenhalte horende bij aangifteplichtigen met dierlijke productie in 2002

De nutriëntenhalte horende bij de producent-gebruikers die voor productiejaar 2002 aangifte gedaan hebben, bedroeg 85.351.887 kg P₂O₅ en 208.269.436 kg N.

Dit betekent dat mogelijks ongeveer 3,98 miljoen kg P₂O₅ en 9,2 miljoen kg N aan nutriëntenhalte verbonden is aan niet actieve producent-gebruikers.